ȚARA-SINGURA RAȚIUNE A EXISTENȚEI EXILULUI POLITIC

—George BĂLTEAN—

Exilul politic nu este un scop în sine, nu există pentru sine. Existența sa este indisolubil legată de rezistența națională contra tiraniei comuniste, este continuarea în străinătate a luptei de eliberare națională de sub ocupația comunisto-sovietică. Exilul politic este mâna liberă a națiunii, mână, care poate lovi dușmanul, fără teamă de represalii, mână, care poate ajuta țara, fără așteptare de recompense.

Desfășurându-și activitatea în condiții deosebite, exilul politic își adaptează lupta și armele la realitățile date. Ca arme specifice are: scrisul prin presa proprie și presa occidentală, publicarea de broșuri și cărți, asocierea în organizații de exil, dezvoltarea relațiilor cu Occidentalii, în special, cu autoritățile, conferințe, demonstrații, adunări etc. Direcțiile de acțiune sunt: influențarea guvernelor și populației din țările în care se găsește exilul politic prin demascarea regimului comunist din țară și actele lui criminale, influențarea populației din țară în vederea menținerii și dezvoltării rezistenței contra regimului comunist și lovirea tiraniei comuniste din țară atât pe teritoriul țării, cât și pe plan extern.

Acțiunile exilului cer unirea tuturor exilaților spre un singur țel: suveranitatea națională a țării.

Exilul politic românesc există de patru decenii. Numărul exilaților e mare. Ziarul "Cuvântul Românesc" din Decembrie 1986, prin articolul "Baza organizațiilor politice din exilul românesc" de M.F.Enescu, ne spune că "...din cele câteva.... sute de mii de refugiați români, doar câteva sute constituie exilul politic". Să presupunem că există 500.000 de refugiați. Din aceștia doar 600 refugiați (cifra a mai fost folosită) sunt activi, respectiv, constituie exilul politic autentic, adică 0.12 la sută din refugiați! In același pasaj "C.R." continuă: "Emigrația românească a luat în ultimii ani proporții importante. Exilul politic a rămas o minoritate infimă". Iată o realitate tulburătoare care trebue să dea fiecăruia de gândit. In continuare ziarul ne aduce și un exemplu concret: "In Germania de Vest se află 1.400 de medici români, după unii peste două mii"...."Dintre ei numai 7-8 au aderat la o acțiune de exil și dintre aceștia doar 3-4 sunt prezenți constant la manifestări politico-culturale". (O cifră mai reală a medicilor români din Republica Federală Germania este de 1.800). Aceasta înseamnă că doar 0.4 la sută din medicii români din RF Germania se consideră în exil. Intrebare firească: Ce se consideră "RESTUL" de 499.400 refugiați din diasporă și cei 1.792 medici din RF Germania?

Suntem cu toții convinși că în România nu se mai poate trăi. Soluția nu se găsește însă în venirea în Vest și uitarea de unde am plecat. Dacă am venit, atunci să-i ajutăm pe cei care au rămas acasă, pe cei care mențin glia strămoșească, așa cum poporul nostru a menținut-o timp de 2.000 de ani, din care, 1.000 de ani sub invazia altor barbari din Răsărit, strămoșii celor actuali. De altfel soluționarea dezastrului României nu se găsește peste hotare, ci, în țară. De peste hotare se poate însă ajuta. Ideea abandonării pământului strămoșesc de către sute de mii, trebue înlocuită cu ideea obținerii libertății acasă. Pentru aceasta este necesară renașterea speranței victoriei binelui împotriva răului, renașterea speranței victoriei libertății împotriva tiraniei comuniste. Poporul român nu poate fi încătușat o veșnicie!

In acest sens a vorbit și Papa Ioan Paul al II-lea, la 23 Decembrie 1986, la întâlnirea dela Vatican cu 3.500 de Polonezi refugiați. Popoarele din Europa de Est trebue ca împreună să-și rezolve lucrurile acasă. Zorile speranței se ridică. Europa în întregime vrea o rezolvare, iar în cadrul ei, Europa de Vest este tot mai puternică, mai realistă și mai conștientă de forța sa. Impreună cu America există posibilitatea stabilirii unei strategii a libertății pentru Europa de Est.

In acest sens exilul politic poate face ceva, poate acționa, dar pentru o acțiune mare este necesară o participare mare, participarea tuturor. Tara așteaptă. Singura rațiune a existenței exilului politic este țara. Altă rațiune nu există.□

ISSN
0705-8365

Printed in Canada
Imprimé au Canada

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE

THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 12 Nr. 131 -MARTIE 1987- PUBLICAȚIE LUNARĂ DIRECTOR: GEORGE BĂLAȘU

CIRCULĂ ÎN AFARA CANADEI AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ISRAEL, ITALIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, YUGOSLAVIA, NOUA ZELANDA

ARHIEPISCOPUL VALERIAN D. TRIFA S'A DUS

Eugen BÂRSAN

De astă dată nu mai e vorba de un dus de surghiun ca cel din Portugalia, unde a fost alungat cu o satisfacție de triumf de o combinație de forțe care treizeci de ani s'au ținut de capul lui. Si în tot acest timp capul nu i l-au putut mânca, dar până la urmă i-au mâncat inima și cu ea viața.

De astă dată, în chip dureros pentru întreg românismul, din țară, din exil și în special pentru cel din lumea Episcopiei Ortodoxe Române din America, este vorba de un dus în lumea de veci a Tatălui Ceresc. Si așa ceea ce pentru Arhiepiscopul Valerian D. Trifa n'a fost ușor de purtat și de suportat, a ajuns la un sfârșit.

Desnodământul s'a întâmplat Miercuri 28 Ianuarie a.c. într'un spital din Cascais (o suburbie a orașului Lisabona), în urma efectelor rapide ale unui atac de inimă.

Vestea neașteptată a morții lui a stupefiat și afectat în primul rând pe Românii Ortodocși din America, în mijlocul cărora a trăit ca un mare conducător timp de treizeci și trei de ani. In fapt personalitatea lui a depășit raza acestora, câștigând impunere și prestanță pe oriunde a trecut.

Pe lângă tristețe și îndurerare, în primele momente moartea Arhiepiscopului Valerian a mai creat și o preocupare. Si anume, dacă America n'a vrut să-l mai aibă ca om viu, va vrea ea oare să-l reprimească și accepte ca mort? Ultima decență a învins. Nimeni din America nu s'a opus - cel puțin public - ca el să poată reintra ca mort în America, pentru a fi înmormântat la mult iubita lui Vatră Românească.

Inmormântarea a avut loc în ziua de 6 Februarie după slujbele religioase legate de ea, din Biserica "Sf. Maria" din Cleveland (sărăcusta) și Biserica Catedrală

Continuare în pag.3

IULIU MANIU

—Horațiu COMANICIU—

Viața lui Iuliu Maniu s'a scurs în luptă. In luptă înainte de unire, cât și după. A fost în mod constant prezent în efortul de desrobire al Transilvaniei, încă de pe băncile universității. Mereu în primele rânduri, stimat de Români și temut de adversari. Până și adversarii priveau cu respect, activitatea acestui om plin de finețe. Se impunea tuturor prin calmai tenacitate.

S'a spus că I.Maniu a fost un Gandhi al istoriei noastre, c'a practicat o politică de non-violență. Comparația este exactă pe mai multe planuri.

Romain Roland spunea despre Gandhi "că a fost religios prin natură și politician prin necesitate". Maniu era la fel. Avea un profund spirit religios. Chiliile mânăstirești ale Blajului îl atrăgeau mai mult decât saloanele Bucureștiului. Era o tradiție în familia lui această înclinare. O soră de-a lui era călugăriță și toți ai săi aproape de altare. Maniu era auster și simplu. Se mișca pe - o linie morală ce n'a sacrificat'o niciodată politicului. A preferat retragerea, decât concesiunile.

Gandhi, întrebat asupra cărților ce l-au impresionat mai mult, a răspuns: "Noul Testament a fost acela care mi-a relevat valoarea rezistenței pasive". Maniu putea spune același lucru. Si el a combătut imperii, ca și Gandhi, folosind în bună măsură aceeași metodă de non-violență.

Inaintea primului război mondial, Maniu avea în față imperiul austro-maghiar, una dintre marile forțe de pe acea vreme. Un imperiu ce a lăsat urme puternice în istorie. Un imperiu ce a căzut datorită unor greșeli ce puteau fi evitate, dacă ar fi condus înțelepciunea. Ințelepciune profesată de I. Maniu, și mai apăsat de Aurel Popovici. Cum însă acest imperiu a continuat impilarea unor națiuni conlocuitoare, și-a înscris sfârșitul, spre regretul acelora ce vedeau în el un zid de apărare în contra năvălirilor asiatice.

In luptă cu acest imperiu, Maniu, de tânăr încă, a folosit rar impetuozitatea unui Vaida sau Aurel Vlad și mai mult o opoziție elegantă. Reprezentanții imperiului spuneau adesea că se tem mai mult de mișcările subtile ale lui Maniu, decât de temeritatea celorlalți.

In general lupta cu marile puteri este primejdioasă. Se înfruntă forțe inegale. Iuliu Maniu a avut norocul să scape teafăr din înfruntarea cu imperiul austriac. A văzut căderea acestui imperiu și nașterea României Mari.

Acum însă, în loc de liniște, începe un nou efort, un nou protest. Protest deoarece treburile nu se mișcau pe drumurile dorite de-un om ce avea simțul previziunii și dorea perfecțiunea. El prevedea viața dură a unui popor mic în raport cu giganții ce-l înconjurau. Vedea primejdiile ce nasc, dacă virtuțile nu se încordă suficient. Un popor mic nu poate supraviețui lăcomiei omenești, decât parcurgând crestele spirituale. Deci o viață de corectitudine pe toate planurile, de alegeri libere, de respect a omului, de moralitate publică. Ii părea că se merge prea încet pe drumul unei adevărate democrații, că legile și morala, sunt insuficient respectate.

Retragerile la Bădăcini nu erau determinate de renunțări la luptă, ci de convingerea că ele servesc mai mult neamul românesc, decât orice acțiune. In fața unor greșeli ce amenințau temelia statului, protestul acela mut provoca un tremur de conștiință. Cei mulți ce-i purtau o fanatică încredere, înțelegeau profunzimea gestului și-l însoțeau cu respect. Sunt momente când deslănțuirea slăbiciunilor omenești, te duc la mari primejdii, te îndeamnă la retragere și rugăciune; când povara superficialității oprește pronunțarea cuvintelor. Atunci omul mare ridică zidul tăcerii, ce poate fi o forță mai mare decât discursul.

I.Maniu repeta până la exasperare îndemnul la virtute. El prevedea primejdiile. De aceea a pus în fruntea ideologiei partidului său, morala creștină. De aceea căuta oameni fideli unui ideal de curățenie, de aceea a fost atacat sau urît de cei ce practicau oportunismul, de aceea a suferit calomnii și

Continuare în pag.3

editorial

A MURIT ARHIEPISCOPUL VALERIAN

Arhiepiscopul Valerian ne-a părăsit pentru totdeauna. A murit în izolarea sa din Portugalia, departe de credincioșii și prietenii săi, liniștit și împăcat cu întreaga rânduială a lumii. A fost un luptător neînfricat pentru credințele sale. Si a cunoscut toate riscurile luptei, dar nu s'a clătinat de temeri, cum nu s'au clătinat, niciodată, moții ardeleni, din spița cărora se trăgea neamul lui. Din fragedă tinerțe s'a aliniat cu cei din generația lui, care visau o țară mai bună și mai frumoasă și s'a dăruit idealurilor de generație. Generație care a fost prigonită și batjocorită de cei ce nu aveau suflet, cuget și minte românească. Si Arhiepiscopul Valerian a suferit toate prigoanele -regale, comuniste sau ale unor pretinși democrați- alături de întreaga lui generație.

In exilul său, care a început în 1941, a suferit prigoana din Germania, și apoi pe cea din Statele Unite, unde nu i s'au iertat niciodată crezurile lui, de către cei interesați în alte principii ideologice și spirituale. Arhiepiscopul Valerian a rezistat cu dârzenie moțească la toate adversitățile și nedreptățile care i s'au făcut, și a continuat săvârșirea operei sale de clăditor al Episcopiei Române Ortodoxe din America, în ciuda piedicilor uriașe pe care i le-au așezat în cale cei nevolnici. A refuzat orice fel de compromis cu tentațiile comuniste din România, al căror obiectiv era subjugarea Românilor ortodocși americani, prin intermediul Patriarhiei din București. Din această cauză, a fost supus unui bombardament pragmatic de proporții mondiale, pentru a-l asasina moralicește, și pentru a blasfemia întreaga generație din care s'a ridicat personalitatea Arhiepiscopului. La această campanie de asasinare morală s'au asociat și alți interesați, naivi, ignoranți și răuvoitori, cu tolbe încărcate de falsuri istorice și denaturări intenționate ale adevărurilor, ca o evidență a unei morale, în care nu se mai respectă nimic din demnitatea omenească, și nici una din valorile eticei creștine.

Arhiepiscopul Valerian, între timp, așeza cărămidă cu cărămidă, la toate parohiile de sub păstorirea sa spirituală, și dădea un profil de autentică românitate, comunităților românești. Așa a ridicat "Vatra Româneaacă" la dimensiunea unei instituții naționale, un adevărat focar de viață și preocupări românești, un for de adunare a Românilor, odată pe an, la vorbă și treabă ziditoare. Dar, dacă nu i s'au iertat "faptele nevinovate" ale trecutului său, tot așa nu i s'au iertat nici zidirile lui spirituale și naționale, de către "tirania stângistă" și de alte "tiranii" care nu îngăduie altora să-și afirme crezurile, idealurile și identitatea lor, după cum se prescrie în canoanele unei curate democrații. Toate mobilizările fantastice ale unei campanii de denigrare și încriminare au falimentat, căci nu au putut oferi nici o fărâmă de evidență documentară care să justifice o incidență legală, pentru a se aduce un verdict de condamnare judecătorească. A fost acuzat pe nedrept, pentru fapte pe care nu le-a săvârșit; nici un tribunal, afară de cel al "retorilor" de duzină, nu a luat în considerare aceste acuzații. Cei lipsiți de sentimente cuvenite de respect ale demnității umane, au încercat să-i desacreze și trupul așezat în sicriul care înconjura, în procesiune, sfântul locaș al Bisericii unde se oficiase Sf. Liturghie de înmormântare, prin aceeași flașnetă a învinuirilor nedrepte. A fost un afront la adresa Românilor creștini care se găseau în desfășurarea unui ritual sacru pe care și gângăniile pământului îl respectă.

Arhiepiscopul Valerian i-a iertat pe toți ce ce l-au nedreptățit, pentrucă a fost chivernisitorul legii creștine de viață care este întemeiată pe dragoste și adevăr. Nici dragostea lui nu a putut fi doborîtă și nici adevărurile sale nu au putut fi clătinate de cei "săraci cu duhul".

La trecerea pragului, pe tărâmul celălalt, Arhiepiscopul Valerian a pășit ca un biruitor spiritual, ca un adevărat arhiereu al creștinătății.

A murit liniștit și se va bucura de liniștea eternității, unde nu este durere, nici întristare.

Dacă noi ne rugăm pentru sufletul Arhiepiscopului Valerian, suntem siguri că și el se va ruga pentru noi, cei rămași, căci nu-l vom uita.

George BĂLAȘU

CĂTRE CITITOR

SPRE CUNOSTINȚĂ: Ținem să facem cunoscut că -REDACȚIA ACESTUI ZIAR- nu împărtășește totdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

PLECAREA DINTRE NOI A LUI MIHAIL FOTIN ENESCU

La capătul unor suferințe și dureri pe care le-a îndurat timp de aproape trei luni, s'a stins din viață, la vârsta de 77 ani, Mihai Fotin Enescu, una dintre marile personalități ale pribegiei noastre românești. La 23 Ianuarie 1987 a fost înmormântat în cimitirul principal din Freiburg, orașul german în care și-a trăit ultimele decenii și ultimele clipe ale vieții sale.

Pe ultimul său drum a fost însoțit de Doamna Ruth, cea care i-a fost tovarășă de viață peste două decenii, și, deși în zi lucrătoare într'o iarnă neobișnuit de aspră pentru această parte a Europei, peste 40 de Români, din unghere diferite ale Germaniei Federale dar și din Franța, au ținut să fie de față.

Multe flori s'au adăugat celor 12 coroane depuse de apropiați și organizații, așa cum atestau panglicile respective, în mirarea reculeasă a Germanilor aflați pentru astfel de triste întâmplări în familiile lor în acea zi și în acel loc. Românului Enescu i se adusese și sub această formă un omagiu - și cronica exilului care nu poate și nu trebue să-l uite pe Mihai-Fotin, va dovedi, că nu a fost ultimul omagiu.

Coroana depusă de CUVANTUL ROMANESC atesta meritele gazetarului, iar cea depusă în comun, de marile organizații ale exilului românesc, CONSILIUL NATIONAL ROMAN și UNIUNEA ROMANILOR LIBERI erau dovada înaltei prețuiri a activității depuse de omul politic român pentru unitatea și unificarea exilului.

Printre participanți se aflau Horațiu Comăniciu, președintele CNR, Dr. Petre Vălimăreanu, directorul publicației VATRA, Iancu Bidian, directorul Bibliotecii și Institutului din Freiburg, Prof. Vasile Gurău, publicist, Dr. Alexandru Bidian, președintele secțiunii Europei Centrale a CNR.

CUVANTUL ROMANESC era prezent și reprezentat prin trei colaboratori care au fost și sunt apropiați lui Mihai-Fotin Enescu: Constantin Mareș, Paul Morcov și Horia Stamatu.

Rugăciunea și slujba de înmormântare au fost făcute de Protoereul Dumitru Popa, vechi prieten al celui dispărut.

Au fost rostite trei scurte cuvântări, în ordine, de către Preotul Dumitru Popa, Constantin Mareș și Horațiu Comăniciu. In toate, au fost relevate meritele lui Mihai-Fotin Enescu în lupta națională românească, pentru unirea tuturor ce resping și combat comunismul, tinzând la realizarea unei Românii independente, libere și democratice.

Cu prilejul sărbătoririi Zilei Unirii la 24 Ianuarie 1987 în Heidelberg, a fost pomenit și Mihai-Fotin Enescu în cadrul slujbei religioase săvârșite de Părintele Mehedințu, după care Constantin Mareș a evocat meritele și înfăptuirile celui plecat dintre noi.

Prin moartea lui Mihai-Fotin Enescu a dispărut una din figurile remarcabile ale exilului nostru, o inteligență vie, o mare cultură, o pană de talent și un luptător.

Marele omagiu ce i se cuvine în continuare va fi tocmai frățietatea românească sub semnul unității, acea unitate pentru care celpe care îl regretăm a dorit-o și căreia i-a închinat talentul și puterea sa de muncă. □

Corespondent

CĂTRE REDACȚIE

*HOUSTON, TEXAS, USA - De mult n'am mai plâns ca astăzi, când am primit scrisoarea băiatului celui mai bun prieten al meu, Dan Alexiu. Imi scrie băiatul că tatăl lui s'a stins din viață în seara zilei de 31 Decembrie 1986, singur și neștiut de nimeni. A fost descoperit după opt zile, căzut lângă masa lui de lucru, cu lumina aprinsă, cu stiloul deschis, cu ultima propoziție neterminată, încercând probabil să ajungă la telefon pentru a chema pe cineva în ajutor.

S'a stins singur și neștiut de nimeni, așa cum a și trăit în ultimii ani, singur și cu teama de a nu deranja pe nimeni. Medicii au spus că moartea a fost rapidă și s'a datorat unui accident vascular. Nu s'a chinuit și nu a chinuit pe nimeni. In Martie ar fi împlinit 67 de ani.

Dan Alexiu, un eminent savant cu două doctorate în drept și filosofie, a fost un patriot și un Român cum n'au fost mulți. Am suferit cot la cot la Canalul Morții și alte lagăre de muncă forțată. L-am ținut ascuns după ce ne-am eliberat din închisoare la un șantier pe care-l aveam la Vălenii de Munte, fiindcă fusese din nou condamnat în lipsă. A făcut parte din tineretul Național-Țărănist și a fost condamnat cu acesta.

Am vorbit cu Dan ultima oară la telefon în seara de Crăciun, când fetițele mele i-au cântat un colind. L-am chemat și de Anul Nou... dar n'a răspuns nimeni. El săracul zăcea mort în casă, fără ca cineva să știe. Singurul lui băiat, Prof. Teodoru-Mircea Alexiu ce locuieste la Timișoara, era plecat pentru prima dată peste hotare într'o excursie în Cehoslovacia.

Dan Alexiu a fost unul din nenumărații eroi ai poporului român ce s'au opus hoardelor barbare din Răsărit. A avut o atitudine ireproșabilă tot timpul cât a suferit persecuțiile celor fără Dumnezeu, și nu a precupețit nici un efort și nici o strădanie spre a ajuta pe cei în necaz. După ce a ieșit din închisoare a scris enorm de mult în domeniul sociologiei, știință în care se specializase.

Prin moartea lui Dan Alexiu, poporul român pierde pe unul din fiii săi cei mai de valoare. Am încercat în nenumărate rânduri să-l aduc aici, măcar în vizită, dar canaliile dela București nu i-au dat pașaport.

Sunt sigur că alături de mine, toată generația de Români "Fără Tinerețe" care l-a cunoscut și l-a îndrăgit pe Dan, printre care Ion Halmaghi, Zahu Pană, Cici Ionițoiu, Dan Cernăvodeanu, ce am avut șansa să evadăm din Iadul Comunist vor spune alături de mine "Dumnezeu să-l ierte și fie-i țărâna ușoară".

Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Aurel SEITAN

*NEW YORK, USA - ...Apreciez ca foarte bună munca Dvs. de a edita acest ziar, și eu am găsit în el multe probleme ce nu se găsesc în altă parte. Vă felicit pe Dvs. și întregul colectiv de muncă pentru editarea de foarte bună calitate a articolelor diversificate din această publicație și vă urez multe succese. Apreciez ca foarte bun și la timp venit, articolul Dvs. "Note despre afacerea Iran" din nr.129, Ianuarie 1987 și sunt cu totul de acord cu punctul de vedere al articolului. De asemenea, apreciez ca foarte bune articolele "Repetiție generală" de Alexandru Berceanu și "Iraniada" lui Stroe Moldovanu. Vă mulțumesc pentru felicitările din ziar pentru anul 1987, ca abonat al ziarului Dvs.

Cu multă stimă și considerație,

Dumitru CHIRILA

*VIENA, AUSTRIA - Referitor la lagărul principal de refugiați dela Traiskirchen în Austria, vrem să vă informăm că în urma apelului părintelui Calciu, apărut în ziarul Dvs., (și aici mulțumiri recunoscătoare atât părintelui pentru inițiativă, cât și Dvs. pentru amabilitatea de a-l publica), au sosit o serie de pachete cu îmbrăcăminte din (aproape) toată lumea!

Acestea au fost împărțite în repetate rânduri în lagăr și în unele pensiuni auxiliare unde au fost binevenite și primite cu bucurie!

Mulțumim tuturor în numele nostru și al acelora cărora le-au folosit!

Vrem să vă mai relatăm că - la fel ca în toți anii începând cam din 1960 - și în acest an am organizat o frumușică serbare de Crăciun, care, anul acesta, a avut loc în sala de mese a lagărului.

In încheiere, mai mulțumesc călduros și celora pentru care apelul apărut în această rubrică și anume pentru compatrioata din lagăr, bolnavă de rinichi, nu a rămas fără răsunet și care au contribuit la un zâmbet...

Cu repetate urări de succese și reusită pentru atât de apreciatul - și de către toți refugiații cu multă nerăbdare așteptatul Dvs. ziar,

Dorina GABOR

*DETROIT, USA - Deocamdată, din motive ușor de înțeles, rămân o anonimă; de curând m'am întors din țară unde am stat o lună de zile. Situația din țară a ajuns la cea mai groaznică și neagră mizerie, este de neînchipuit; nici pe vremea năvălirilor barbare, a cotropitorilor, în țara noastră nu putea fi mai rău, iar poporul român mai asuprit. Când am ajuns în țară, Ceaușescu tocmai fusese decorat de Ministrul Agriculturii, ca cel mai grozav agricultor, anul 1986, după ziare și televizor fiind cel mai bogat an al agriculturii, ca la nu mai puțin de două săptămâni, pâinea să se raționalizeze la 300 g de persoană, iar pentru a obține cartelele de pâine timp de trei zile erau niște cozi interminabile. Pe bună dreptate, spun oamenii, a fost decorat ca cel mai bun agricultor, pentrucă a arat tot Bucureștiul, peste tot sunt numai gropi și dărâmături.

Am fost să-mi văd rudele la Cluj, Deva, Sibiu, Brașov, București, etc. și peste tot am dat peste aceeași mizerie. Numai în Hunedoara nu se raționalizase încă pâinea, de frica unei noi revolte. Am circulat cu mașina cumpărând benzină pe valută, căci cu cei 25 l afectați fiecărui proprietar de autoturism, nu te poți deplasa în altă localitate. Lumea este îngrozită și e dispusă să plece, să fugă oriunde...

In blocul în care am stat nu a fost apă caldă de 3 luni de zile, iar apa rece curge dela ora 10.00 seara până la 8.00 dimineața. Toate blocurile miros îngrozitor; în țară s'au semnalat multe cazuri de râie, copiii la școală se umplu de păduchi. O profesoară care predă istoria, îmi spunea că ea trebue să vorbească copiilor la școală despre schimbările care au avut loc în țara noastră în anii de lumină și bună stare, în timp ce copiii stau în clasă cu paltoane, mănuși și căciuli. Copiii sunt subnutriți și din când în când câte unul leșină de foame.

Cei cu care am stat de vorbă m'au rugat să facem ceva pentru ei, să scriem scrisori la Europa Liberă, la Casa Albă, să arătăm situația disperată în care se găsește poporul român. Românii nu mai pot deschide gura, căci la fiecare pas este un securist: ai spus ceva, te duc la spitalul de nebuni, te tratează așa încât nici tu nu mai știi cine ești.

ECOUL CELOR MULTI DIN ROMANIA

"ȚARA AȘTEAPTĂ CA FIECARE SĂ-ȘI FACĂ DATORIA"

— N. STOIA —

Acest mesaj transmis de amiralul Nelson pe calea codului de semnale înălțate la pavilion în clipele dinaintea istoricei bătălii navale dela Trafalgar, se aplică în zilele noastre Românilor de pretutindeni. Si acum, și în cazul nostru, nu toți cei vizați stau pe puntea de comandă ori în funcții importante. Majoritatea suntem în cală muncind cu cârca ori la bucătărie, însă glasul datoriei e pentru toți.

Rămasul pe dinafară e o tipică atitudine românească, zicându-ne că e zadarnic a încerca să mutăm munții din loc și că ce-ar rămâne de făcut e să ne vedem de treburile personale, că doar asta-i viața și numai una avem. Treaba lor dacă alții se zbat. Dacă ei reușesc, profităm cu toții.

Nu e greu să-ți dai seama unde-i buba și că o atare filosofie e o cauză majoră a stării de azi a Românilor.

Din adăpostul lumii libere nu ni se cade a-i judeca pe cei din țară, însă trebue să reflectăm asupra propriei noastre comportări. "Atașamentul meu e pentru noua patrie, am și uitat de România" spun unii, fără să-și dea seama că afirmația e cam contradictorie cu ea însăși și că nu expune un caracter de notă bună. Ne place ori ba, noi exilații avem două datorii distincte dar inseparabile față de ambele patrii.

Apeluri disperate ne vin pe căi diferite. "Noi nu stăm cu mâinile în sân, vor zice de pildă unii: am sponsorat, trimis invitații și pachete". Ceea ce, e fain. Dar asta privește doar rudele ori apropiații, în timp ce nația -ca un tot - rămâne pe dinafară. Intrebarea e: Ce facem pentru ea?!

In chip obișnuit ne scuzăm cu: eu n'am timp, nici bani și nici ingeniozitate. Aceste trei lucruri, date în doze după puterile fiecăruia, adunate, ar fi o puternică armă de acțiune. Desigur, începutul e mobilizarea și organizarea, iar locul e biserica noastră strămoșească. Nu cred că ar avea cineva ceva împotriva ca să avem după Sfânta Slujbă în sala bisericii o cafea și o adunare. Difuzarea articolelor din presa despre România, scrisorile alarmante sosite de acolo și mărturiile unora sosiți din țară, vor fi material care ține de adunare.

Stadiul următor ar putea fi dirijarea informațiilor către România, ținând seamă că actualele transmițătoare radiofonice nu reflectă câtuși de puțin vederile exilului. Astfel rămâne în datoria noastră o activitate clară și hotărîtă în această direcție.

O alta ar putea fi influențarea presei și televiziunii din țările în care ne aflăm, așa ca acestea să vadă situația din țară așa cum este și nu folcloric sau draculian. Uneori se întâmplă chiar ca regimul din țară să fie văzut cu ochi buni.

Nu o să epuizez eu seria programului de urmat, dar în chip modest mi-aș permite să îndemn să o pornim deodată cu toții din toate părțile. Sefii pot fi aleși din mers, după verificare în acțiune. Un lucru care ar scuti de suspiciuni și poate de gelozii. O altă tară a firii noastre românești. Insă să nu uităm că avem și calități, rămânând doar să le punem la treabă. □

ARHIEPISCOPUL VALERIAN D. TRIFA S'A DUS

Urmare din pag. 1

"Sf. Gheorghe" din Detroit (slujba înmormântării și o Sfântă Liturghie), oficiate de Mitropolitul Teodosie, înconjurat și asistat de Episcopii Nathaniel (al Românilor), Boris, Herman și Mark (Biserica Ortodoxă Americană) și de un mare sobor de preoți. In toate locurile, participarea a fost mare. Multă lume, o expresie de durere de nedescris și pe deasupra a toate a dominat spiritul plății unui enorm și binemeritat omagiu.

Arhiepiscopul Valerian D. Trifa, născut fiind la 28 Iunie 1914 într'un mic cătun de lângă Câmpeni numit Dealul Capșei (ținutul moților), a murit la 72 de ani.

Absolvind școala elementară în cătun, în 1924 a mers la gimnaziul "Horea" din Câmpeni. De aici în 1927 a ajuns la liceul "Gheorghe Lazăr" din Sibiu, prin grija unchiului lui Preotul Iosif Trifa, capul mișcării religioase "Oastea Domnului" și directorul foilor "Oastea Domnului" și "Lumina Satelor". Deși la o vârstă încă fragedă, spiritul luptător din ființa ardeleanului și cu deosebire a moțului pe care-l purta în el plus întâlnirea cu figurile bisericești dela Sibiu și din jurul unchiului lui, l-au pus încă de pe atunci pe tânărul Viorel Trifa pe un drum de urmat. Tara, Neamul și Biserica.

In 1931 tânărul bacalaureat își începe studenția la Facultatea de Teologie din Chișinău. Cu siguranță că numai un îndemn puternic de semnificație națională l-a putut duce din Sibiul Ardealului în Chișinăul Basarabiei, unde după un an de studiu devine Președintele Studenților dela Facultate iar în 1934 Președinte al Asociației Studenților din Chișinău. Terminând Facultatea în 1935 cu "magna cum laude", se întoarce pentru un an la Sibiu ca să fie de ajutor în activitățile Oastei Domnului. De aici, împins de dorința unui doctorat în Teologie ia drumul Bucureștiului, unde pe lângă Facultatea de Teologie se mai înscrie și la cea de Litere și Folosofie. Vâna de conducător din el, îl impune foarte repede și în mediul studențesc-universitar bucureștean, ajungând să fie ales la rând: Președinte al Studenților în Litere și Filosofie, Președinte al Centrului Studențesc București și în final Președinte al Uniunii Naționale a Studenților Români Creștini. Această ultimă președinție și războiul care a intervenit l-au scos pentru câtva timp depe drumul lui, purtându-l în lagărele hitleriste de concentrare Buchenwald și Dachau iar mai apoi așezându-l în exil sau străinătate.

După război, pe când se afla în Italia, Românii Ortodocși din America au pus ochii pe el, ca pe teologul și liderul de care au simțit că au mare lipsă. Aducându-l în America în 1950, în 1951 l-au ales ca să le fie Episcop iar în 1952 a urmat sfințirea și instalarea. Din acele momente tânărul Român și episcop a investit tot ce-a avut bun în el într'o muncă de o cât mai bună organizare și prosperare a Episcopiei Ortodoxe Române din America. Personalitatea lui impunătoare i-a adus o invitație dela Washington prin care i s'a solicitat onoarea de a rosti o rugăciune de deschidere a Senatului.

Dar prezența și rolul lui în America a însemnat și începutul unor rele care s'au abătut asupră-i. A unor rele generate în România. Guvernul comunist din București a văzut în Episcopul Valerian omul peste care nu se poate trece, în politica lui de subordonare a Bisericilor și comunităților românești din America. El trebuia înlăturat, și de aceea era nevoie de crearea unui caz în contra lui. Odată ce acesta a fost conceput de Securitate și lansat prin presa cooperativă din America, el a început să lucreze. Articol după articol a zugrăvit pe Episcopul Valerian de atunci și pe Arhiepiscopul de mai târziu, ca autor moral al unor crime ale căror victime au fost Evrei din România. Ne mai putând ține piept unor persistente false acuzații, care au pus în mișcare și un proces privind doar statutul lui de cetățean american, Arhiepiscopul Valerian s'a auto-exilat pe ziua de 13 August 1984 în Portugalia, unde de curând și-a dat sufletul.

In chip indiscutabil, Arhiepiscopul Valerian D. Trifa a fost cea mai proeminentă figură a Exilului Românesc. Il deplângem cu mare durere și ca atare. Iar de acolo din mormântul dela Vatra Românească unde își are locul de veci, el va rămâne și pe mai departe un ghid.

"SCÎNTEIA", "TELEGRAFUL" ȘI DIODOROS AL IERUSALIMULUI...

Ziarul "Scînteia" este oficiosul partidului comunist român. "Are o clădire foarte frumoasă--a declarat Generalul Vernon A. Walters, ambasadorul american pe lângă Națiunile Unite--dar nu publică adevărul."

"Telegraful Român", cel mai vechi ziar românesc (Sibiu 1/3/1854), este editat de "Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Sibiului".

Diodoros I, este Patriarhul Ierusalimului care a luat parte la investirea mitropolitului Teoctist ca Patriarh al României.

După o scurtă vizită-ghidat de frații săi întru Hristos-Diodoros, întors la Ierusalim, trimite o telegramă "Excelenței Sale, Domnului Nicolae Ceaușescu... etc. în care mărturisește ce-a văzut cu Prea Fericiții săi ochi, și ce-a auzit cu Prea Fericitele sale urechi. (Reproducem din telegrama trimisă):

"...ne-am întâlnit din nou cu generosul popor român-spune Patriarhul Ierusalimului--constatând PROGRESUL IMPRESIONANT al acestuia sub conducerea luminoasă a Excelenței Voastre, dându-ne seama de prețuirea profundă a întregului popor față de persoana Dumneavoastră, lucru ce dovedește UNITATEA ACESTUIA CU CONDUCEREA SA POLITICA". (Sublinierile noastre).

"Am constatat colaborarea armonioasă a Bisericii Ortodoxe Române cu Statul spre binele eroicului și generosului popor român în vederea PASTRARII SI PERMANENTIZARII MOSTENIRII SI TRADITIILOR NATIONALE, permanentizare exprimată și în RENOVAREA MONUMENTELOR istorice și spirituale ale Bisericii și ale neamului românesc." (- Sublinierile noastre).

"Contribuția Excelenței Voastre în domeniul conservării acestor monumente Vă așează în rândul MARILOR SI VREDNICILOR CONDUCATORI AI ACESTUI PAMANT, făcând din Excelența voastră un continuator vrednic al creatorilor acestor capodopere."

Diodoros nu uită să menționeze opintirile de pace și nota 99.99% obținută de Ceaușescu cu ocazia referendumului.

Dacă telegrama ce descoperă progres, renovarea monumentelor, bisericilor, unitatea poporului cu conducerea politică, păstrarea tradițiilor și că Excelența Ceaușescu este unul dintre "vrednicii conducători ai acestui pământ", s'ar fi publicat în "Scînteia", n'am fi avut nimic de obiectat.

Dar publicarea dezinformărilor (ca să nu zicem minciuni sfruntate) pe prima pagină în "Telegraful Român", editat de Arhiepiscopia Sibiului de sub jurisdicția Patriarhiei Autocefale din București, constituie o problemă care ne dă de gândit:

Care-i rolul Patriarhiei Ortodoxe Române?

Să răspândească cuvântul lui Hristos sau al comunistului ateu Ceaușescu?

Care-i rolul Bisericii Ortodoxe Române Misionare?

Care-i rolul preoților trimiși de Sovrompatriarhie în lumea liberă?

Simple întrebări?

Stroe MOLDOVANU

IULIU MANIU

Urmare din pag.1

amenințări. S'a mers până la falsificări de acte publice, spre a-l stropi cu noroi. Insă cei ce s'au pretat la asemenea josnicii au cules oprobiul, iar el a rămas un exemplu.

A fost lovit deci moralicește, a fost părăsit adesea de unii ai săi, cărora le-a acordat încredere. Alții, foști ai partidului, au mers departe pe calea nelegiuirilor. Alții căutau pricopsiri și onoruri, iar el îi purta adesea pe înălțimi ce cereau jertfe ce răneau corpul, dar dădeau strălucire sufletului.

In fața loviturilor, ar fi putut răspunde cu violență, căci avea acoperirea populară. Dar n'a făcut-o. A preferat non-violența, crezând-o mai eficace, ca exemplu civic.

"Non-violența este suferința conștientă. Rishii, oamenii sfinți ce au descoperit legea non-violenței, în mijlocul celor mai cumplite violențe, au fost genii mai mari decât Newton, războinici mai mari decât Wellington... Demnitatea omului vrea o lege mult mai înaltă, forța spiritului. Dacă India face din violență credința sa, eu nu mai țin să trăiesc în India; dar Gandhi adăuga: "Acolo unde nu există drum între lașitate și violență, eu propovăduiesc violența. Eu cultiv curajul liniștit de-a muri fără a omorî. Dar cine n'are acest curaj, dorește să cultive arta de-a omorî și de-a fi omorît, decât emascularea unei rase întregi".

Cu intrarea în faza celui de-al doilea război mondial au venit vremuri și mai aspre. Maniu a prevăzut războiul și înfrângerea Germaniei. Tara noastră va fi prinsă ca într'un clește. Maniu își avea planul său de acțiune. Vizând acest plan, și de aceea, s'a apropiat de generația mai tânără. Dar planurile sale, bazate pe libertatea alegerilor și respectul opiniei publice, au fost zădărnicite de instalarea dictaturii.

Odată războiul dezlănțuit, Maniu era din nou amenințat. Gestapoul a cerut arestarea lui. Antonescu a refuzat.

A venit apoi năvălirea rusească. Toate promisiunile erau călcate. Călcate de Asiatici dar și de Occidentali. Rușii au fost lăsați să înainteze până la Berlin. Jumătate din Europa intra în sclavie.

Maniu nu s'a plecat în fața agresiunii. A încercat toate metodele de apărare. La un moment dat s'au decis alegeri, dar ele au fost falsificate. Popularitatea lui Maniu era imensă. In urma alegerilor Maniu se adresează țării:

"Națiunea nu va uita niciodată pe toți cei ce au suferit sau suferă în această luptă...Sărutăm mânile și obrajii loviți și umiliți. Ne închinăm memoriei celor căzuți eroic pentru apărarea drepturilor sfinte ale neamului." Maniu se adresa tuturor, era al țării și nu numai al unui partid.

A urmat o luptă inegală, dar dusă cu vigoare, pe plaiuri, prin orașe, prin munți. In cele din urmă, el și toți cei din rezistență au fost închiși, alții deportați, alții omorîți.

Dar din jertfa lor va crește România de mâine. Din jertfa lor și din cei ce le urmează exemplul. □

Horațiu COMANICIU

Second Class Mail Registration Number 4133

O OPINIE

CE AU DE FĂCUT LEGIONARII?

—Constantin GORAŞ—

Este întrebarea pe care o pune domnul Constantin Macri în cadrul unui articol publicat în revista "VATRA" din Sept. 1985.

Domnul Macri a mai tratat unele aspecte privind Mişcarea Legionară şi cu prilejul altor articole apărute în presa exilului românesc.

Este îmbucurător să vezi o asemenea preocupare, manifestată cu căldură şi mai ales cu mult curaj. Pentrucă, anii negri, plini de jertfe şi de suferinţe, pe care a trebuit să-i îndure Mişcarea Legionară în trecut, precum şi loviturile morale pe care le mai primeşte şi azi din partea celor care se declară "democraţi pluralişti", i-a făcut pe mulţi să prefere prudenţa. Citez, ca exemplu, fără comentarii, un pasaj din Statutul "UNIUNII ROMANILOR LIBERI", Capitolul 4 paragraful 2: "Nu pot fi membri ai UNIUNII (... ...) şi persoanele care activează în organizaţii totalitare sau propovăduiesc asemenea ideologii". Ori este bine cunoscut că prin atributul de "totalitarişti", deşi nejustificat, sunt desemnaţi, în prezent, legionarii.

Din toate cele scrise de domnul Macri, frumoase, simţite şi în cea mai mare parte corect înţelese, am considerat util să mă opresc puţin asupra soluţiilor la care d-sa s'a gândit, în ideea unei "posibile posterităţi", respectiv la condiţiile în care ar fi posibilă o reactivare a energiilor potenţiale ce s'ar mai găsi în inimile legionarilor.

Aşa dar, d-l Macri, propune "un congres mondial" al tuturor legionarilor, care să dizolve Mişcarea Legionară, pentru ca "trecând într'o nouă etapă istorică şi mergând în pas cu istoria, să se constituie într'o Uniune Social Creştină, grupare de structură şi esenţă democratică", iar membrii acestui partid politic să se mândrească cu descendenţa lor legionară.

După opinia mea, opinie care, accentuez, nu mă angajează decât pe mine, propunerile pe care le face d-l Macri nu pot conduce la soluţii valabile pentru scopul urmărit. Să le analizăm pe rând.

1. Auto-dizolvarea Mişcării Legionare nu are sens, întrucât activitatea sa ca organizaţie a încetat de mai bine de 40 de ani. Pe de altă parte ea nu trebue să fie confundată cu un partid politic, cum greşit au înţeles-o mulţi, unii chiar dintre membrii marcanţi ai ei.

Ca să înţelegem mai corect esenţa Mişcării Legionare trebue să o privim în evoluţia sa dela înfiinţare şi până la sfârşitul anilor '30, cu precădere în anii 1936-1938 când ne apare în adevărata sa valoare. O vom vedea astfel, funcţionând ca o mare şcoală, extinsă la nivelul unei ţări întregi, având ca scop crearea unui om nou, cu un profil spiritual deosebit, integru, cinstit, disciplinat, capabil să se sacrifice pentru interesele fundamentale ale poporului român. Prin crearea acestui om nou urma să se realizeze asanarea morală a vieţii politice în ţara noastră, dominată de lichelismul politic, de minciună şi de necinste şi să se creeze condiţiile necesare pentru redresarea materială a poporului.

Pentru aceasta a fost nevoie de o organizaţie activă, cu şedinţe de cuib, cu tabere de muncă, cu comerţ legionar, etc., unde, sub influenţa directă a uriaşei personalităţi a lui Corneliu CODREANU, s'au răscolit conştiinţe, s'au trezit virtuţi adormite şi s'a cultivat spiritul de dăruire în folosul unor idealuri izvorîte din iubirea de neam.

Dar, după deslănţuirea acţiunii de exterminare a Mişcării de către Camarila ce se cuibărise în jurul Tronului, această formă de trăire legionară a încetat. Mai mult încă, înainte de arestarea sa, Corneliu CODREANU a hotărît încetarea oricărui fel de activitate, pentru a nu i se oferi duşmanului nici un pretext care să justifice acţiunea sa distrugătoare şi astfel pierderile Mişcării să fie cât mai mici. Aceeaşi hotărîre a fost susţinută cu insistenţă şi permanent, prin comunicările pe care reuşea să le trimită din închisoare. Linişte totală, spunea el. Ascundeţi-vă pe unde puteţi şi nu faceţi nici o mişcare.

Din nefericire însă, acest cuvânt de ordine nu a fost ascultat. Iar această neascultare a fost una din principalele cauze care au condus la pierderea a celor mai valoroase elemente ale Mişcării şi, prin aceasta la marea înfrângere din anii 1940-1941, precum şi la marile suferinţe şi pierderi de vieţi petrecute sub guvernarea lui Ion Antonescu şi sub regimul comunist. Abia după înfrângerea Germaniei, prin hotărîrea conducerii sale din acea vreme, Mişcarea a încetat în sfârşit orice activitate, situaţie în care se găseşte şi în prezent.

Se poate totuşi spune că Mişcarea Legionară trăieşte. Ea nu trăieşte, însă, ca organizaţie activă, ci în mod potenţial, în inimile legionarilor şi ale tuturor Românilor de bună credinţă care au cunoscut-o. Pentru toţi aceştia Mişcarea constituie un crez; iar un crez trăieşte prin credincioşii săi şi nu poate fi desfiinţat prin hotărîrea unui congres, chiar dacă un asemenea congres ar avea loc.

2. -Un congres mondial al tuturor legionarilor din exil nu este posibil. Din miile (sau zecile de mii, după unii) de legionari care au reuşit să părăsească ţara, numărul acelora care, într'o formă sau alta, îşi manifestă opinia, nu depăşeşte câteva zeci. Cei mai mulţi, desamăgiţi de cele ce au urmat în anii '40 în ţară şi mai ales de neînţelegerile dintre "vârfuri" în exil şi-au găsit, fiecare pe unde a putut, un loc de supravieţuire onorabilă şi, după părerea mea, nu se mai gândesc la congrese inutile. Pe de altă parte, nu pot fi ignoraţi legionarii din ţară.

3.-Infiinţarea unui partid politic, de către "foştii" legionari, nu are sens şi nici nu este posibil.

Un partid politic, teoretic cel puţin, trebue să fie o grupare de cetăţeni ai unui stat care, cu un program de guvernare, se angajează să administreze treburile acelui stat. Ori, referindu-se la ţara noastră, un asemenea partid nu are obiect. La noi în ţară există un guvern care, deşi respins de totalitatea poporului român, este susţinut cu multă grijă de către toate guvernele lumii. Atât economic, prin schimburi comerciale avantajoase, ajutoare financiare, etc., cât şi politic, prin presă favorabilă, prin vizite şi contravizite la nivel înalt, sau prin dificultăţi majore cu care sunt întâmpinaţi refugiaţii români; iar asta în contrast vădit cu atenţia de care se bucură toţi agenţii comunişti care se agită în toată libertatea pentru a destabiliza ţări ca Africa de Sud, Chile, sau cele din zona Americii Centrale. Apare, deci, clar că, în aceste condiţii, o perspectivă de alternativă de guvernare, la noi în ţară este atât de îndepărtată încât e pueril să se pună azi această problemă.

In al doilea rând, apreciez că un partid al legionarilor nu poate avea decât o coloratură naţională care, în prezent, apare total anacronică, oricât de democratic, de pluralist şi de paneuropean ar fi acest partid. Pentrucă, în prezent ne găsim încă, într'o fază de "după război", în care învingătorul îşi impune condiţiile. Iar învingătorul acestui război nu este grupul ţărilor democratice, aşa cum se lasă să se creadă, ci aşa zisa "stângă internaţională", care îi cuprinde pe comunişti, dar mai ales pe pro-comuniştii din "lumea liberă". Această "stângă internaţională" care se situează, ca putere de decizie, la nivelul celor două supra-puteri şi care se poate numi, pe bună dreptate, "a treia forţă", este ostilă oricărei grupări de esenţă naţională, iar prin poziţia economică pe care o are în lume şi prin presa de care dispune, are posibilitatea să frâneze dezvoltarea unor astfel de grupări şi să le marginalizeze.

In această situaţie, mai are oare rost întrebarea pe care o pune d-l Macri: "Ce au de făcut legionarii"? Eu consider că da.

După opinia mea, legionarii trebue să iasă din pasivitate, să-l redescopere pe Corneliu CODREANU, să-l reveleze generaţiilor care ne urmează şi să acţioneze cu perseverenţă pe linia arătată de acesta, pentru salvarea neamului nostru aflat în mare primejdie. Nu ca partid politic organizat, ci fiecare în parte, după posibilităţile sale şi după împrejurări, prin faptă, prin vorbă sau prin scris, să contribuie la o acţiune majoră de reabilitare a Mişcării Legionare, pentru ca aceasta să fie cunoscută în întreaga lume, în adevărata ei lumină şi nu în lumina falsă în care au reuşit, în bună măsură, să o plaseze duşmanii ei şi ai neamului nostru. □

UN SCRIITOR POLITIC: MIHAIL FOTIN ENESCU

—Horia STAMATU—

In 1950, venind dela Madrid la Paris, pentru a se interesa de activitățile românești din "Orașul Lumină", M.F. Enescu a luat contact în primul rând cu "Centrul Românesc de Cercetări" din Paris, al cărui Președinte și membru fondator era Mircea Eliade.

Actualitatea Centrului Românesc de Cercetări se vădea în ideile de plecare prin care se restituia culturii însăși "Ideea românească", în țară persecutată în ființa tuturor reprezentanților ei de către ocupația comunistă: românitatea ca valoare istoric-culturală intrinsecă, europeitatea poporului român în calitatea lui de component formativ la definirea Europei, și ecumenicitatea, ca bază însăși a orientării spirituale românești, datorită căreia poporul nostru nu a politizat religia, nu a practicat războiul religios, nici în sensul de "cruciadă" a Occidentului creștin contra Orientului "schismatic", nici în sensul ferocelui sectarism confesional din Occidentul Europei care-a dat exemple de neuitat, ca "Noaptea Sfântului Bartolomeu", ori războiul european cel mai fioros până la Revoluția franceză, "războiul de treizeci de ani", ca să nu mai vorbim de inchiziție, de arderea "vrăjitoarelor" pe rug, practică ajunsă la culme cu arderea eroinei Jeanne d'Arc în Franța, condamnată de Episcopul Cochon ("Porcul").

Intors la Madrid M.F.Enescu își inițiază cariera de scriitor politic în perspectiva acestei renovatoare deschideri la idee, prin care "Centrul Românesc de Cercetări" dela Paris prevedea de aproape începutul unității europene afirmată puțin mai târziu, in act, de marele european Robert Schumann, după cum presimțea și mișcarea ecumenică de zece ani mai târziu a Papei Ioan XXIV, și revenirea la valorile naționale cu primul ei reprezentant după război, Generalul De Gaulle.

Dar din punct de vedere românesc "naționalitatea" este subordonată "europeității" și "ecumenicității", în vederea unei liberări integrale de toate nihilismele secolului ce încheie mileniul doi: rezultatele excrescenței pozitivismului în leviatanul tehnico-industrial, comunismul materialist exterminator, cu interludiul rasismului exterminator, exploatat azi în alte zone de comunism, după condamnarea lui la Nuremberg.

In slujba "ideii" dincolo de "ideologii", formulată de "Centrul Românesc de Cercetări din Paris," M.F.Enescu scrie între 1951 și 1960 în revistele apărute la Madrid, "Libertatea Românească" și "Fapta", iar în limba spaniolă prin colaborarea cu diverse studii la revista "Oriente Europeo", publicată din inițiativa unui preot catolic cu vocație ecumenică, Părintele Santiago Morillo.

Ca scriitor politic M.F. Enescu avea să se afirme, energic, argumentat și coerent, în domeniul istoriei politice recent trecute și prezente, în primul rând pentru a face cât mai ințelese originîle dezastrului românesc din 1940 dela care s'a ajuns la prăbușirea României în 1944. Analizând prezentul politic românesc din exil, constată că în lipsa oricăror lideri veritabili orice incercări de acțiune sunt reduse la o crasă insuficiență în lipsă de spirit comunitar, fără de care nu se naște nici un lider.

Considerând "partidele" un rău inevitabil pentru combaterea sau evitarea mai răului care este dictatura, și prin care s'a lichidat România, în studiul "Partid și comunitate", din "Libertatea Românească", nr. 4-7 din 1953, arată cum în lipsa posibilității de-a aduna un "parlament", orice acțiune din exil trebue să se bazeze pe ceva mai substanțial decât trecutul partidelor, care apar efemere față de trecutul milenar al istoriei românești. De aceea principiul constituirii unui nucleu organic, nu factic, real nu convențional, al rezistenței românești față de imperrialismul materialist al comunismului, nu poate săși găsească sprijinul în simpla punere unul lângă altul a câtorva care-au făcut parte din vreun partid sau altul, pe când mai existau. In loc să se plece dela o "unitate națională" în prezent, se pleacă dela o "împărțire națională" din trecut. Românii din exil, constată autorul studiului, se află în stare de război împotriva unei silnicii străine în toate felurile față de Români, iar condiția războiului este primatul generalului față de particular.

"In stările de emergență", scrie în studiul citat, "partidele renunță la poziția de partid, adică la primatul partidului, și se situează pe poziția comunității, adică revine primatul comunității".

Din 1953 până azi au trecut 34 de ani, timpul unei primeniri de generație, dar încă nu s'a ajuns în exil la recunoașterea acestei teoreme simplă ca oul lui Columb. Intre realitatea unei "unități naționale" și "principiul democratic" nu este nici o contradicție, așa cum se vede cel mai bine în Statele Unite ale Americii. Pe baza principiului care ține împreună America de Nord, se poate sprijini și proectul unei păci viabile în lume. "Unitățile naționale" sunt componentele naturale ale unei comunități universale în lupta pentru libertate, țel sofisticat de comunism azi prin exploatarea rasismului primitiv. Statele Unite încă din anii '50, au recunoscut importanța Europei în vederea unei libertăți viitoare a lor și a lumii. Dar Românii, (în 1953 ca și în 1987) nu au înțeles importanța unirii lor în exil, pentru "libertatea viitoare" a României. După 34 de ani în luptă devotată pentru această unitate românească, M.F.Enescu a închis ochii fără s'o fi văzut.

Critica trecutului era făcută de M.F.Enescu pe baza domeniului pentru care avea o preferință deosebită, politica externă a României între cele două războaie mondiale. Cauza principală a dezastrului românesc o găsea în ideologia titulesciană care nu mai era ideologia României moderne, suspendată prin moartea prematură a Regelui Ferdinand și a lui Ionel Brătianu.

Titulescu a fost un straniu "hibrid", care datorită unor talente formal juridice și oratorice a făcut României un rău egal cu răul făcut Germaniei cu propaganda lui Goebels și Führerul lui respectiv. In cazul lui Titulescu e greu de găsit alt, "Führer" decât extinderea influenței subterane a mașinăriei conspirative sovietice împotriva lumii, și care a falsificat întreaga politică internațională între cele două războaie. Mare prieten al lui Litvinov, Titulescu din primul moment a luat în 1936 partea confuzei Republici din Spania cu ororile ei. In ideologia lui Titulescu Germania, indiferent de regim, era considerată ceva ca un fel de "inamic ereditar" al României, iar cei care învinseseră Germania un fel de "aliați tradiționali", deși nu erau mai vechi ca primul război mondial. Cu aceeași lungime de "tradiție" este azi Rusia Sovietică "aliat tradițional"; unul ar fi fost creatorul României Mari, ca și când Românii n'ar fi existat, iar acum este creatorul "României libere", de astă dată însă realmente în lipsa Românilor, de care n'a fost nevoie.

"Ideologia românească", așa cum fusese ea stabilită în România modernă, cu cele două partide efectiv "istorice", liberali și conservatori, avea la bază primatul intereselor românești față de oricare altele, iar alianțele erau rezultatele unor necesități de conjunctură. Cum a fost, prea târziu, cazul politicii lui Antonescu. Dar când s'a rupt cu această tradiție a politicii reale înlocuită cu una "de amor", cum spunea într'un articol M.F.Enescu, s'a ajuns la dictatul din 1940.

După moartea ultimilor noștri oameni de stat Regele Ferdinand și Ionel Brătianu, România fost făcută prizoniera acestui "amor", cu tenorul ei Titulescu. Supunerea oarbă la ordinele axei Londra-Paris a dus la o parțială izolare politică a României. In acest fel Titulescu a împins România la o absurditate cu cele mai grave urmări: sancțiunile politice și economice împotriva Italiei, după războiul cu Abisinia. Acest disproporționat amestec între puterile mari ale timpului, când România nu era nici o putere, a fost fatală și a cântărit cu toată greutatea la dictatul din 1940 ("Despre actualitate în politica externă românească", LIBERTATEA ROMANEASCA, nr. 2-3, 1952).

Revendicările din exil dela "partide" dintre care unul singur fusese "istoric" dela Unire până la Intregire, și dela politica de amor a lui Titulescu, erau cam tot așa de "actuale" ca "revoluția dela pașopt". Din primul moment exilul politic a ales "inactualitatea" față de "actualitate" prin inerția rămasă din desagregarea României Mari, și "irealitatea" în loc de "realitate", prin revendicările dela ceea ce nu mai avea nici o existență, adică dela lumea fostelor partide INDIFERENT CARE, pentrucă nici unul nu mai avea nici o realitate ca partid, fără țară, fără alegători, fără Parlament, ca să exprime fiecare voința cel puțin a câte unei părți din popor. O singură revendicare era valabilă, aceea dela poporul român, în care erau rădăcinile tuturor exilaților, deci revendicarea dela istoria și cultura unui popor nu dela liberali, țărăniști, legionari, cuziști, averescani și tot ce mai avusese vâltoarea noastră electorală. Nimic din fosta concurență la alegeri nu mai avea posibilitatea de-a oferi o bază exilului politic, pentrucă 1937 nu era 1953.

M.F.Enescu a lăsat o sumă de studii politice în care s'au întâlnit înseși calitățile românești majore: realism, respect față de tradiție, față de ființa umană, dorința de o pace luminată, dreaptă, cu libertatea popoarelor de-a se desvolta potrivit propriei lor firi. Poate că toate aceste studii ar fi bine să fie publicate într'o carte, mai ales că sunt semne de reanimare a conștiinței comunitare în țară pe baza unui nou personalism românesc care să libereze odată cu "românitatea" și "europeitatea" și "ecumenicitatea", pentru emanciparea ființei spirituale "omul" de un colectivism în care oamenii au aceeași "individualitate" ca a animalelor din turmă, adică "numărul" și "porția". Românii arată azi că doresc să fie scoși din internaționala comerțului de vite exploatate de niște satrapi care au doar voința de-a chinui oamenii fără nici o limită în invenția mijloacelor, până la sfârșitul lumii, când ar fi să vină "parusia" materialismului, comunismul. □

Scurtă bibliografie (studii)

"Misiunea emigrației românești și rostul unui Comitet Național Român", Lib. Rom. 1,1951;

"Despre actualitate în politica externă românească", Lib. Rom. 2-3, 1952;

"Partid și comunitate", Lib. Rom, 4-7, 1953;

"O politică românească în exil", Fapta, 2,1956;

"Aniversări" Fapta, 8-10,11.1957;

"Orientări în ceață", Fapta, 11-14, 1958;

"Rezistență și negociere", Fapta, 11-14,1958;

"R.P.R. și România", Fapta, 17,1964.

Cu prilejul răscoalei din Ungaria:

"Războiul adevărului", Fapta, 7,-număr special pe velină-,1956;

"La entidad Europea", Oriente Europeo, 35-36, 1959.

ALĂTURI DE ANDREI ZAHAROV

—Constantin MACRI—

Fenomenul Zaharov este copleşitor de semnificativ pentru istoria noastră contemporană. In această lume ameninţată de tiranie şi război, în care politicienii sunt atât de ineficaci sau alături cu drumul şi asta de decenii, savantul rus s'a ridicat curajos şi profetic, pentru salvarea lumii întregi.

Aceşti doi mari Ruşi, sunt profeţii timpului nostru: Alexandru Soljeniţin şi Andrei Zaharov. Dacă lumea liberă îi va lua în seamă, îi va asculta şi le va urma poveţele, suntem salvaţi. Dacă nu, neantul descompunerii morale, politice şi militare ne va dizolva lent întreaga armătură a existenţei noastre: cultura noastră, civilizaţia noastră, spiritualitatea noastră de oameni liberi, făuritori ai măreţei istorii umane de până în prezent, spiritul mongol şi siberian va învinge peste tot.

Este tragic să constaţi cum din 1945, data aşa zisei terminări a celui de al doilea război mondial, politicienii occidentali, ceilalţi trei membri apuseni ai coaliţiei anti-hitleriste, bat pasul pe loc şi fac faţă de U.R.S.S. o politică de îngrădire, localizare şi prevenţiune. Nici un fel de soluţie de fond, nici o măsură de obligare a U.R.S.S-ului să respecte dreptul internaţional.

Exemplele sunt numeroase şi arhicunoscute. Din 1945 până în prezent peste douăzeci de naţiuni şi popoare au fost victimele cotropirii marxist-leniniste. Cum a reacţionat şi reacţionează O.N.U., diplomaţia americană, britanică sau franceză este dezolant, cu excepţia (pentru a întări regula) micuţei Grenada.

Dar semnalm la început profetismul fizicianului sovietic, premiant Nobel pentru pace. In ce constă această caracteristică, de a fi profetic?

In primul rând pentrucă face această diagnoză esenţială; nu va fi pace pe pământ până când oligarhia conducătoare din U.R.S.S., nu liberalizează, nu democratizează viaţa politică internă din Uniunea Sovietică. Până când nu eliberează miile de deţinuţi de conştiinţă, din gulagurile socialiste, până când nu practică o politică "transparentă" în relaţiile ei externe, renunţând în mod sincer şi real la orice expansionism ideologic care se grefează obligatoriu pe un expansionism statal, economic şi politic, militar etc. (vezi bazele militare sovietice din Cuba), nu va fi pace pe pământ.

Cu alte cuvinte, pacea stă în mâna Politbiroului dela Kremlin. Acesta-i adevărul adevărurilor lumii în care trăim.

Niciodată America sau oricare ţară democrată nu va deslănţui cel de al treilea război mondial, ci, acesta, dacă va izbucni vreodată va fi la apăsarea pe butonul declanşator al oligarhiilor din nomenclatura sovietică.

Este o lege a istoriei. Când popoarele controlează cât de cât puterea, războaie de cotropire sau agresiune nu sunt deslănţuite, ele au fost deslănţuite de autocraţi sau grupuri autocrate. Democraţia, democraţia reală, parlamentară, multipartinică şi poliideologică nu este războinică. Dictaturile au fost şi sunt belicoase. Exemplele sunt la îndemâna fiecăruia şi numeroase.

Deci A. Zaharov spune Occidentalilor acest adevăr major, deşi elementar şi evident; degeaba trataţi reduceri de armament, limitări de focoase, echilibrări strategice dacă nu impuneţi direct sau indirect o democratizare a structurilor politice şi sociale din U.R.S.S.

Salvaţi-ne din sclavia ideologică şi partinică, pare a spune glasul lui Soljeniţin şi Zaharov. Cereţi, în propriul nostru interes şi indirect al popoarelor sovietice, să renască democraţia, exprimarea liberă, pe tot întinsul continentului comunist dela Vladivostok până la Elba. Acesta-i primul comandament, dacă vreţi să construiţi pacea. Orice acord semnat cu o putere totalitară are aceeaşi valoare şi durată ca pactul Ribentrop-Molotov, care semnat în August 1939 a durat până în Iunie 1941, adică nici doi ani. Ambele puteri semnatare, erau de o reciprocă rea credinţă, erau culmile totalitarismului mondial. Una a dispărut în colimatorul istoriei, cealaltă a rămas însă mai puternică, mai agresivă şi mai ambiguă.

De această ambiguitate profită agenţii stângişti, narcomani ideologi care cu voie (de cele mai multe ori) sau fără voie, servesc interesele expansionismului sovietic.

Iată recentul tapaj cu "afacerea iraniană", cea mai extraordinară diversiune a agenţilor de influenţă sovietici, care vor să pună dinamită la prestanţa puterii americane, la fermitatea politicii antisovietice a preşedintelui Reagan, sustrăgând sau dirijând atenţia opiniei publice americane spre false probleme.

Căci este o falsă problemă de stat dacă s'au dat arme Iranienilor şi antisandiniştilor nicaraguani 20-30 milioane de dolari, în timp ce U.R.S.S-ul şi Cuba descarcă în văzul lumii pe cheiurile pretins camuflate ale Nicaraguei tancuri şi helicoptere în valoare de sute de milioane de dolari.

Este o falsă problemă "Afacerea iraniană" al cărei mare zgomot îl întreţin numai şi numai alogenii americanismului, care luat fiecare în parte, nu ştim ce a făcut sau ce a spus când tancurile sovietice intrau în Budapesta sau Praga sau când douăzeci şi doi de diplomaţi sovietici făceau spionaj la ONU.

Cum au apărat ei atunci legalitatea americană şi moralitatea relaţiilor internaţionale?

Al doilea strigăt profetic al lui Zaharov, este că înarmarea atomică indiferent cine o face este o crimă împotriva umanităţii. Că nu-i nevoie de mai multe şi mai perfecţionate arme, ci de o mai mare recuperare a psihicului popoarelor răsăritene, în prezent captive în "închisoarea popoarelor". Recuperare în sensul redării speranţelor că nu sunt uitate, abandonate fatalităţii istorice, ci că lumea liberă lucrează, activează zilnic pentru eliberarea lor. Că drama răstignirii lor va înceta, în curând.

Prin glasul lui Soljeniţin şi Zaharov vorbeşte sufletul adânc al poporului rus, glasul lui Alioşa Karamazov şi al părintelui Zosima, minunatul suflet rus, generos, artist şi mai ales cu o inegalabilă vocaţie creştină.

Istoria viitoare va scrie fără îndoială de marea sabie de foc trasă de Andrei Zaharov împotriva teribilei ameninţări a imposturei leniniste şi a cruzimii staliniste.

Este marea contradicţie a acestui sfârşit de secol: cum să salvăm pacea fără să fie război. Zaharov ne dă cheia. Spuneţi popoarelor tot adevărul. Când popoarele din Răsăritul bolşevizat prin uzurpare sau demagogie vor afla care este faţa reală a lucrurilor şi care este nervul care străbate ca un fir roşu puterea sovietică, nerv ale cărui celule sunt constituite din setea de putere, corupţie, incompetenţă şi amoralitate, atunci se va produce marea zguduire care va încheia un ciclu al istoriei moderne, ciclu pe care provizoriu filosoful istoriei îl va putea denumi chemarea justiţiară şi naufragiul unei utopii.

In subteranele istoriei se plămădeşte deja "Ziua de Mâine" pe care o reclamă surghiunul lui Zaharov şi patetica nostalgie a plaiurilor natale ale lui Soljeniţin.

Andrei Zaharov a fost surghiunuit de Brejnev şi eliberat de Gorbaciov cu un simplu telefon. Intre timp au avut loc greve ale foamei, tiranizări obscure dar permanente, insulte şi umilinţe ca într'un nou Calvar.

Dar ziua Invierii a venit. Deocamdată numai pentru Zaharov. Glasul profetului răsună în lume. Este glasul adevărului. Este glasul viitorului acestei lumi. Ce s'ar putea spune în combaterea adevărurilor rostite, proclamate de Andrei Zaharov?

Veniţi voi propoagandişti de partid din toată lumea şi răspundeţi: a fost gulagul, în gulag a fost surghiunit Zaharov, a fost expulzat Soljeniţin, a fost şocat electric Marcenco, sunt spitalele psihiatrice locuri de tortură? Unde şi de ce? □

VENIŢI LA WASHINGTON

Participanţii la primul "Marş pentru libertatea religioasă în România" din 19 Mai 1986.

Vineri 15 Mai 1987

La Monumentul Washington, ora 11 a.m.

Creştinii participanţi se vor aduna în locul de parcare al Monumentului Washington de pe Constitution Avenue, pentru cel de al doilea "Marş pentru libertatea religioasă în România". Se anticipează că mii de participanţi vor porni dela Monumentul Washington la ora 12.00 a.m. şi vor urmări traseul de paradă, trecând pe la Casa Albă spre Pennsylvania Avenue, până la scările Capitoliului Statelor Unite. Preotul ortodox român (în exil) – Părintele Gheorghe Calciu, fostul ambasador al Statelor Unite în România, David Funderburk, şi fostul preşedinte al Asociaţiei Pastorilor Reformaţi Unguri, Dr. Alexander Havadtoy vor conduce marşul. Congresmeni şi senatori ai Statelor Unite sunt invitaţi să vorbească la această întrunire. Inchiriaţi un autobuz din oraşul Dvs. sau organizaţi o caravană de maşini. Noi apelăm la creştinii americani şi canadieni, să se solidarizeze cu biserica persecutată din România. Să se oprească arestările, torturarea şi crimele comise împotriva conducătorilor creştini din România! Să se oprească dărâmarea bisericilor! Să nu se mai facă hârtie igienică din biblii! Să nu se mai amestece Statul în seminariile şi editarea literaturii religioase! Faceţi din timp aranjamentele necesare ca să veniţi la Washington! Creştinii din România au nevoie de ajutorul Dvs.

Pentru informaţii, telefonaţi la (301) 984-9707

CRI
CHRISTIAN RESPONSE INTERNATIONAL
Box 24042, Washington, DC 20024 / USA

LITERATURĂ ȘI ISTORIE

PAUL MORAND ȘI ROMÂNII

—Titus BĂRBULESCU—

"Patria este ceva care trăiește. O ființă. Din climatul ei spațial vine o căldură. Viitorul stă pe pământul natal. Absent, tu nu l-ai uitat, dar ai tăi te uită... Vei cunoaște multe drumuri ale străinătății, te vei rătăci. Patria pe care ai părăsit-o, se spulberă în vântul rătăcirilor. Dacă viața este un vis, exilul este un somn greu care seamănă cu moartea"...

Paul Morand, Omagiu lui Giraudoux. Rostit la București, Institutul francez. 1944

P. Morand s'a născut la Paris odată cu Turnul Eiffel (1889). Tatăl lui era conservator "al marmurilor" la Muzeul de Arte Decorative. A murit în 1976 la Paris, revenit în orașul lui matcă stilistică după 9 ani de exil politic, în 1953. După ce Consiliul de stat francez a anulat cu efect retroactiv revocarea pripită și pătimașă a cărui victimă fusese îndată după ultimul război, pe motivul de colaborare și "inteligență cu inamicul ocupant". Fusese înalt funcționar al regimului mareșalului Pétain: ambasador al Franței la București (1942-1944), apoi la Berna. -" La București n'am fost niciodată considerat ca reprezentantul regimului (Pétain) ci al Franței.

-Ați prezidat (la Institutul Francez) chiar - intervine interlocurul (St. Sarkany, 3 Entretiens avec P. Morand. Paris. 1968) - manifestații de idei de libertate a popoarelor, care conveneau rezistenței (franceze) din vremea ocupației germane...- În România, rezistența era în altă parte... (în termeni clari: pe front, în contra năvălitorului sovietic)". P.Morand a înțeles perfect poziția grea a României din vremea ultimului război: invadată de URSS îndată după căderea Franței (24 Iunie 1940); mutilarea ei teritorială sub presiunea conjugată a celor două imperialisme acum față în față: sovietic și german, în stare de conflict potențial. Iar când conflictul s'a materializat (1941), România nu putea să nu lupte contra invadatorului inițial: URSS, dela care i s'au tras toate cedările teritoriale. Aliată cu Germania, dat fiind că celelalte puteri, democrațiile occidentale i-au devenit ostile, făcând cauză comună cu URSS, dând acesteia puterea exclusivă de a distribui pacea sovietică în Europa orientală. La Vichy, capitala Franței (zona liberă) din timpul Mareșalului Pétain, P.M. a văzut des, continuă să întrețină relații strânse când are ocazia, cu ambasadorul american (U.S.A.) Speră în America mai mult decât în Anglia, că va interveni în momentul eliberării Europei pentru a contrabalansa (prin prezența armatelor aliate occidentale în Europa orientală și Balcani..) apetitul imperialist și rapacitatea Sovietelor. S'a înșelat în aprecierea aliaților, nu în analiza prospectivă a Europei orientale, a României în particular, care, odată abandonată Sovietelor, a depășit în oroare previziunile sumbre ale lui P.Morand...

Scriitorul P.Morand a dominat perioada dintre cele două războaie, având ca centru de roire spirituală Paris. Este un "om al orașului fremătător de viață și idei noi", un neobosit călător prin marile orașe ale lumii, observator curios să afle și să portretizeze în trăsături rapide, esențiale - adesea feroci - caractere de oameni de ieri și de astăzi și prezențe culturale franceze, străine, cosmopolite, fiecare fiind tipat după locul de baștină, după orașul formator de cultură. Orașele europene "bulion de cultură" le cunoaște direct prin ședere periodică acolo, le știe limba, le cunoaște valorile culturale sau artistice la sursă. Le cunoaște țara, istoria celor care au făcut-o: Roma, Florența, Londra, Viena, București... (Bucarest, Plon 1935, este titlul unei cărți de sinteză a istoriei și fenomenului cultural al Românilor impregnată de simpatie sinceră - s'ar putea spune de participare voioasă a sensibilității autohtone românești -, presărată pe alocuri cu sarea pământului românesc, care convine perfect stilului propriu al autorului făcut din observație incisivă, formulă personală și nouă, nutrită concis, fulgerător, de ironia moraliștilor clasici, de pildă La Rochefoucauld. In românește, trimiterea o faci îndată la Moș Virgulă Caragiale. Il cunoaște direct, pe text. De altminteri informația despre România și-a luat-o direct dela clasicii români: Eminescu, Creangă, Caragiale, Goga; dela contemporani: Pârvan, Iorga, Nae Ionescu, Crainic, E.Lovinescu, M. Ralea, C.Rădulescu - Motru, Tigara-Samurcaș, G.Oprescu, C.Brăiloiu, G.Enescu... Scriitori ca Sadoveanu, Rebreanu, Arghezi, Blaga... Biblioteca Brătianu a Institutului Francez, Arhivele palatului, Arhivele Naționale, mânăstiri, muzee, monumente vechi. S'a informat oral pe lângă înalții sau modeștii prelați, pe lângă bărbați de stat - la putere sau din opoziție-, pe lângă "inteligentsia română" din acea vreme, formată de altfel perfect egalitar din punct de vedere al originii sociale: unii proveniți din aristocrația românească: foști boieri latifundiari, alții - cei mai numeroși - din țărănime și mică burghezie: feciori de popă sau învățător...Soția lui Paul Morand este Română: Elena Chrisoveloni, prințesă Suțu. După mărturisirea autorului, i-a fost în toate scrierile de un "imens" și prețios ajutor.

In timpul "anilor nebuni" (les "années folles") care urmează îndată după marea criză mondială: anii 30 - 34 sunt la Paris, mai ales, bogați în roade spirituale. Răsturnări de ideologii, evenimente dramatice în toată lumea, civilizația se rupe din nou între terorismul ideilor și toleranță umană, pe scurt. Intre nebunie și omenie, între "posedatul" și "idiotul" lui Dostoievski... P.Morand este unul dintre cei patru "mari M.": Morand, Mauriac, Montherland, Maurois, (Malraux, ceva mai tânăr, va fi al cincilea..)

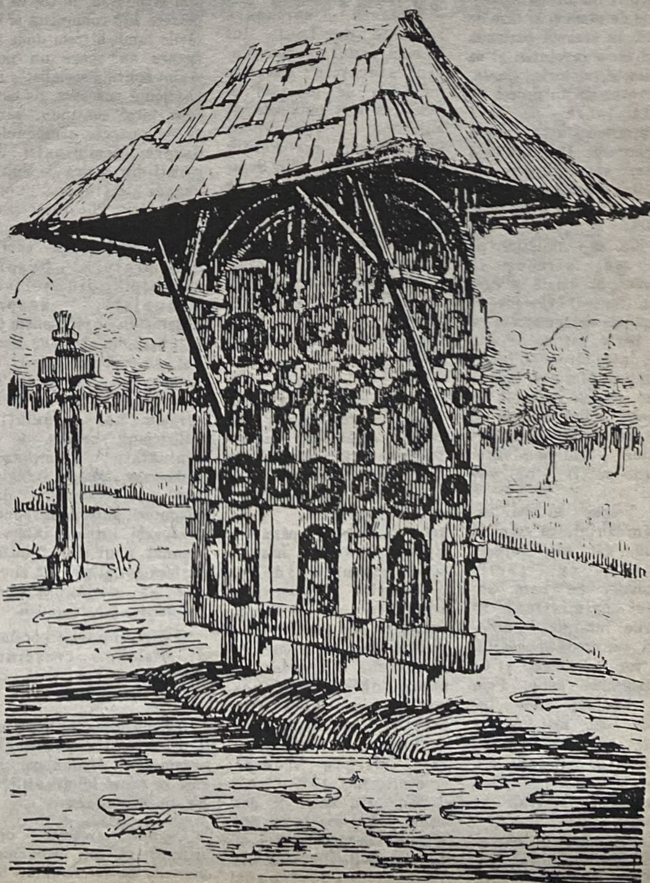
P. Morand scrie despre țări și oamenii care le oglindesc prin comportarea lor; scrie cu vivacitate și admirabil talent de povestitor, cu viziune de artist plastic, satiră pariziană, suculentă, a moravurilor, evenimentelor și Europei "ideilor nebune" făcătoare de cultură. Eroii lui sunt din toate rasele, cuvântul nu are pentru autor nimic pejorativ: este vorba de diviziuni și sub-diviziuni de rasă spirituală, care sunt mult mai numeroase decât cele de culoare. Sunt tipate după un comportament moștenit al poporului și istoriei lui, după o pasiune proprie sufletului și necesității de expresie al acestuia: Anglo-Saxonii, Germanii, Latinii, Slavii... Euro-Asiaticii, Asiaticii, Euro-Africanii, Africanii, Americanii, Nord-Sud Americanii, ș.a. Pan-Slavismul cultural și ideologic îl pasionează în deosebi. Tipuri de Ruși, de Rusoaice sunt sezisate și creionate cu simpatie pentru umanitatea care izvorăște năvalnic din ei, însă cu spaimă pentru tirania ideologică pe care o pregătesc a o dărui Europei... Este terorizat la ideea că într'o zi panslavismul va năvăli peste Europa sub forma intolerantă a marxism-leninismului. A comunismului de stat, acesta fiind transformat în regulator exclusiv și autoritar, dogmatic, al ideilor. Al libertății de creație. Rusia de totdeauna nu este europeană. Rușii, în schimb, cel puțin cei "deplasați, fugiți, albi, sau cu ochii oblici, deportați pentru delict de opinie și libertatea lor de creație" sunt foarte europeni, factori de cultură majoră în diversitatea culturilor umane. "Dacă intrați în Rusia, venind din China, imperiul rusesc vă apare ca un fel de fortăreață apărată de cavalerii teutoni!...Dacă veniți dela Paris, imperiul rusesc apare ca o fortăreață de tip asiatic, deși oamenii au piele albă și ochi albaștri...Păcat că n'au pielea albastră. Așa am putea să-i cunoaștem și determina comportamentul".

(Entretiens, 1868) La întrebarea jurnalistului dacă a fost o nenorocire alianța lumii libere cu URSS, în ultimul război, P.M. răspunde: -Europa s'a sinucis în cele două ultime războaie!...In termeni clari: nu pentrucă a luptat contra hegemoniei și totalitarismului vechi prusian - ceea ce era datoria ei s'o facă, să moară chiar pentru drepturile omului prigonit de stat, asasinat de barbaria acestuia, ci pentrucă s'a lăsat subjugată și infiltrată în gândirea ei politică și orizont cultural de terorismul ideologic al neo-barbariei, zisă de stânga, zisă "neo-umanistă", zisă revoluționară. Este un concept contrafăcut, acultural, căci el se inspiră din voință de putere a unui imperiu, anacronic astăzi, incompatibil cu conceptul de libertate a creației, cu stilul grav și tragic, sau satiric al acesteia.

Una din podoabele spiritului este de a blama cu talent! - situațiile strâmbe, de calitate comic-macabre care mișună în societatea noastră contemporană, uneori liberă, alteori oprimată de scheme de normativ cultural, de genul: trăiască! sunt fericit!...Toate imposturile de cuvinte, sau de situații reale sunt nefericite. Iată ce scrie P.Morand despre vreo 20 de țări și oameni care le exprimă sensibilitatea proprie în Europa Galantă dintre cele două războaie:.." epilepsia rusească, naivitatea simplistă a Englezului, avariția franceză, lenea Spaniolului, vanitatea Italianului, șmecheria Românului ("les canailleries du roumain") gimnastica suedeză"...Apoi, câteva rânduri mai jos, contrariul, căci visurile noastre sunt supuse legii contradicției..." generozitatea rusească, tenacitatea Englezului, jansenismul francez, pasiunea spaniolă, "panașul" Italianului, "parizianismul" Românului"... Intr'o schiță, intitulată: Nicu Petrescu, candidat la licență (L'Europe Galante), înfățișează pe un tânăr și harnic și voios student român, venit la Paris cu bursa pe care statul român n'o mai poate plăti din cauza crizei mondiale care bântuie prin anii 1930...Ce să facă? Caută de lucru. Găsește un loc de șofer la un cuplu de Americani bogați, amatori de mondenități și viață frivolă pariziană. Il plimbă cu Rolls-ul lor. In timpul vizitelor sau spectacolelor, citește cu zel cursurile, se pregătește să-și treacă licența, pe care într'o zi și-o va valorifica în țară. Adoarme și visează o situație mai bună: o să iasă el din sărăcie, odată licențiat. Cu licență dela Paris, întors în România... Iată portretul lui, transpus în românește. Un Caragiale - la Paris, nu la Berlin-, l-ar fi putut semna: "Toți feciorii de popă nu sunt răsad de golan, nici sămânță amară de seminarist. Eu am ambiție. Să intru în clerul înalt, călugărie? Cu viitor de arhimandrit, celibat, sobrietate?...Nu-i pentru mine. Mulțumesc, nu. L-am văzut pe tata, la sfârșit de lună, cerând bani pe la boieri, în haine preoțești. Trebue să înceteze mizeria asta... Eu sunt oltean, adică țăran dela Dunăre cu minte clară și 24 de măsele, cum zic despre noi ceilalți"...

Ce-l leagă pe Paul Morand de România? Legături temeinice, de familie mai întâi. Limba, pe care o cunoaște, istoria dramatică și soarta când fericită, când nefericită a poporului român pe care el a înțeles-o pe texte și pe oameni pe care el i-a cercetat direct, le-a împărtășit concepția de viață, nu i-a flatat "diplomatic", cum se practică adesea astăzi în cercurile și saloanele internaționale unde trebue să te pui bine cu oaspeții și "doctrina "lor oficială", contrafăcută când o cercetezi pe texte și pe oameni din viața reală.

Continuare in pag.8

DIN CLEPSIDRA CU PIPER

EXEMPLUL MAJESTĂŢILOR LOR ALBANEZE

Cu o suprafaţă doar de trei ori mai mare decât a judeţului Timiş, având o populaţie puţin mai numeroasă decât a Bucureştiului, Albania bate un record mondial în ce priveşte ţara şi exilul: debarcabilă la modul Granadei, este cea mai stalinistă republică dominată de partidul comunist, - fiecare al treilea albanez, împins cu baioneta, aclamă marxismul, dar ceilalţi doi condamnă regimul dela Tirana (o, ce evocator nume!) trăind în diasproă. Albania este uitată şi ignorată, dar ce splendidă bază anticomunistă ar putea fi! Guvernul din Tirana insultă deopotrivă pactul dela Varşovia ca şi Nato, dar dacă Albanezii din pribegie şi cei care s'au adunat pentru reconvertire în state şi sate occidentale, ar debarca din pirogi şi caiace pe maluri adriatice, mă întreb ce praf s'ar alege din statuile lui Stalin, şi ce pulbere din cele ale lui Enver Hogea?

Câţi Români îşi mai amintesc, oare, că Albania a cunoscut în anul 1914 efemera domnie a prinţului de Wied, înrudit cu prima regină a României?

Cu incontestabile origini ilire, locuitori ai unei prospere provincii din imperiul roman, Albanezii constituie azi un popor care cunoaşte, ca şi poporul nostru românesc, un dublu asediu: şi din afară, dar şi dinăuntrul cetăţii.

Nu numai ispita unei paralele m'a făcut să scriu aceste rânduri, ci şi aceea că, Majestăţile Lor Albaneze, Regina Mamă Geraldina şi Regele Leka I, nici o clipă rupţi de Albania şi Albanezi, au străduit şi dăruit un muzeu al Albaniei Libere, pe pământul mereu ospitalier al Franţei. Nu toate exponatele înseamnă prodigalitatea unei case regale, ale cărei mijloace financiare trecute şi mai ales prezente, nu pot depăşi contul în bancă al unui P.D.G. care se respectă. La îndemnul regal albanez, s'au adunat multe şi mici contribuţii, ce au alcătuit un unic şi mare muzeu al unei mândrii naţionale ce vrând, are şi şansele să se dovedească perenă.

A bon entendeur, salut!

Constantin MAREŞ

ACROSTIH-DOCTORULUI EMIL ILIESCU

Era un om care picta,
Marea şi cerul, şi sculpta;
Inima lui era iubirea
Lacrima lui era menirea...

Iarba, lumânările, Christos
Luminile îi vor fi prinos;
Iară toţi care l-au iubit
Eternitatea i-o vor cânta - cinstit -
Sufletului i se vor ruga - febril -
Credinciosului nostru doctor Emil
...Umbrei, soarelui, scoicilor - tiptil...

Anca Pavlon OTETELEŞANU

VLADIMIR ILICI LENIN CĂTRE CICERIN

"Ca rezultat al observaţiilor mele din timpul anilor din exil, a trebuit să constat că aşa zisa pătură conducătoare cultă din Europa de Vest şi America, este de-a dreptul incapabilă să aprecieze just actuala situaţie politică şi starea de fapt a relaţiilor de forţe. Aceste forţe conducătoare sunt surdo-mute şi comportarea noastră faţă de ele, trebue să se bazeze pe această premiză.

Revoluţia nu se dezvoltă niciodată într'o linie dreaptă sau printr'un proces neîntrerupt de dezvoltare. Ea formează un şir de salturi înainte şi înapoi, o serie de atacuri şi faze de linişte. In această perioadă creşte tăria revoluţiei şi se pregăteşte victoria finală. Este vorba de un proces de durată lungă, pe care revoluţia socialistă trebue să-l parcurgă. De aceea este necesar să recurgem la anumite manevre, ca să putem accelera victoria noastră:

a) Ca să-i liniştim pe surdo-muţi, trebue să declarăm că există o dezbinare (fictivă) între guvern şi organele de conducere pe de o parte, iar pe de altă parte, între biroul politic şi comintern. Mai ales ultima trebue scoasă deosebit în evidenţă, adică există pe teritoriul URSS, grupări politice independente. "Surdo-muţii" ne vor crede.

b) Trebue să ne exprimăm dorinţa că vrem să reluăm, cât mai repede, relaţiile cu ţările capitaliste, pe baza absolutei neimixtiuni în afacerile interne. "Surdo-muţii" vor crede şi aceasta.

Ei vor fi încântaţi şi ne vor deschide uşile. Prin uşile deschise vom introduce, cât mai repede posibil, emisarii cominternului şi ai partidului sub forma reprezentanţilor diplomatici, culturali şi economici.

Să spui adevărul este o prejudecată burgheză. O minciună este justificată prin scopul urmărit. Capitaliştii şi guvernele lor vor închide ochii asupra activităţilor noastre. In acest mod vor fi nu numai surdo-muţi, dar vor deveni şi orbi. Ei ne vor pune la dispoziţie credite, care ne vor servi să sprijinim partidele comuniste în ţările lor. Ei ne vor livra materiale şi ştiinţa tehnicii care ne lipseşte. Ei ne vor reconstrui industria de război, care ne trebue pentru viitoarele noastre atacuri victorioase, împotriva "protectorilor" noştri. Cu alte cuvinte: Ei se vor strădui să-şi pregătească propria lor pierire."

Această scrisoare adresată de Lenin lui Cicerin, fostul comisar pentru afacerile externe (ministru de externe) al URSS, a fost publicată de buletinul "Vertrauliche Mitteilungen aus Politik und Wirtschaft" din Sept. 1986 sub titlul "Receptă (reţetă) pentru victorie", care apare în R.F.G.

Scrisoarea a fost trimisă lui Cicerin în anul 1922, pe când acesta era în Occident la diferite conferinţe politice şi tratate postbelice, ca reprezentantul URSS.

Cât de eficientă s'a dovedit, punerea în practică, a previziunilor lui Lenin, acest om cu inteligenţă satanică, nu este greu de constatat dacă urmărim desfăşurarea evenimentelor, dela revoluţia bolşevică până azi. Rusia, sub masca comunismului care-i de fapt o doctrină falimentară, ameninţă cu înrobirea întregii planete. Putem urmări pas cu pas incompetenţa, laşitatea şi poate chiar trădarea politicienilor care s'au perindat la conducerea lumii libere. Nu cred că au auzit despre această scrisoare, nici 10% dintre ei sau care să-şi fi dat seama prin propria lor inteligenţă despre tactica şi eficienţa politicii bolşevice. In tot ce fac sunt preocupaţi de grija supremă: "Să nu cumva să-i supărăm pe Ruşi". Au capitulat continuu, fără luptă, Giscarzii, Schmidtţii şi Carterii, ca să nu-i amintesc decât pe o parte dintre cei care s'au perindat la putere, în ultimul timp.

Dacă te uiţi pe harta globului pământesc, rămâi uluit când vezi cât de puţine state au mai rămas libere, care nu sunt sub ciubota rusească, sau care să nu asculte de ordinele Moscovei.

Presa, televiziunea, posturile de radio, Amnesty Internaţional se fac că nu aud şi nu văd, la tot ce se petrece sub comunism şi în ţările lumii a treia unde în fiecare an apare un nou regim politic "socialist", de obedienţă rusească. Se bate toba tare, continuu, până să-ţi spargă timpanele, despre "criminalii de rasişti din Africa de Sud", despre acţiunea "Contras"-ilor din Nicaragua, despre Chile, despre "abuzurile" din ţările democrate. Despre popoarele din sclavia comunistă, despre Afganistan şi milioanele de regufiaţi din Asia de Sud-Est, se vorbeşte uneori în şoaptă sau mai bine se tace...Degeaba le vorbim şi scriem noi refugiaţii; politicienii rămân de o seninătate olimpiană. Bukowsky, tânărul refugiat rus, se străduieşte din răsputeri, după cum spunea el însuşi într'un interviu acordat unui ziar francez, să facă surzii să audă şi orbii să vadă. Ajutor primeşte foarte puţin.

O parte din înalţii prelaţi ai bisericii creştine, colaborează pe faţă cu forţele Satanei.

Amănunte despre Amnesty Internaţional, organizaţie de stânga, la care se aliază idioţii utili, le las cu altă ocazie.

Doamne, trezeşte-i din narcoză pe toţi care mai sunt de bună credinţă. □

PAUL MORAND ŞI ROMÂNII

Urmare din pag. 7

P. Morand s'a manifestat prin scris şi prin funcţiunea eminentă pe care a avut-o ca ambasador al Franţei, cu dragoste şi talentul lui de mare scriitor al Franţei contemporane pentru permanenţa poporului românesc la Dunăre, Carpaţi, Tisa de Sus şi Nistru. Pentru geniul lui cultural născut şi format pe această insulă a latinităţii orientale, ameninţată astăzi să fie înnecată de pan-slavismul sovietic. Ideea latină-demodată astăzi în Occident pe motivul falacios de "rasism cultural" (?) - rămâne pentru Români o idee-forţă. Este instinctul lui de conservare. Scrie P.Morand, vorbind de Francezi şi Români, două popoare romanice: "Suntem Celţi, Latini, transformaţi de Germanici (Francezii). Românii sunt Traci, Latini, transformaţi de Slavi"... (Bucarest, 1934). Aşa este şi nu e nici o ruşine, ci o bogăţie lexicală şi de cugetare mlădioasă, de sensibilitate ascuţită, pe care o datorăm în bună parte Slavilor, adică faptului că pe teritoriul românesc, noi i-am asimilat pe Slavi, cei vechi, cei noi. Le-am dat în schimb ce nu aveau ei: statornicie şi dragoste pentru pământul pe care s'au născut, din legăturile de familie şi de limbă pe care ei le-au primit cu bucurie. Un patrimoniu cultural, o istorie pe care toţi Românii - fie oacheşi, fie blonzi, fie mai mult sau mai puţin una sau alta!... le-au apărat şi le apără contra oricărei invazii, de unde ar veni ea din Est sau Vest.

Orice civilizaţie purcede dintr'un spirit comun, dintr'o matrice şi orizont stilistic în care intră peisagiul, omul creator, expresia, adeziunea intimă la un fel de a gândi, de a iubi...Rasele sunt nişte entităţi spirituale. In acest sens se poate vorbi de rasă latină, slavă, anglo-saxonă şi alte numeroase moşteniri culturale. P.Morand citează, în partea istorică a cărţii lui, pe Zilot Românul: "Pe unde au trecut hoardele ruseşti, geme pământul românesc...îl citează, de-altfel şi pe Xenopol, în ce priveşte mult mai subtila asimilare a familiilor fanariote în principate, căci în raport cu Turcii şi Grecii, aceştia fiind captivii acelora, în "misiune în principatele moldo-valahe": "Fanarioţii serveau, scrie Xenopol, Turcii dorindu-le ruina"...Serveau în acelaşi timp "luminile" venite din Occident care comunicându-se şi lor şi Românilor se emancipau împreună cu una sau alta dintre naţiunile subjugate...în România au apărat latinitatea, în limbă cel puţin şi valorile culturale, geo-politice. Cu religia, lucrurile se complică, căci bizantin înseamnă şi latin şi grec şi slav...

Ce apare astăzi contrafăcut în cunoaşterea şi informaţia despre Români în lumea occidentală unde mijloacele de informaţie şi de comunicaţie pot fi verificate, publicate, rectificate? In privinţa asta, o mică anecdotă reală, povestită de P.Morand: Prin anii 1970, deci în actualitate, se află în U.S.A. într'o vizită, la nivel de ambasador al Franţei. Printre altele este vorba de Români: - Românii sunt funciar antisemiţi! spune demnitarul american... P.M. este şocat de caracterul peremptoriu al afirmaţiei. Convingere definitivă şi probabil generalizată, care culpabilizează un popor mai rău decât toate popoarele Europei de astăzi, inclusiv şi mai ales faţă de popoarele vecine cu care există - semnalate de presă -, diferende latente de suveranitate teritorială, sub aparenţa convieţuirii ideologice comuniste. Este vorba de vecinii sovietici, de vecinii unguri. De Basarabia, de Transilvania.

Inutil să-l întrebi o întrebare simplă: dintre toate statele "ocupate sau aliate cu Germania hitleristă în acest ultim război", în care dintre acestea populaţia evreiască a fost global ocrotită, n'a cunoscut nici lagăre de exterminare, nici deportări în câmpuri administrative, nici portul discriminator al stelei galbene? (Când acesta a existat, sporadic, prin vreun oraş din provincie, a fost imediat retras, prin intervenţia autorităţii de stat). Răspunsul: pe teritoriul de atunci al statului românesc acoperit de autoritatea guvernului Mareşalului Antonescu. In ţara mutilată de atunci, cu refugiaţi din toate părţile (şi din Ardealul de Nord dat atunci Ungariei, din care s'au refugiat pentru a fi ocrotiţi Români ortodocşi, uniţi, Evrei). In război cu URSS, au fost înregistrate 16.000 victime apr. dintr'o populaţie de circa 700.000 de Evrei, după statistica dr-ului Filderman, fostul preşedinte al Centralei evreieşti din România în timpul războiului, pe care a publicat-o în USA. Pentru fapte de război. Alături de alţi Români: un milion aproximativ, de confesiune ortodoxă, unită, protestantă sau nici una, dar luaţi pe front (întâi contra Ruşilor, apoi contra Nemţilor..), sau morţi în lăuntrul ţării pentru fapte de război. Iar masacrul Românilor a continuat după victoria Uniunii Sovietice în România, de astă dată pentru fapte politice. Continuă în timp de pace...

De unde vine această afirmaţie contrafăcută? Cui foloseşte? Nu poporului român redus astăzi la tăcere şi mizerie materială, morală; iar în străinătate supus ponegririi de crimă contra umanităţii pe care n'a săvârşit-o niciodată. □

Titus BĂRBULESCU

Unele aspecte ale gândirii româneşti între cele două războaie mondiale

—Gheorghe RĂDULESCU—

In perioada dintre cele două războaie mondiale, în România, literatura, filosofia şi artele s'au manifestat din plin în strânsă relaţie cu celelalte culturi europene, continuându-se de fapt într'un mod mai accentuat direcţia mai veche din a doua jumătate a secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea. Generaţia de după primul război mondial, care luase parte la campania din 1916-1918, solicita o mai mare putere de acţiune şi creaţie pentru a-şi putea îndeplini deziderătele în toate domeniile de activitate, într'o Românie mare şi unită, pentru care luptase şi se sacrificase.

Această generaţie aspira la o lume ideală, fără distrugere şi opresiune, o lume condusă de adevăr şi dreptate, încadrată în sfera culturii europene, tinzând spre o spiritualitate adecvată timpului, depăşind orice manifestare limitată care urmărea scopuri interesate, deci tendinţa era spre o lume al cărei ideal suprem era atingerea absolutului.

In epoca lui Titu Maiorescu, nu se făceau speculaţii filosofice, nu se urmărea crearea unui sistem filosofic, gânditorii români nu-şi puneau probleme de ordin cosmologic şi ontologic, ci mai mult trasau unele linii directoare de Istorie a filosofiei şi Logicii, consemnate cu precădere în cursurile universitare. Totuşi Maiorescu a pus bazele principiului cunoaşterii, demonstrând şi dezvoltând noţiunea da Adevăr, el deosebeşte în mod clar realitatea de subiectul care o percepe, ajungând astfel la premizele experienţei obiective. Maiorescu este acela care pune la noi bazele filosofiei ca obiect de studiu, ca disciplină, scrie o Logică şi-şi menţine toată viaţa principiile sale asupra Adevărului dela care nu abdică niciodată, luptând pentru o silogistică corectă, raţională.

Maiorescu este primul cărturar român care pledează pentru obiectivitate, el distinge în mod limpede realitatea fizică de realitatea absolută a operei de artă şi aduce chiar elogii unui adversar, dacă opera aceluia întruneşte calităţile unei creaţii adevărate. Tot el este primul care a început să scrie o Istorie contemporană a Românilor, istorie adevărată şi obiectivă, urmând după el A. D. Xenopol ca specializat în istorie, punând bază pe interpretarea logică şi pe arhivistică după sistemul maiorescian.

Filosoful de fond al lui Maiorescu ca şi al lui Eminescu era Schopenhauer; filosoful german justifică diminuarea suferinţei prin creaţie, prin artă şi prin asceză. Maiorescu combină însă viaţa creatoare cu cea politică, susţinând că activitatea sa politică, care, bineînţeles, este cu totul în afara creaţiei îl ajută la propăşirea şi la dezvoltarea civilizaţiei patriei sale. In fond concepţia idealistă germană îndeamnă omul de conştiinţă în mijlocul - mecanismului popular spre deschiderea unui orizont spiritual mai larg.

După primul război mondial continuă să activeze în cadrul filosofiei româneşti C. Rădulescu-Motru, care de altfel nu făcea altceva decât să reactiveze unele principii maioresciene adoptate de "Junimea", unele concepte eminesciene naţionale şi adoptă o filosofie bazată pe etnicitatea naţiunii. Un invederat continuator al lui Maiorescu este însă Ion Petrovici care adânceşte problemele de epistemologie (de cunoaştere) şi de logică, dă la iveală studii demne de luat în considerare ca: "Probleme de logică", "Teoria noţiunilor" şi altele. In acest timp, coordonatele de gândire filosofică porneau tot dela Maiorescu şi Eminescu, cu unele reflexe ale spiritului naţional ale lui N. Iorga, ajungând la Vasile Pârvan, care aprofundează unele principii de cultură şi de gândire aplicate la istorie.

Pârvan se sprijină pe spiritualitate, el observă neliniştea gânditorului din secolul nostru, aşa cum o profetizase şi preconizase Kierkegaard. Pârvan îşi dă seama că adevărata gândire e solitară şi nu poate fi efectul spiritului de turmă (în genul mediocrităţii marxiste), el glorifică eroul şi eroismul în sensul lui Karly şi Nietzsche. Cultura pe care o solicită Pârvan, trebue să fie naţională, autohtonă şi să se evite imitaţiile care nu corespund spiritului nostru românesc. Istoricul şi filosoful român susţine teza că în istorie nu va putea pătrunde decât acela care se dedică spiritualităţii, acela este făuritorul istoriei care reuşeşte să creeze semnificaţie devenirii istorice. Prin urmare istoria trebue să fie creaţie spirituală şi nu numai o înşiruire de fapte şi date arhivistice. Istoria trebue să fie filosofie şi cultură, numai astfel se poate interpreta evenimentul în sine, teorie pe care o găsim în "Getica" sa, preludiu la ce dorea el să creeze mai târziu.

De fapt Pârvan îşi expune clar principiile sale asupra istoriei în articolul "Gânduri despre lume şi viaţa la Greco-Romanii din Pontul stâng", în care vom găsi o interpretare a spiritualităţii antice.

Problema morţii l-a preocupat îndeaproape pe istoricul român, care, nefericit prin moartea soţiei, dă curs meditaţiei sale asupra "condiţiei tragice umane", asupra "destinului", ajungând în final la un adevărat misticism. Persecutat de ideea condiţiei umane, de moarte, Pârvan pledează pentru "doctrina salvării" şi trece prin principiul eroic al lui Alexandru Macedon, prin ataraxia lui Buddha şi prin umanitarismul revelator al iubirii lui Christos, deschizând perspectiva noilor filosofi români ca: Nae Ionescu, Mircea Eliade, Emil Cioran, Lucian Blaga şi alţii.

Prin personalitatea şi inteligenţa sa Nae Ionescu înscrie în analele filosofiei universitare bucureştene o notă distinctă şi originală.

Informat de ce apărea şi se discuta în filosofia europeană din acel timp, putea să intuiască şi să filtreze lucrurile pentru a le oferi studenţilor concepţiile filosofice la zi, interpretate personal.

In cursurile lui Nae Ionescu se putea observa influenţa lui Kierkegaard, prin iraţionalismul predicat de filosoful danez, de tragismul existenţei şi neliniştea pe care o provoacă tensiunea şi nesiguranţa vieţii, apoi de influenţa lui Sestov ori Heideger, parcurgând spaţii spre filosofia înţelepciunii a lui Keyserling din şcoala dela Darmstatt.

In acelaşi timp Hegel şi Kant sunt prezenţi în cursurile lui Nae Ionescu, privind conceptul asupra vieţii, văzută ca un fapt istoric, iar de aici înrudirea cu filosofia lui Dilthey, care se sprijină pe kantianism şi hegelianism. Religios în preocupările sale, armonizează filosofia cu religia, apropiindu-se de creştinismul ortodox al lui Berdyaev.

In concepţia sa este inclus principiul origenic referitor la dramatismul universului şi întoarcerea spre Dumnezeu a stării de început (apocatastază). Trebue recunoscut faptul că pentru acel timp principiile lui Nae Ionescu prezentate în faţa studenţilor români, erau o noutate şi o cutezanţă în cadrul universităţii româneşti.

Teoriile sale pledează pentru experienţă, pentru trăire şi în final pentru îndrăzneală şi aventură. Pentru filosoful român relativul istoric poate înlocui absolutul, deoarece absolutul nu poate fi decât unul singur şi acesta este numai Dumnezeu.

Un tânăr valoros care îşi anunţa o carieră strălucită de profesor la universitate, un profund şi erudit specialist în Filosofia culturii, era fostul discipol al lui Nae Ionescu şi anume, Mircea Eliade.

Tânăr entuziast şi un demn urmaş al profesorului său, Mircea Eliade nu refuză nici un fel de contradicţie şi sincer străbate drumul pe care şi l-a ales, fiind judicios şi corect în aprecierile sale. Cărturar pasionat, adoptă calea înţelepciunii şi acceptă trăirea intensă, recurge la experienţă, în genul lui Nae Ionescu, deoarece pentru el trăirea interioară este conţinutul şi sensul adevărat al vieţii şi al filosofiei, însă acest lucru al gustului pentru risc, poate să fie în ultimă instanţă şi un pericol de care Eliade nu se fereşte, pentrucă scopul său este de a da la iveală noutatea, iar de aici dacă este posibil înălţarea, teorie atât de explicită în "Soliloquiile" sale.

Prin urmare experienţa şi înaintarea în aventură poate să aducă reuşita, dar şi eşecul, eşecul poate surveni numai în cazul când nu crezi, sau te îndoieşti de adevărurile tale. Reuşita va fi victoria şi această victorie se deschide prin creaţia adevărată, iar scopul final este atingerea absolutului. Pentru salvarea omului şi mântuirea sa, Mircea Eliade tinde prin experienţă chiar spre o cale abisală, spre neant, spre necuprindere care este dumnezeirea. In acelaşi timp se simte în concepţia filosofului român o pornire magică, originală, fapt explicit în special în creaţia beletristică, având unele apropieri cu filosofia italiană a lui Evola.

Prin creaţie, omul se apropie deci de prototipul şi unicul exemplar de creator care este însuşi Dumnezeu. Printr'un studiu profund şi intens de bibliotecă, printr'un spirit dezvoltat de observaţie şi printr'o inteligenţă cu adevărat creatoare, Mircea Eliade a reuşit să fie unic în felul său dând la iveală monumentala "Istorie a religiilor şi a miturilor", operă de căpătâi, nu numai pentru cultura românească, căci prin pătrunderea marei sale creaţii în universalitate, ea a fost distinsă pentru eternitate prin "Finis Coronat Opus".

Din aceeaşi generaţie cu Mircea Eliade şi student al lui Nae Ionescu, Emil Cioran îşi continuă profesorul, scriind eseuri filosofice într'o manieră concisă, aforistică şi moralizatoare în felul lui Kierkegaard.

Trebue să ne salvăm pentrucă suntem "Pe culmile disperării", este dictonul gânditorului. Emil Cioran pledează şi el pentru o trăire intensă lăuntrică, individualistă, pentrucă: "Experienţele subiective cele mai adânci sunt şi cele mai universale, fiindcă în ele se ajunge până la fondul originar al vieţii, "avem nevoie" spune Cioran "de un grăunte de nebunie interioară".

Prin urmare, în asemenea situaţie nu pot exista decât două soluţii pentru a ne putea salva şi anume: O posibilitate eroică şi alta romantică, naivă.

Posibilitatea eroică va urmări o biruinţă totală care va atinge absolutul, însă acest lucru nu se poate înfăptui în final decât prin moarte.

Posibilitatea romantică, naivă este perimată pentru umanitate, deoarece trăirea în universalitatea cosmicităţii rămâne o problemă a romantismului.

Dar oare se poate trăi şi fără puţin romantism? Insăşi posibilitatea eroică are în ea trăirea unui moment trecut, pentrucă întotdeauna omul va purta în el tendinţele şi atributele universalităţii, care vor fi prezente într'o formă sau alta, corespunzătoare momentului istoric.

Emil Cioran ajunge la concluzia că România are o condiţie tragică, şi îndreptându-se spre filosofia lui Hegel, el pledează pentru un idealism mesianic german, de exemplu în: "Schimbarea la faţă a României".

Intr'o asemenea situaţie când nu mai reprezinţi nimic, omul ajunge la disperare şi nu-i mai rămâne decât aventura, bineînţeles aventura eroică, de aceea filosoful crede că riscul ne-ar putea salva naţiunea.

Trebue prin urmare să ne găsim un mit, disperarea va tinde spre exagerare şi absurditate şi de aici prin misticism ne vom afla drumul mesianic.

"Un popor devine naţiune", spune Cioran, "numai când ia un contur istoric original şi îşi impune valorile lui particulare ca valabile universal. Nu pot iubi decât o Românie în delir". Filosoful doreşte ca România să aibă soarta Franţei şi populaţia Chinei, dar adăugăm noi, să aibă şi întinderea Rusiei şi să nu ne învecinăm cu ea. In privinţa valorilor noastre naţionale, ele n'ar fi reprezentate decât prin Eminescu şi Pârvan, însă nu putem vorbi de universalitate deoarece valorile româneşti n'au depăşit graniţele ţării, în sens contrar unor ţări occidentale ca Franţa, ori Germania, care îşi glorifică valorile lor şi n'au nevoie să accepte şi pe cele străine.

Credem că în această privinţă Cioran face o eroare. Noi Românii nu avem o limbă de circulaţie internaţională, chiar dacă limba română face parte din sfera limbilor romanice, dar până la acea dată

Continuare în pag. 11

LACRIMĂ PENTRU VLĂDICA

Iarnă de Ghenar, geroasă,
frigul stăpâneşte'n casă!

Bate vânt de Răsărit,
toate relele-au venit
cuibărite cu tumult
într'o inimă, mai mult.

Bate vântul de Apus,
vârcolacii nu s'au dus;
tot scornesc magii spurcate...
Mai greu inima, dar bate...

Vântul dela MiazăNoapte
viscoleşte patimi coapte!
Vântul dela MiazăZi
suflă secete pustii!

Inima e'n tropote
cât bat şapte clopote!

Ca închis de un avar
aerul e tot mai rar,
iar ferestrele n'ajung
să respire-adânc şi lung...

In cămin sărac, stingher,
doar o scară către cer
suie o lumină vie,
Inima, parcă o ştie...

Surghiunire cu alean
pe tărâmul luzitan,
cine seamănă mister
lângă Capul Finister?

Pasul cumpănit şi rar
trece ţări fără hotar.
Fruntea'naltă, ochiul blând,
-Asta nu e om de rând,
că în faptul după-amiezii
au mai văzut Portughezii
când mărimi şi când calici
-că trecuseră pe-aici-
mari seniori şi mititei
cu vasalii după ei,
dar ca omul fugărit
de pe unde a venit,
n'a călcat pe-acolo pas,
de când moşii lor au mas!

In biserica streină
Omul intră şi se'nchină
-Ortodoxă ruga lui
către'naltul cerului,
că despovărat de lut
(după câte a trecut)
pentru toţi câţi l-au hulit,
umilit şi răstignit,
potentaţii şi pigmei,
el se roagă pentru ei:
-Doamne, nu căta'n durere
şi ascultă-mi în tăcere
ruga mea de om sărac:
Iartă-i, chiar când ştiu ce fac!

Liberat de orice tară,
parcă-i sfânt când iese-afară!
Oamenii ca nişte fraţi
îl petrec cu ochi miraţi
şi le trece-acelaşi gând:
-Asta nu e om de rând!....
....

Noapte de Ghenar, adâncă,
inima mai bate încă,
fluturare de aripă:
încă-o clipă, încă-o clipă,
până-l duce -cale lină-
într'o Mare de Lumină...

Zahu PANĂ

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale din exil și din țară

GEORGES ASTALOS

SYMETRIES

Introduction de Jean-Claude Renard

euroeditor

Cariera lui Georges Astalos ar fi fost să fie cea militară. Dar muzele au învins. Si totuși disciplina de "soldat" a rămas una din calitățile de invidiat ale lui Astalos. Mai ales în domeniul editorial. Este redactor șef al revistei trimestriale "Nouvelle Europe" din 1972. Călătorește extrem de mult de parcă s'ar lua la întrecere cu Sfântul Părinte dela Roma, la congresele internaționale de poezie, la care de multe ori face parte din juriu, sau invitat la premiera unor piese ale lui, care s'au jucat dela București la Edmonton, dela New York (T.V.) la Copenhaga, dela Londra la Metz, ori Karlsruhe, Novi Sad (radio) sau Praga.

Unele din eseurile și studiile lui despre o "revoluție" și exemplificăm cu câteva: "Teatrul floral și spațial" (1969), și "Funcția poeziei în era tehnologică" (1982), precum și "Pluridimensionalitatea Teatrului" au atras atenția celor care și-au dat seama că "măsura" euclidiană cu care ne orientam în "fire", nu că e falsă, dar nu mai corespunde micro sau macrocosmosului. A apărut Fermi și Einstein, Planck, Wolfgang Paoli, Eliade, Teilhard de Chardin, Heisenberg cu o nouă viziune a lumii. Ce facem noi dramaturgii, s'a întrebat Georges Astalos, în această epocă modernă? Rămânem la scena lui Sofocle și la staticul ptolomeic sau ținem pas cu timpul care devine tot mai străveziu spre "punctul Omega"? Eseurile i-au fost traduse în aproape toate limbile moderne de circulație.

Ultima "țintă" a lui Georges Astalos, după apariția în două ediții bilingve a volumelor de poezii "La lingua del Canarino" și "Aqua Mater" (prima ediție româno-italiană a doua italiano-franceză) este apariția volumului de poezii, în limba franceză, "Symetries" apărut în editura "Euroeditor", în colecția editată a neobosiților și pururi tânăr întru poezie Mimmo Morina, Luxembourg, 1986.

O plăcută surpriză, ca prefațator al cărții, mi-a făcut'o Jean - Claude Renard. Ii urmăresc scrisul, de ani de zile, prin revistele literare din Europa, cu interes și delectare sufletească. E prima lui prefață care o semnează pentru cineva. Jean - Claude Renard face parte din pionierii reîntoarcerii poeziei la "centrul" ontologic al ens-sistențialului care este "sacrul". Taina. Poezia trebue să rămână la "cina de taină" a Cuvântului și să-și păstreze condiția sine qua non de "sare" și "lumină" pentru ființa umană.

Familia colecției "Les Ducats" cuprinde, pe lângă "Simetriile" lui Astalos, nume de poeți și scriitori, din mai multe țări ca: Guillevic, Sjöstrand, Eugenio de Andrade, Accrocca, Ivar Ivask, Occhipinti, Sanesi, Czeslaw Milosz și Odysseus Elytis.

Poemele din "Symetries" introduc o formă fixă de poezie care ne duce cu gândul la poemul haicu și tanka, ori waka, la Japonezi. "Simetria" e formată din două distihuri, un catren, iar titlul, de obicei un singur cuvânt, îi corespunde un vers final ca genitiv de meditație și cheie simbolică, iarăși într'un cuvânt, neluând în seamă prepoziția de formare a genitivului în limba franceză.

Pe plan ideatic "simetria" la Georges Astalos nu urmează timpul euclidian al lui "con-jugare", al echivalențelor cantitative sau calitative, ci e o simetrie a opuselor care coincid, a paralelelor care în geometria non-euclidiană se întâlnesc în infinit. Fiecărui poem îi corespunde un altul ca oglindă dialectică, în simetricul de teză-antiteză: "Aproape" - "Departe", "Inainte" - "După", "Acolo" - "Aici", "Apele" - "Pământul" etc., un paralelism antinomic care duce la filosofia lui Plotinus despre originea și destinul lumii în "UNUL".

Titlul cărții "Symetries" este în sine un "anakefaleosis" recapitulând într'un strop de rouă orizonturile lirice spre care se deschide inima poetului: "Il Y A/un accent lustral/dans les eaux/ il y a des promesses/dans les rocs/dans la forme des nuages/dans les brumes matinales/dans les sèves du verger/dans toute chose il y a/DU SACRE."

"Symmetria", sau "ximmetria" în dialectul antic vechi, era un cuvânt la elini căruia dacă i-am face arheologia, presupunând în absurd că din toată cultura greacă ne-ar fi supraviețuit numai acest concept, am descoperi în el suficiente date, și nu e nici o exagerare, despre privirea și concepția despre lume a gândirii lor.

"Symmetria" (syn-împreună, metron-a măsura) o descoperim că făcea parte din neamul lui "chorizo", din care avem cuvântul "orizont", care însemna atât "a localiza" cât și "a despărți". "Orizontul" era punctul de despărțire între cer și pământ, sau între lumi. "Chora" era spațiul țării dintre orizonturi.

Cel care locuia între "orizonturi", deci în "chora", era numit "choristis" adică indigen, locuitor al țării așa cum găsim cuvântul folosit în Eschil, Xenofon și Plutarch. Cel care era dincolo de "orizont" era considerat "choristos" adică separat de ceilalți și înstrăinat de ei. Un pierdut din sfera "orizontului".

"Symmetria" pentru Greci implica orizontul cerescului cu pământescul. Exemplificarea cea mai bună ne-o oferă Platon. In "Physics and beyond" Werner Heisenberg la 18 ani ca o "primă întâlnire cu conceptul atomic" găsește în "Timaeus" un fel de "profeție" a atomului în care Platon vorbește despre cele mai mici particule ale materiei pe care le "vede" ca având forma triunghiurilor dreptunghice. Acestea unindu-se între ele devin isoscele, pătrate, romburi și așa mai departe.

In al doilea rând teoria Ideilor lui Platon care a influențat profund cultura și tradiția judeo-creștină este simetricul pe care Georges Astalos îl exprimă prin cele două peome "La" și "Ici". Paul Tillich, un alt filosof modern, trece peste granița concepției de două etaje: "dincolo" și "aici", și-și intitulează volumul de studii teologice "Eternal now". Si acest "acum etern" îl găsim atât în "IL Y A" cât și în simetricul antinomic "RIEN/que les plantes de pied/sur les galets du styx/qu'un léger flottement/pendant la traversée/rien qu'un regard/éblouissant de vide/et un cri dévêtu de parole/suffiront pour dissiper/LE DOUTE".

Tot ce exista în lumea noastră își avea un prototip simetric în lumea Ideilor. Si chiar dacă Grecii ajunseseră la o înclinație spre monoteism prin acel "zeu necunoscut" practic aveau pentru tot ce e pământesc o simetrie cerească: negoțul pe Hermes, războiul pe Ares, frumusețea fizică pe Afrodita, frumusețea spirituală pe Athena și tot felul de zeișori ca superlativ al înclinațiilor omenești.

Deoarece George Astalos și-a ales titlul "Symetries", și nu la întâmplare, se cuvine să mai zăbovim puțin asupra lui "Symmetria" în care am găsit pe "metron", în românește "măsură". Cel care a ajuns să fie un "om cu măsură" era "cumpătat", cumpătul fiind un echilibru sufletesc, judecată dreaptă, ceva care face totul cu "socoteală" (computus) și chibzuință. El ajunsese să-și cucerească noaptea haotică și "se deștepta" luminii și creativului ca dintr'un somn. In felul acesta el era mereu într'o stare de priveghere, de "deșteptare". In vechea germană și engleză rădăcina "weid" din "wisdom" (înțelepciune) o găsim, de asemenea, în "wissago" însemnând "văzător", "profet", "weid-os" ducându-ne la grecescul "eidos" din care avem "idee" ca viziune spre dincolo. "Wisdom" (înțelepciune) este mai mult decât cunoaștere de dragul savantlâcului. E adevărat că în grădina cuvintelor ea este înrudită cu "witan" (a cunoaște) din engleza arhaică, neam cu germanicul "wissen", dar cunoaștere spre "videre". Astfel "wit" însemnând ca verb "a cunoaște", iar ca substantiv "înțeles" și "bun simț", îl găsim în "witness" adică "martor", iar al doilea sens fiind acela de "naș" la nuntă, care depune "mărturia" de "a cunoaște" persoanele care se căsătoresc.

Am insistat cu această paranteză, care este absolut necesară, tocmai pentru a face puțină lumină de "cunoaștere" asupra "simetriilor" lui Georges Astalos.

Un simbol filosofic, drag lui Astalos ca "simetrie" și arheu al lumii, este cel al apei, ca adăpare din aer și foc, ca naștere și renaștere, ca potențialitate a spiritului de a-și săvârși "metanoia", pasul rusalin dela minuscula spiritului la majuscula lui, acea apă pe care Dumnezeu ne-o dă să o bem din potirul Logosului - Cuvânt din coasta căruia "a curs sânge și apă", apa "Mării Albe" din stihul lui Nicu Caranica, sau apa din "străfundul luminilor" căzând peste noi din abisul theofaniei "mai vie, mai proaspătă, mai plină" "DIEU/lui-même a dit/que l'eau prenne corps/et l'eau jaillit/du fond des lumieres/femelle fluide/du creux jusqu'au zénith/pour retomber/plus vive plus fraîche/PLUS PLEINE".

Georges Astalos a început prin "Simetrii" urcușul spre taboric și spre semnul de transfigurare a lumii. In zare se văd "anthropometriile", iar sus de tot, scăldate în lumina revelațională a Cuvântului, înfloresc "theometriile" pe care le așteptăm ca viitoare volume de poezie. □

Dumitru ICHIM

PETRU POPESCU

IN HOT BLOOD (ÎN SÂNGE FIERBINTE)

Editura: Medalion Books, Los Angeles, California,

Cartea este prezentată publicului cititor cu subtitlul: O măiestrită operă literară modernă, oroare erotică în stilul clasic, DRACULA. Cartea a ieșit de sub tipar la sfârșitul lunii Octombrie 1986, ca să răspundă cerințelor cititorilor interesați mai ales în lumea de fantezie a vampirilor, priculicilor sau a vărcolacilor.

Eroina romanului, Laura, care își pierde soțul prin înnecare, la care asistă, este urmărită până la obsesie de prezența și vocea lui venită dincolo de mormânt. Işi mută reşedinţa din Chicago la New Orleans, unde întâlnește-chiar la sosirea la aeroport-pe un anume Lacouveur, unchiul, și mai târziu pe nepotul acestuia Allain, care îmbracă formele unor vampiri. Aceștia sunt de origine Români, al căror strămoș Amar Calovaru, ban al Dunării de jos a părăsit țara în 3 Aprilie 1869, stabilindu-se în Franța unde și-a luat numele de Lacouveur și mai apoi în New Orleans. Aici a reușit să se îmbogățească: castel Belle Helene, mașini, servitori, comerț pe Mississippi cu bărci. Cartea este într'adevăr fascinantă, vis și realitate, fantastic îmbrăcat în legenda vârcolacului: "Vârcolac, vârcolac din pădure și din lac,/care muști obrazul lumii,/sânge sugi din ceafa lumii,/și scoli noaptea din sicrie/ucigașii și nebunii". Autorul într'o aleasă limbă, bogată imaginație și mult talent literar reușește să capteze cititorul cu Laura, prinsă în pasiunea carnală mai întâi a bătrânului unchi, care vrea să o facă parte din îndeletnicirile sale vampirice, și apoi în adevărata dragoste a nepotului, care ține să scape din mrejele familiei și să împărtășească o viață normală cu Laura.

Deși este prezentată ca un roman erotic, autorul reușește să descrie relațiunile intime, bărbat-femeie, cu discreție, ferindu-se de a se coborî la nivelul pornografiei. Cu toate acestea, cartea este menită să încânte pe cititorii maturi, care apreciază literatura și sunt obișnuiți cu licențele poetice. O carte fascinantă, care face deplină dovadă a talentului autorului.

Petru Popescu și-a făcut intrarea în lumea literaturii la vârsta de 20 de ani în România, prin publicarea unui volum de poeme, urmat de alte șapte cărți: Copiii lui Dumnezeu; Ingroparea vinului; Intre Socrate și Xantipa; Glonțul Patriei; Omul in vis (schițe); Captiv, Moartea în fereastră. In anul 1973 vine în Statele Unite la Universitatea Iowa, în programul "International Writing" și se hotărăște să rămână și să se dedice scrierii literare englezești. Intre 1974-76 își petrece anii în Anglia, unde publică cartea "Inainte și după Edit", traduce în englezește cartea "Ingroparea vinului". După revenirea în America, luându-și reședința în Los Angeles, publică cartea de poeme: "Cutii, scări și țipete; Ultimul val". Devine cunoscut prin scrierea de scenarii de filme, între care au fost acelea ale filmelor: Ultimul val, Dragoste obsesivă, iar anul trecut a realizat, regizat și scris scenariul filmului: Moartea unui inger.

Gazeta "Hollywood Report" din 31 Octombrie 1986, într'un articol scris de Martin Grove, scrie între altele că "Popescu, unul dintre cei mai provocativi scriitori tineri, înainte de a veni în America a scris și regizat "Moartea unui inger", iar Murray Fisher, directorul Clubului "Medalion", a declarat că..."am crezut că Popescu este cel mai potrivit tânăr scriitor care să trateze tematica "vampir" a acestui roman. El a întrecut toate așteptările. A creat o operă literară, care are toate atributele de a deveni un mare succes de librărie". După ce am citit acest roman fascinant împărtășesc întru totul această părere. □

Miron BUTARIU

POEZIA LUI NICU CARANICA ŞI PUNCTUL OMEGA

—Dumitru ICHIM—

Poezia adevărată este ca un cristal. La fiecare rotire a lui - o altă lumină. Altă strălucire crudă. Un nou spor de cunoaştere. O altă grădină de taină crescută din fiinţa luminii.

Când am citit prima dată "Anul 1940" de Nicu Caranica, având ca cicluri "Marea Neagră", "Marea Roşie" şi "Marea Albă", văzusem în ele cele trei "treceri", sau "pascha", din istoria cosmosului şi a fiinţei umane.

"Marea Neagră" avea corespondent "trecerea" dela haos la creaţie. "Marea Roşie" ar fi fost "trecerea" omului dela starea de robie, rezumată cu "Nu," prin pustiurile rătăcitoare spre starea afirmativă a Muntelui Fericirilor, iar "Marea Albă" reprezentând eschatonul.

O altă interpretare ar fi că aceste "mări", într'o formă modernă de autentică originalitate şi indiscutabilă valoare metaforică, şi-ar găsi un corespondent ideatic în "Infernul", "Purgatoriul" şi "Paradisul" lui Dante, cât şi o îmbrăţişare, în duhul poeziei, cu celălalt poet, autorul cunoscutei poezii "Anul 1840".

Dar acestea sunt interpretări personale care pot sau nu, completa ceea ce Nicu Caranica spune din primele rânduri intitulate "Lămuriri": "Cântec de moarte şi de înviere am auzit sunând în mine pentru prima oară în Septembrie 1939, când m'a copleşit emoţia izbucnirii războiului şi a tot ceea ce lăsa să întrevadă acel început de uriaşe năruiri geologice."

Iată o stihiră care ar caracteriza "Marea Neagră": "Voi plângeri oarbe, plângeri din pământ,/Din cer, din buruieni, din măruntaie,/Izvoare miriade, plângeri, plângeri../.(...) Nu bănui şarpele'n cuvânt / Cum soarbe viul din păstaie? / Nu pipăi zăcătaie? / Nu pipăi zăcăminţi de'nfrângeri? / Deschide-ţi ochii albi de ploaie/Să'nveţi cum cerul suge corbi./Acest război ciudat de orbi/Nu-i ca alte războaie."

Jacques Maritain vorbea în "Raison et Raisons", printre alte feluri de cunoaşteri, de "cunoaşterea poetică" (folosesc ghilimelele neavând italice pentru subliniere) afirmând, pe bună dreptate: "Cunoaşterea poetică este cunoaştere non-conceptuală şi non-raţională; ea se naşte în viaţa preconştientă a intelectului şi este în mod esenţial o revelaţie obscură atât a subiectivităţii poetului cât şi a unei scăpărări de lumină a realităţii venind împreună din somnul unei singure treziri.

Folosind această "cunoaştere poetică" Nicu Caranica nu "descrie" evenimentul istoric, ci "înscrie" metaforic sensul unei gnose în care cadrul geografic devine o scenă cosmică, iar temporalul văzut în arabescul eternităţii.

Dece "Acest război ciudat de orbi/Nu-i ca alte războaie"? Pentrucă în spatele lui, folosind contextul poetului Caranica, este lupta dintre materia oarbă şi Spirit. Este genunea meontică vis-à-vis de genunea ontică. Firea, firescul, fiindul şi fiinţa sunt ameninţate să fie sorbite în neant din sfera naturală a Creaţiei şi creativului, folosind limbajul lui Berdyaev. Unde este osia acestei "mări negre"? Haosul nu are axă, de aceea poetul strigă tuturor orbilor din eul nostru: "Deschide-ţi ochii albi de ploaie". Si ne arată, precum Moise în pustie, drumul spre Cuvânt şi marea primejdie ce ne ameninţă, cosmic vorbind, de distrugerea anthroposferei teandrice" "Nu bănui şarpele'n cuvânt/Cum soarbe viul din păstaie?"

"Sorbirea viului" aceasta este "Marea Neagră". Ea e similară cu: "Aidoma golului,/tăgada'n sine e părere şi neant. Au s'ar găsi/cineva să'nchipuie tăgada singură,/fără intorsul ei, fără ce-i tăgăduit?/Creşte tăgada, creşte şi'ntorsul. Până unde?/Până la punctul Omega, până la Zenitul absolut/unde tăgada-limită atinge soarele afirmaţiei/şi se aprinde mistuindu-se în ceea ce spune Da/ de-a pururi. Iar lumile se'ntorc, se dezvelesc aevea".

"Golul" şi "tăgada" sunt nuanţe, greu de definit, ale hoasului, fizic şi moral, care nu numai că preced actul creativ, dar chiar când acesta se realizează el este mereu în pericolul de a fi "golit" sau "tăgăduit" ca acel şarpe pe care nu-l bănuim în cuvânt "cum soarbe viul din păstaie".

Această problemă filosofică e destul de spinoasă. Poate meonticul ieşi biruitor? Nicu Caranica atât pentru conceptele de "gol" şi "tăgadă" găseşte lumii şi istoriei un sens, o semnificaţie spre care acestea merg spre "punctul Omega". Dacă "tăgadalimită" atinge "soarele afirmaţiei şi se aprinde mistuindu-se în ceea ce spune Da", aceeaşi soartă are şi "golul" care nu-i pe placul "făcutului": "Câtă vreme nu se/desăvârşeşte, golul dăinuie susţinut oarecum de /sminteală. Ci de-a atins starea de gol desăvârşită,/golul se osândeşte singur, prin nefirea lui însăşi./Atunci golul suge plinul, care-l umple şuierând."

Aceeaşi idee, exprimată altfel, o găsim la Ioan Hrisostom, cu multe veacuri în urmă, în care acesta se adresează morţii şi iadului care au vrut să cuprindă pe Omega-Omul-Dumnezeu: "Unde-ţi este moarte biruinţa?" Ea s'a apropiat de un mort şi a descoperit pe dătătorul de viaţă, l-a înghiţit ca pe unul fără suflare şi s'a prins în cârligul de undiţă al Celui care şi-a oferit moartea ca momeală şi "cu moartea pe Moarte călcând".

Nu e nevoie să fugim aproape 16 secole în urmă pentru a găsi o analogie a imaginii poetului despre punctul Omega. Să ne oprim în vremurile moderne. Pe când poetul auzea acel "cântec de moarte şi de înviere" era un om care se numea Pierre Teilhard de Chardin. Era om de ştiinţă, vestit paleontolog şi filosof, care şi-a dedicat toată viaţa studiilor ştiinţifice asupra originii vieţii pe pământ. A făcut multe descoperiri în domeniul lui printre care numele lui este legat de "Sinanthropus Pekinensis".

Teilhard de Chardin îşi concepe opera de viziune a lumii şi cosmosului ca o simfonie dela Alfa la Omega. El observă o corelaţie între geosferă, biosferă, noosferă (anthroposfera), care la rândul lor depind, îşi găsesc semnificaţie şi se plinesc, numai şi numai, în realţie cu "punctul Omega": "Dacă urmăm perspectivele ştiinţei aşa cum sunt raportate la procesul umanizator spre o concluzie finală şi logică atunci descoperim punctul culminant al antropogenezei că este un centru ultim sau focar al personalităţii şi conştiinţei care este indispensabil pentru orientarea creşterii istorice a spiritului şi pentru sinteza lui. Acum acest "punct Omega" (aşa cum l-am numit), oare nu este centrul ideal din care să vedem radiind pe Hristosul căruia ne închinăm - un Hristos a cărui domnie supranaturală este însoţită, după cum ne dăm seama de o putere fizică predominantă asupra sferelor naturale ale lumii? In quo omnia constant, Admirabilă coincidenţă într'adevăr între datele credinţei şi procesul raţiunii însăşi!" ("Le Christ evoluteur", 1942. p. 4 în "Cahiers Pierre Teilhard de Chardin," 5,Ed. du Seuil, Paris)

Unitatea lumii şi înţelesul ei, precum şi destinul spre care se îndreaptă, ca şi în epistolele pauline, ne duc la o transparenţă prin care vedem pe Logosul creaţiei ca Hristos al parousiei: "Hristos ocupă pentru noi, hic et nuc, atât cât poziţia şi funcţia lui ne privesc, locul punctului Omega." ("Super-humanité, Super-Christ, Super-charité", 1943, pg.9).

"Punctul Omega" despre care Nicu Caranica pomeneşte în "Marea Neagră" formează partea a treia a cărţii intitulată "Marea Albă", în care, ceea ce Teilhard de Chardin numea "planetizare" ca drum şi destin al geosferei-biosferei- anthroposferei şi noosferei între anthropogenesis şi chrisogenesis, rezumându-ne la corelaţia teandrică, deci christosfera parousiei, este amplu dezvoltat printr'o imaginaţie a spiritului taboric şi o metaforă concisă din care izvorăsc nebănuite lumi. Oare nu i-ar fi plăcut lui Teilhard de Chardin să citească "versuri de o frumuseţe unică sintetizându-i opera? Iată noosfera": "Omul! Ieşitul din innec- la viaţă./Nici supraomul, nici gorila: Omul./Omul total zidind în duh atomul,/Suind în lume'ntâia dimineaţă."

Teilhard de Chardin a venit cu ideea "supraomului", dar nu spre animalitate ca la Nietzsche, ci spre îndumnezeire. Ca paleontolog şi om de ştiinţă el a văzut şi, săpând pământurile Chinei, a căutat tot timpul să găsească tainele arheului cosmic "suind în lume'ntâia dimineaţă".

"Evenimentul major al vieţii mele a fost identificarea graduală pe orizontul sufletului meu a două surse de iluminare, prima fiind punctul de culminare cosmică postulat de procesul universal de evoluţie, de tip convergent, şi alta formată de Hristosul înviat al credinţei creştine." ("L'Activation de l'Energie", p.404).

Departe de a fi panteist, Teilhard de Chardin vede lumea şi cosmosul ca o "facere spre transfigurare", o "cuminecare" a lumilor cu Hristos, sau cum ar spune poetul: "O lume se cuminecă'n Preabunul!/Văd, văd acum minunea Lui cum arde:/Un singur om prin buze miliarde/Mărturisind un singur Cred într'Unul!/(...) Pe ceruri Crucea Sudului străluce/Intactă scăpărând ca o mirare./Şi-atâta facere'n transfigurare/Un alb păstor spre albe zări o duce."

N.M. Wildiers, editorul în limba engleză a operelor lui Teilhard de Chardin în cartea sa "An introduction to Teilhard de Chardin" precizează clar, în câteva rânduri de sinteză, că "în toate gândurile şi observaţiile lui asupra Intrupării şi Mântuirii Teilhard a fost pus în mişcare de o grijă majoră: să atribuie lui Hristos o poziţie atotcuprinzătoare în totalitatea lumii al cărei caracter evolutiv şi convergent i l-a sesizat - o poziţie care face pe Hristos centrul întregii lumi în ordinea naturală cât şi cea supranaturală." (p.145)

Fiind centrul celor două planuri Hristos oferă şi "cheia logicei eterne", cum o numeşte Nicu Caranica, atunci când: "Cel Viu te'nvie veşnic Lui asemeni,/Iar tu ca El întruchipezi şi'nchipui./El creşte'n tine oglindindu-şi chipu'i,/Tu'n El, când cu-a lui facere te'ngemeni."

Astfel "punctul Omega" nu este un "acolo", rupt de realitatea noastră spaţiotemporală, ci o parte fiinţială a lumii ca virtualitate şi destin, o transfigurare a "facerii" şi transubstanţiere a timpului cel de toate zilele în lumina eternă a Zilei a Opta. □

Unele aspecte...

Urmare din pag. 9

când Emil Cioran făcea această afirmaţie, valorile româneşti erau destule pentru a se impune pe plan internaţional, de exemplu, D. Cantemir căruia i-a fost publicată o parte din opera sa în Anglia de fiul său Antioh, apoi Haşdeu, N. Iorga, N.Grigorescu, I. Andreescu, chiar şi Brâncuşi ori Enescu sau Coandă, care se făcuseră cunoscuţi în acel timp, iar limbajul lor era universal valabil, pentru a ne face cunoscuţi alături de celelalte valori universale.

Nu trebue însă să uităm că unele ţări occidentale suferă de o ignoranţă cunoscută faţă de alte culturi, amestecând noţiunile de cultură şi de veche civilizaţie ale Răsăritului european, ale Orientului apropiat ori îndepărtat cu o lume primitivă care spre surprinderea multora se mai află pe alte meleaguri. De aceea nu trebue să se confunde adevărata cultură şi civilizaţie străveche, cu o civilizaţie tehnică confecţionată ad-hoc, datorită banilor. Noi suntem o naţiune mică şi am avut întotdeauna nevoie de o cultură şi o spiritualitate mare ca să ne putem impune şi menţine în locul geografic pe care îl ocupăm de mii de ani pe acest glob.

In eseul "Amurgul gândurilor" Emil Cioran se lasă influenţat de Kierkegaard, lucrare în care aforismul ocupă spaţiul pe toată întinderea lucrării. La aceeaşi condiţie umană tragică în genul lui Kierkegaard ajunge şi D.D.Roşca în "Existenţa tragică", unde lumea datorită lipsei ei de responsabilitate accentuează şi mai mult existenţa noastră dramatică.

Aşa cum Mircea Eliade şi-a găsit adevărutul drum impunându-se printr'un sistem de cercetare şi creaţie în "Istoria religiilor şi a miturilor", ca o autentică şi remarcabilă personalitate, la fel Lucian Blaga, la Universitatea din Cluj, crează un sistem filosofic specific naţional, care cuprinde coordonatele unei filosofii originale româneşti. Filosofia românească a lui Blaga se bazează pe o mistică mitologică care nu refuză metafizica propriu zisă, ci dimpotrivă o confirmă şi o adânceşte, ajungând la un fel de mit de factură metafizică. Prin expunerea conceptului său filosofic, Blaga se apropie de Goethe, lumea fiind văzută prin prismă demonică, faustiană. In acel timp când filosofia germană ajunge să creeze un sistem al categoriilor filosofice, Blaga se lasă şi el influenţat de Worringer şi Spengler, iar în creaţia poetică de expresionism (care este o emanaţie pur germană), imaginaţia filosofului român se îndreaptă spre sistemul categorial german, adăugând formelor apriorice kantiene ale intuiţiei încă două, pe care le numeşte orizonturi, fiind de fapt un rezultat al subconştientului, în afară şi independent de cele prefigurate de Kant.

Sistemul la care ajunge Blaga este acela urmărit de el privind orizontul spaţial, luând în consideraţie poziţia geografică, apoi orizontul temporal divizat în timpfluviu, timp-cascadă şi timp-havuz, orizonturi strâns legate de structura psihologică a poporului respectiv unde trăieşte. Toate aceste elemente cu care lucrează filosoful sunt prezente în opera sa "Trilogia culturii" (Spaţiul-mioritic). Meritul lui Lucian Blaga este remarcabil, deoarece filosoful român a reuşit să demonstreze convingător care este sursa de inspiraţie şi creaţie a poporului nostru şi că Românul etnic oriunde s'ar afla, chiar şi în afara patriei sale, el îşi exercită forţa de creaţie naţională. Pentru Blaga, plaiul românesc, văzut mioritic, este "o gură de rai", spaţiul acesta este abisal, decurgând de aici "Spaţiul mioritic". Pentru filosof şi poet "veşnicia s'a născut la sat", iar în alt loc spune: "A trăi la sat însemnează a trăi în zariște cosmică şi în conştiinţa unui destin emanat din veşnicie". In mare măsură Blaga are dreptate, şi Eminescu avea această aplecare rasială spre natură, însă nu numai plaiul este sufletul Românului ci în special muntele şi codrul care e "frate cu Românul", pentrucă de aici el poate observa şi se poate apăra mai bine, de aici este mai aproape de Dumnezeu.

Prezentând doar în treacăt unele coordonate ale gândirii româneşti între cele două războaie mondiale, ne dăm seama de bogăţia de informaţii, de idei şi forme care erau discutate, aprofundate şi scrise în libertate în acel timp, în România, ţara ce avea o mare deschidere spre cultura europeană din care facem şi noi parte.

Şi dacă Emil Cioran scria "Pe culmile disperării", având o puternică semnificaţie pesimistă, dar poate şi o previziune care s'a adeverit astăzi, când suferinţa poporului român a atins paroxismul, fiind cu adevărat pe culmile disperării din cauza unui regim politic al morţii şi distrugerii, nu putem decât să sperăm că prin luptă şi credinţa de neclintit a poporului nostru va suna ceasul eliberării şi mântuirii neamului românesc. □

Gheorghe RĂDULESCU

CARTEA ROMÂNEASCĂ ÎN EXIL

- trei decenii, zeci de edituri, sute de titluri -

LIMITE

48-49

NOIEMBRIE 1986

Redactori: Virgil Ierunca — † N. Petra — Aurelio Rauta

OU EST-IL?

J'étais à New-York lorsque j'appris la mort de Mircea Eliade. Son érudition était fabuleuse. Sa passion de chercheur était énorme: il savait tout sur les religions. Il était d'une discrétion telle qu'on n'a jamais su s'il était un vrai croyant ou non. Mais il a rendu à Dieu des services incalculables. En tout cas, il a créé des croyants et de ce fait, changé, spirituellement, une grande partie du monde. Mais, par-dessus tout, c'était un ami, un des deux ou trois amis qui me restaient et c'est sa mort que je pleure.

C'est comme si je sentais un grand vide à la place du coeur. Même si j'avais le temps de me consoler, je ne pourrais me consoler de cette disparition. Il m'est impossible de continuer de travailler; il m'est impossible d'écrire. Sa disparition est trop vivante en moi. Où est-il? Et où sommes-nous? Et que sommes-nous? Sans sa présence, qui donnait à la vie une signification. La seule possible: le sacré.

Eugène IONESCO

PRIVEGHI (22-IV-1986)

Noapte din noapte
peste noi, peste voi.

Stingerea zărilor,
stingerea 'ntrebărilor.

Unde-am uitat opaițele, cărțile?
Toate răspunsurile tac sub pecete,
noaptea ne dă năvală peste diguri.

Orbăcăim, orbăcăim,
buchisim litere fără cuvinte,
buchisim cuvinte fără tâlcuri,
simboluri șovăie,
simboluri se 'ncalce,
scapără nepătruns religiile,
orbăcăim.

Unde-i cheia? Unde tulpina?
Unde rădăcina?
Unde fotonii galactei Triade?
Unde ești, Mircea Eliade?

— Dilată-ți pupilele, noaptea-i
Nemărginită carte.
In file de 'ntunerec
creierul creierului arde.

Nicu CARANICA

Mircea Eliade

TOMAZIU 29.IX.74

MIRCEA ELIADE
(1907-1986)

Revista noastră dedică acest număr unuia din cei mai iluștri fii ai României. Prieteni, cunoscuți, discipoli au colaborat cu emoție la această comemorare și cititorul va retrări alături de fiecare autor un crâmpei din ființa și viața lui Mircea Eliade.

LA CULES DE CER

lui Mircea Eliade

I

Ce lung somn am mai dormit...

cine mi-a risipit oasele
cine mi-le adună
din toate cimitirele
de astre și galaxii?

cine pune pe oase
haina cărnii
în atâta frig de lumină?

cine-mi întinde pielea
o netezește o lămurește
o bine cuvântă
cu florile ce-au înflorit
la raza tainei fără leac?

de ce nu puteam
să le culegem acolo
să ne'ngropăm în ele
fața?

II

Sângele ce-a curs
era din acest potir
în jurul căruia
vin lupii luminii
din codrul Hiperboreii
să adulmece Graalul
în luminișul în care
cerul aprinde
pale reci de lună

III

La umbră de soare
se părăgineau grădinile păcii
vulcanii de viespi clocoteau
valuri de purpură învăluiau
cutia de sticlă și oțel
în care cântă privighetori
lacome de carne crudă

IV

Lupii luminii
s'au desbrăcat de piei
și scuturându-și numele pe ele
le-au întins de cealaltă parte a lunii
să lumineze visul
de veci adormiților

V

Noi lupii luminii
adunați la masa rotundă
roată cu spițe aprinse
în jurul Potirului de aur
sau Cristelniță de fier
rază lângă rază am hotărît
să chemăm Bufnița Mare
să întingem cu ea împreună
în neistovitele taine
și în tăcerea ei
Ca noaptea fără nicio stea
să înnecăm trecutele zarve

VI

fața cerului
era platoșa noastră
fără nicio crăpătură
spălată de îngeri

în ea se spărgeau
ciclon după ciclon de viespi

VII

De acolo de unde bate
vântul Hiperboreii
peste codrii cu rădăcini
până în inima lumii
păsările culese de frig
au ajuns aici zăpadă

VIII

Lumină
tăcere
Pace

IX

Mai rece
ca lumina fărăînceputului
acoperă cu noi
munții cei mai înalți
doliul alb
al desființării
în Atotființă

Horia STAMATU

ACESTE DOUĂ PAGINI, OFERITE GENEROS DE "CUVÂNTUL ROMÂNESC", APAR SUB ÎNGRIJIREA ȘI RESPONSABILITATEA ASOCIAȚIEI "HYPERION"

HYPERION

Centrul de promovare a cărţii româneşti

Alături de Eugene IONESCO, Nicu CARANICA şi Horia STAMATU semnează:

E.M. CIORAN, Sorin ALEXANDRESCU, L.M. ARCADE, Stefan BACIU, Paul BARBANEAGRĂ, Eugen BÂRSAN, Matei CAZACU, Matei CĂLINESCU, Antonia CONSTANTINESCU, Alexandru CIORĂNESCU, Serban CRISTOVICI, Camelian DEMETRESCU, Neagu DJUVARA, M.F. ENESCU, Radu ENESCU, Vlad GEORGESCU, Paul GOMA, Vintilă HORIA, Virgil IERUNCA, Rodica IULIAN, Ionel JIANU, Monica LOVINESCU, Alexandru MIRCEA, Ion NEGOIŢESCU, Virgil NEMOIANU, Basarab NICOLESCU, Mihai NICULESCU, Sanda NIŢESCU, Ilie OLTEANU, Oana ORLEA, Cicerone POGHIRC, Eugen POPESCU, C.L. POPOVICI, Aureliu RĂUŢĂ, Sanda STOLOJAN, Mariana SORA, Ion VIANU, George Carpat VOCKE.

Reproducem mai jos largi extrase din articolul lui Ioan Petru CULIANU: "Ultimele clipe ale lui Mircea ELIADE"

După trei săptămâni de şedere la Chicago, seara de luni 14 aprilie este a doua pe care n'o petrec împreună cu Mircea şi Christinel Eliade. Studenţii de la Disciples of the Divinity School House, unde sunt găzduit, au lunea o cină în comun. Aş vrea să ne cunoaştem mai bine. Contrar aşteptărilor mele, cina se termină la şapte. Aş mai avea timp să trec pe la ei, cu pretextul de a mânca împreună un cantalup. De o săptamână, Mircea Eliade are dureri crepusculare atroce în coşul pieptului şi e cuprins de o ciudată oboseală. În primele două săptămâni după venirea mea am lucrat amândoi cu spor la diverse lucruri — între altele la trierea materialelor salvate din incendiul care i-a devastat parte din biroul din Meadville Theological Seminary la 18 decembrie 1985. În fond, paguba materială a fost redusă: toate hârtile importante au fost salvate. Au pierit cărţi şi scrisori numai. Pentru Mircea Eliade, însă ,incendiul a avut o altă semnificaţie. Mi-a repetat de atâtea ori că lumea este un camuflaj, că e plină de semne care trebuie descifrate cu răbdarea unui ghicitor în pietre, încât cred că-l înţeleg. Se gândeşte oare la romanul *Lumina ce se stinge*, la focul care consumă biblioteca şi pe savant împreună cu ea?

....

Duminică după prânz ne-am plimbat împreună ca să admirăm florile abia răsărite pe peluze (Mircea Eliade admiră peluzele americane şi lărgimea străzilor: "Aici poţi respira, nu e înghesuit ca în Europa".) Mi-a părut iarăşi cum îl ştiu de mai bine de zece ani, fremătând de curiozitate pentru orice, iradiind din toată fiinţa un amestec unic de bunătate, tensiune intelectuală, pace şi seninătate. Nu a părut nici obosit, nici deprimat. În cadrul schimburilor active de cărţi care au loc începând din seara venirii mele, îi promit să-i caut pentru a doua zi nuvela *Ligheia* de Tomasi di Lampedusa.

Seara suntem invitaţi cu toţii la celebra indianistă Wendy O'Flaherty şi la băiatul ei Michael, împreună cu nu mai puţin celebrul filosof David Tracy, numit de curând *Service Distinguished Professor*. Christinel şi Mircea Eliade sunt centrul serii. Pentru prima dată în ultimele zile el cinează fără dureri. Suntem cu toţii optimişti, cu atât mai mult cu cât ultimele analize, făcute în urmă cu vreo două săptămâni, au fost perfecte. Satisfăcut, mă întorc acasă cu gândul că marţi vom relua lucrul şi că, poate, Mircea Eliade va renunţa la spaima de magnetofon şi va începe să dicteze o nuvelă. Durerile care l-au chinuit până acum nu pot fi decât una din nenumăratele şicane ale artritei, aceeaşi care-l împiedică să scrie.

....

Marţi la ora nouă, de cum intru în birou, sunt informat de directoarea administrativă a facultăţii că mi-au găsit un apartament. Alerg să închiriez o maşină, la ora 11 când mă întorc să iau lucrurile găsesc o nota în uşă: Christinel se află în spital, Mircea Eliade este în Intensive Care Unit în urma unui atac de congestie cerebrală. La 11:30 intru pe uşa rezervei D 505 de la etajul 5 al spitalului universitar Bernard Mitchel, unul dintre cele mai bune din lume. Cu mâna lui Christinel în mâna lui stângă, Mircea Eliade îi zâmbeşte, apoi îmi zâmbeşte cu aceeaşi căldură care este numai a sa. Ne înţelege perfect, dar nu poate vorbi: atacul i-a atins partea stângă a creierului, nu se ştie cât de grav. Partea dreaptă a corpului îi este, probabil temporar, paralizată.

Christinel mă ia deoparte şi îmi povesteşte că luni, în jurul orei şase, Mircea Eliade i-a cerut cartea lui Emil Cioran *Exercices d'admiration* şi s'a aşezat în fotoliul său preferat de catifea verzuie ca să citească. Zece minute mai târziu stătea în fotoliu zâmbind nemişcat, cu cartea deschisă în braţe. Crezând că e vorba de o glumă, Christinel l-a chemat o dată, de două ori, fără răspuns. A alarmat imediat buni prieteni, pe profesorul Lacoque şi pe soţia sa, iar salvarea l-a transportat la spital în nu mai mult de două zeci de minute.

Doctorii erau optimişti: desigur, următoarele zile aveau să fie hotărâtoare, dar congestia părea relativ uşoară. Şansele să se restabilească complet erau, în acea primă zi, de 50 %. Dovedind un devotament pe care aveam să-l înţeleg în cele aproape opt zile de veghe la căpătâiul lui Mircea Eliade, lângă rezervă se aflau deja decanul facultăţii, profesorul Frank Gamwell, David Tracy, Wondy O'Flaherty, fiziciana Sanda Loga, mai târziu profesorul Jerry Brauer, profesorii Joseph Kitagawa şi Eveline Kitagawa, Paul Ricoeur cu soţia şi mulţi alţii.

În tot acest timp, Mircea Eliade e alert, îşi potriveşte ochelarii ca să recunoască vizitatorii, zâmbeşte şi mai ales îi propune soţiei sale un joc, care va fi şi ultimul său gest înainte de a-şi pierde definitiv cunoştinţa: îi arată verigheta, prinsă cu o sârmă verde ca să nu-i alunece de pe deget, îi strânge afectuos mâna, pune verigheta sa alături de a ei, încearcă să-i ducă mâna la buze ca să i-o sărute. În rezervă nu se varsă lacrimi. Christinel şi le şterge afară, iar lângă el rosteşte fără încetare încurajări.

Ştiu că mulţi oameni sunt, ca şi mine, profund legaţi de Mircea Eliade. Dar purtarea prietenilor săi americani este uimitoare: decanul Gamwell si David Tracy îşi vor anula fiecare o călătorie, petrecându-şi ziua întreagă la spital. Iar măsura devotamentului lor avea să se vadă abia în zilele următoare. Profesorul Nathan Scott, un venerabil pastor anglican de culoare, fost coleg al lui Mircea Eliade, e anunţat de internarea acestuia şi sfătuit să nu vină încă la Chicago. Mircea Eliade a lăsat dispoziţie ca el să-i administreze extrema uncţiune, ca semn de înfrăţire între rase şi religii. Deocamdată însă Mircea Eliade pare în afara oricărei primejdii. Zilele următoare vor fi cruciale, dar suntem foarte optimşti. Christinel e hotărâtă să-l vegheze în fiecare clipă, iar el însuşi, deşi incapabil s'o spună, pare decis să recupereze.

Relatarea tuturor acestor fapte şi nume are, după cum cred, importanţa ei în economia biografiei lui Mircea Eliade. Transparentă dintru început (cine nu-şi aminteşte de paginile din *Amintiri* vorbind de pătrunderea copilului într'o cameră plină de mister, pagini pe care Saul Below le-a citit în faţa celor peste 1200 de oameni adunaţi la serviciul funerar?), existenţa lui Mircea Eliade trebuie să-şi găsească o cronică exactă până în ultimele clipe. Mai mult, nici un amănunt al acestor opt zile de veghe nu e lipsit de sens. O moarte nu seamănă cu alta, deşi, probabil, există anumite modele cărora toate morţile li se conformează mai mult sau mai puţin. Moartea ciobanului din *Mioriţa* nu e la fel cu aceea a Doamnei Bovary, iar crucificarea lui Iisus nu seamănă cu sfârşitul lui Buddha, cunoscut sub numele de *parinirvâna*.

Jurnaliştii l-au numit deseori un mare solitar. Corectă în ce priveşte opera lui, judecata este cât se poate de nedreaptă cu referire la viaţa (şi la felul morţii) lui Mircea Eliade. A afectat direct sute de conştiinţe, poate mii; şi indirect sute de mii. Toate se întâlnesc acum într-un moment de solidaritate care îi transformă sfârşitul într-o ceremonie patetică, dar nu tragică. (Aveam să înţeleg acest lucru abia peste câteva zile. Însăşi moartea lui semăna pace.)

Dintru început devotamentul tuturor prietenilor a fost mişcător; pentru a da un singur exemplu, într-una din zile decanul Gamwell a stat nu mai puţin de şapte ore în picioare, nemişcat, în coridorul spitalului, fără a-şi manifesta în nici un fel prezenţa, de teamă de a nu stingheri. Mulţi s'au perindat în pelerinaj necurmat, sfidând toate regulile secţiei de reanimare (Intensive Care Unit), deseori spre disperarea personalului.

Optimismul nostru a durat trei zile, în care starea lui Mircea Eliade părea uneori să se îmbunătăţească atât de mult, încât nu aveam îndoieli asupra însănătoşirii. Joi la 7:30 dimineaţa a răspuns perfect examenului neurologic, dar mai tarziu şi-a pierdut cordonarea, dând semne de nervozitate, probabil din cauza unei dureri. Uşor sedat, a dormit mult, dar seara nu mai era în forma de dinainte. Acesta nu era un motiv pentru a pierde speranţa: doctorii explicasera că o congestie produce întotdeauna edem cerebral; perioada cea mai dificilă pentru bolnav este retragerea edemului, care durează circa trei zile. Abia după aceea se poate constata mărimea daunelor, vindecarea completă nefiind nicidecum exclusă.

Deşi vineri la prânz Mircea Eliade nu mai deschidea ochii (funcţiile inimii, vizibile pe ecran, fiind însă excelente), totul părea să corespundă previziunilor medicale. Mi-am ţinut seminarul între 1:30 şi 4:30, iar înainte de 5 m'am întors la spital fără nici un fel de presentimente, convins că lupta lui Mircea Eliade, cu ajutorul devotamentului nesfârşit al lui Christinel şi cu sprijinul acelor prieteni minunaţi care-i vizitau neîntrerupt, avea să se încheie cu bine. Dimineaţa începusem să-i spun lui Mircea Eliade acea poveste pe care i-o promisesem în plimbarea care avusese loc duminică 13 aprilie la ora două. Înainte de prânz, Christinel îi citise din propriile lui nuvele, pe care Mircea Eliade le recitise cu puţine zile înainte. (A fost singura dată când am auzit de la el o apreciere pozitiva asupra propriei sale opere, mai ales asupra nuvelei *Ivan*, în care e vorba despre o moarte asupra căreia există "evidenţe mutual contradictorii". Mircea Eliade repeta formula cu satisfacţie, remarcând că, în fond, nu se ştia dacă personajul — un elev TR în război — a murit sau nu.)

Vineri la ora cinci trăiesc probabil clipa cea mai zguduitoare după lungii ani în care existenţa lui Mircea Eliade fusese pentru mine o garanţie a ordinii lumii: Christinel îmi comunică plângând că analizele aduseseră dovada unui cancer în curs de generalizare; că profesorul se afla în comă şi că moartea sa era o chestiune de zile, poate de ore. De aici încolo a început Marea Veghe, în care s'a desluşit taina morţii lui Mircea Eliade: a fost moartea unui Buddah, *mahâparinirvâna*.

În intervalele cât a rămas singură cu el, Christinel i-a vorbit. (După ea, Mircea Eliade a continuat să-i zâmbească dincolo de noaptea cunoştinţei care l-a învăluit definitiv vineri.) Nu ştiu ce i-a vorbit. Sunt un martor parţial, care i-a privit pe ceilalţi, mai ales pe Christinel, cu admiraţie şi compasiune, imaginând doar imensa ei durere. Dar pot relata cu certitudine numai anumite părţi ale Marii Veghi, cele privitoare la relaţia mea cu Mircea Eliade, cu Christinel şi cu ceilalţi prieteni.

Vineri spre seară, rămas singur cu el, am continuat să-i povestesc nuvela *Ligheia*. Mitologia ei, cuprofesorul La Ciura îndrăgostit de sirena Ligheia, supravieţuitoare a epocii elene în marea cea mai albastră a lumii, corespundea oarecum trecerii pe care Mircea Eliade se pregătea s'o facă.

Christinel a rămas toată noaptea şi ziua după ea neclintită în rezerva 505, mână în mână cu Mircea Eliade. L-am vegheat şi eu, năruit, sprijinindu-mă de perete. Îmi fusese relativ uşor să fiu optimist, atâta vreme cât exista speranţă; acum totul căpăta o altă dimensiune, neaşteptată: Mircea Eliade avea să dispară din orizontul fiinţelor certe. Numai gândul, răsărit la capătul acestei nopţi, cum că ne aflam în *parinirvâna* avea să-mi aducă pace: era timpul când discipolii şi prietenii adunaţi din întreaga lume aveau să soarbă ultimele picături de viaţă din trupul care până nu de mult adăpostise un Mare Suflet.

Sâmbătă 19 aprilie după amiază soseşte Nathan Scott de departe. În faţa câtorva prieteni strânşi lângă Christinel în rezervă, îi administrează cu voce vibrantă extrema uncţiune şi rosteşte, secundat de David Tracy şi de Frank Gamwell, rugăciuni pentru eliberarea sufletului.

Inima lui Mircea Eliade funcţionează încă normal. Îmi trebuie mult timp ca să înţeleg ce se întâmplă: profesorul le dă timp discipolilor să vină. Charles Long, unul din primii săi elevi, a ajuns la Chicago de departe; la fel Bruce Lincoln, unul dintre ultimii şi cei mai dragi studenţi, colegul meu de clasă din 1975. Telefonul din secţia de reanimare sună din toate părţile lumii, călcând încă odată toate regulile spitalului.

Marţi dimineaţă ies ca să fac câteva curse pentru Christinel, care n'a mai părăsit nici o clipă spitalul de vineri. La întoarcere, Wendy O'Floherty mă cheamă înlăuntrul rezervei: la orele 9:15 ale zilei de 22 aprilie, presiunea arterială a lui Mircea Eliade a căzut, dar inima aceasta formidabilă, nu numai mare ci şi rezistentă, încă mai pâlpâie. Wendy ştie că n'aş fi putut să-mi iert niciodată absenţa de lângă profesor în ultima clipa. Îmi spune că Mircea Eliade a avut şi această ultimă bunătate: mi-a aşteptat întoarcerea. Tot mai rare, bătăile pulsului se încheie la 9:40. David Tracy şi Frank Gamwell rostesc o ultimă rugăciune. *Parinirvâna* a luat sfârşit.

Desigur, lumea nu va mai fi niciodată aceeaşi fără Mircea Eliade. Dar am înţeles, după o noapte de disperare, că în cele cinci zile ale veghii Mircea Eliade înfăptuise o minune. Prietenii şi discipolii săi se întâlniseră în acest timp acolo, solidari cu Christinel şi întărindu-şi legăturile unul faţă de celălalt. În *mahâparinirvâna*, timpul adunării înainte de marea trecere, exista o nare înţelepciune. Şi din nou îmi aminteam de vârsta de 24-25 de ani, când credeam că descifrez în zâmbetul lui Mircea Eliade cunoştinţa misterelor universului.

Poate că, intr'adevăr, se petrecuseră lucruri tainice, privitoare la soţia sa care-l veghease cu devotament eroic; la schimburile de sentimente şi gânduri între prietenii nedezlipiţi de ea; la soarta şi, poate, la misiunea lor. Timpul adunării fusese, poate, şi un timp de probă.

Deşi ochii mi se înnegurează din când în când; deşi lumea va arăta cu totul altfel fără Mircea Eliade — totuşi i-am acceptat moartea cu împăcare. Miercuri la ora două a fost cremat pe Woodlawn Avenue colţ cu strada 67. Între două pasaje din Înţelepciunea lui Iisus Sirach şi Apocalipsa lui Ioan, David Tracy a citit şi o pagină din *Mitul Eternei Reintoarceri*. Slujbe pentru odihna sufletului au fost rostite în toate bisericile ortodoxe din America, Organizat din umbră de David Tracy, serviciul memorial care a avut loc în enorma Rockefeller Chapel din Hyde Park, campusul universităţii din Chicago, a fost, după mărturia unui bătrân profesor, cea mai frumoasă slujbă la care asistase vreodată. În locul elogiilor, Saul Bellow, Paul Ricoeur, Wendy O'Flaherty şi subsemnatul au citit fragmente din opera lui Mircea Eliade în cele trei limbi în care acesta a scris până la sfârşitul vieţii: româna, franceza şi engleza. Charles Long a explicat esenţa Marii Veghi, care nu era numai rezultatul iradierii universale a celor peste cincizeci de cărţi ale profesorului, ci şi a necrezutei sale bunătăţi. Nathan Scott (cine a spus că ar putea deveni cel mai grandios arhiepiscop de Canterbury?) a încheiat o tânguire despre sufletul Dreptului care se află în mâna Domnului.

Înţeleptul se află în pace, căci Dumnezeu l-a încercat ca aurul în cuptor, îngână poporul adunat în biserică.

În fond, continui să-mi repet de ani de zile, dacă lumea aceasta este un camuflaj, aşa cum mi-aţi spus de atâtea ori, Mircea Eliade, atunci sunt fericit că am trăit în aceeaşi taină în care aţi trăit dumneavoastră.

Chicago, 24 aprilie- 1 mai 1986

Ioan Petru CULIANU

"CA O LACRIMĂ DE SÂ

Arhiepiscopul Valerian Trifa

SOSEŞTE VESTEA

In dimineaţa zilei de Miercuri 28 Ianuarie, vestea tristă a morţii Inalt Prea Sfinţiei Sale Arhiepiscopul Valerian venea prin telefon la biroul meu din trei locuri:

a) Prima - dela Prea Sfinţitul Nathaniel -episcopul titular şi urmaşul în scaunul arhieresc al Episcopiei Ortodoxe Române din America;

b) A doua - dela Pr. Laurenţiu Lazăr - administrator protopopesc al protopopiatului Ohio şi administrator al testamentului Inaltului Ierarh;

c) Si a treia - dela Avocatul John Sibişan - cel însărcinat cu aspectele legale atât în viaţa iubitului nostru Vlădica Valerian, cât şi după moarte.

ÎNCEP PREGĂTIRILE

Imediat - Episcopia, Părintele Lazăr şi avocatul Sibişan încep demersurile necesare.

Pe de-o parte toţi preoţii parohi sunt înştiinţaţi telefonic de vestea morţii.

Pe de altă parte se ia legătura cu Ambasada Statelor Unite din Portugalia, obţinând asigurarea că aducerea sicriului se poate aranja la faţa locului cu spitalul, casa mortuară, autorităţile portugheze şi reprezentanţii Statelor Unite ale Americii.

PLECAREA LA LISABONA

Joi 29 Ianuarie, Părintele Lazăr şi avocatul Sibişan iau zborul spre Portugalia, unde ajung Vineri 30 Ianuarie, ziua Sfinţilor Trei Ierarhi.

Acolo iau contactul cu Stelian Stănicel, prieten al Inalt Prea Sfinţitului, care se găsea în vizită la Estoril şi fusese la spital să-şi vadă amicul. Incep lucrările de rezolvare a formularelor necesare, dar timpul este prea scurt, fiindcă la ora 12.00 (amiază) Vineri, birourile autorităţilor se închid şi nu se mai poate aranja nimic până Luni.

Zborul de întoarcere al celor doi Americani care veniseră să însoţească sicriul Arhiepiscopului este schimbat dela Sâmbătă la Marţi, spre a putea termina actele. Episcopia este anunţată la telefon şi parohiile sunt avizate de întârziere.

PRIMA SLUJBĂ LA CĂPĂTÂIUL CELUI DECEDAT

Trupul neînsufleţit al Inalt Prea Sfinţitului Valerian este depus la capela cimitirului din Cascais, Portugalia unde Duminică 1 Februarie, Părintele Lazăr oficiază slujba de Sărăcustă la catafalc, iar Domnii Sibişan şi Stănicel asistă împreună cu directorul casei mortuare şi vreo doi angajaţi ai săi.

VULTURII SAR

Presa americană şi diferite programe de radio şi televiziune, care au exploatat în trecut, cazul şi situaţia Arhiepiscopului nostru drag, încep să publice articole şi să dea comentarii cu fel de fel de insinuări şi acuzaţii la persoana celui dispărut.

Secretarul Consiliului Episcopesc, diferiţi preoţi şi însuşi Episcopul Nathaniel sunt asaltaţi cu întrebări prin telefon de reporteri, ca şi de credincioşii din Episcopie, care erau indignaţi de cele citite şi auzite.

CUM A MURIT ARHIEPISCOPUL VALERIAN

Locuind singur într'un apartament, când a văzut că nu se simte bine şi a avut dureri în piept, a telefonat după un taxi. Observând că taxi-ul nu vine destul de repede şi că durerile cresc, Inalt Prea Sfinţitul a cerut portarului dela clădirea unde locuia, să cheme salvarea. Maşina de salvare a pompierilor locali a venit şi l-a dus la spitalul districtului în oraşelul Cascais - nu departe de Estoril, unde Vlădica locuia.

Acolo, la spital, a fost vizitat de prietenul său Stelian Stănicel. Diagnoza a fost atac de inimă. In cursul nopţii, sufletul nobil şi mare al iubitului Ierarh a părăsit trupul; inima atât de înflăcărată în cei peste 72 de ani şi jumătate de viaţă a încetat să mai bată. Aşa s'a stins:

"Sărman, fără rude, pe ţărmuri străine".

PREGĂTIRILE ÎN AMERICA

Prea Sfinţitul Nathaniel, care la vestea morţii era în Florida - unde urma să stea pentru o vizită şi servicii religioase la parohia Sfânta Treime din Miramar, decide să se întoarcă la Vatră, spre a fi la reşedinţă şi a coordona lucrările preliminare.

Se consultă prin telefon cu decanul Catedralei Sf. Gheorghe din Detroit, Michigan , Pr. Constantin Tofan şi cu Secretarul Consiliului Episcopesc - Pr. Richard Grabowski, parohul bisericii Sf. Maria din Cleveland, Ohio.

In acelaşi timp ia legătura cu Mitropolitul Primat Teodosie al Bisericii Ortodoxe din America şi se dă vestea tuturor Episcopilor din sinodul acestei biserici.

In dorinţa de a respecta ultimele instrucţiuni scrise şi a da posibilitatea credincioşilor să-şi ia rămas bun dela Episcopul lor, se cade de acord ca să se aducă sicriul şi la Cleveland, Ohio, şi la Catedrala din Detroit, Michigan.

Toate oficiile parohiale sunt înştiinţate de planurile tentative cu posibilitatea de a telefona pentru eventuale schimbări.

In acelaşi timp se discută planuri alternative.

SICRIUL SOSEŞTE ÎN STATELE UNITE

Marţi 3 Februarie, aterizează la New York - pe aeroportul Kennedy, aeroplanul în care veneau rămăşiţele pământeşti ale Arhiepiscopului Valerian. Ca însoţitori pe avion, veneau şi Pr. Lazăr şi Avocatul Sibişan.

La New York, sicriul a fost transferat pe alt avion TWA şi, la ora 8.00 seara la aeroportul din Detroit a fost luat în primire de către Pat Lynch dela casa mortuară Lynch and Son din Detroit.

Aici a urmat îmbălsămarea cu mijloacele moderne americane.

ÎMBRĂCAREA ARHIEPISCOPULUI

Miercuri 4 Februarie, corpul neînsufleţit al Inalt Prea Sfinţitului Valerian a fost îmbrăcat în veşmintele arhiereşti de un grup de preoţi din Detroit, Michigan, sub supravegherea Pr. Constantin Tofan şi Ioan Ivaşcu.

Veşmintele şi mitra fuseseră pregătite şi puse de o parte de însuşi Prea Sfinţitul Valerian înainte de a pleca în exilul său nelegitim.

PLECAREA LA CLEVELAND

La ora 1.00 p.m., Miercuri, sicriul a pornit spre Cleveland, Ohio, sub îngrijirea casei funerare Lynch.

La ora 5.00 p.m., în dangătele clopotelor, parcă şi ele îndurerate, dela biserica Sf. Maria, sicriul a fost purtat din maşină în cortegiu în biserică. In frunte mergea Pr. Grabowski cu cădelniţa, iar purtătorii sicriului erau Jimmy şi Joe Crăciun din Cleveland şi fraţii Lynch dela Detroit.

Era întoarcerea Arhiepiscopului Valerian la parohia unde sosise ca refugiat (Displaced Person) în anul 1950.

Toate se întorc acolo de unde au plecat şi în sânul cărora s'a împlinit voia lui Dumnezeu.

ÎNCEP SĂ CURGĂ LACRIMILE

Acelora care purtau în sufletul lor imaginea curată a Inalt Prea Sfinţitului Valerian, care le-a fost călăuză, confesor şi iertător de păcate.

Curgeau rândurile celor ce veneau din Ohio şi Pennsylvania să aducă salutul lor neprecupeţit unui vlădică pe care l-au iubit, ajutat, respectat şi apărat ori de câte ori a fost încolţit de răul veacului. Pentrucă el era cel care le-a adus apa vie a vieţii din învăţătura lui Isus Hristos.

La căpătâiul decedatului au citit din Psalmi şi alte scripturi preoţii: Calciu, Grabowski, Limbeşan, Lipovan şi Moldovan şi călugăriţele dela mănăstirea de maici "Schimbarea la Faţă" din Ellwood City.

Slujba de priveghere a Arhiereului a fost oficiată de Mitropolitul Primat Teodosie, Episcopul Nathaniel - titular al Episcopiei Ortodoxe Române din America, Episcopul Mark de Fort Lauderdale, Florida şi un sobor de 17 preoţi şi un

SCRISOARE TEST

ADRESATĂ CLERULUI ŞI CEI

Prea Cucernici Părinţi,
Iubiţi Credincioşi,

Trec peste pragul vieţii pământeş
mi-a dăruit ocazia şi un şir de ani c
Sale drept credincioase Ortodoxe, arc
tive, Statele Unite ale Americii.
Sub vremi fiind, am trecut prin nu
existenţei mele îl consider acela din
din America, m'aţi chemat şi m'aţi a
Sarcina care mi-aţi pus-o pe umer
mai bune şi mai sincere intenţii, na
că de nu aş fi acceptat-o aş fi dus o
fost mai fericit.
Măsura în care am reuşit să core
pus în umila mea persoană şi nevoil
să o judec. Om comun fiind, n'am
folosesc talantul încredinţat fiinţei m
toată silinţa. Dumnezeu, în dreapta
Episcopiei, şi istoria nepărtinitoare
ce am făcut bine şi cel al condamnă
fără voie, aş fi greşit.
Dacă voi fi reuşit întrucâtva, re
parte, celor care m'aţi înţeles şi m'a
Stiu şi aceea că, oricât aş fi vrut,
nici nu v'am putut mulţumi pe tot
v'am făcut şi nedreptăţi. Fiţi cu înd
vă iert pe fiecare în parte, prieten ş
s'a părut mie, că mi-aţi greşit.
Iar acum, când destinul Episcopi
îndemn să fiţi conştienţi de această
în duhul dragostei creştine, dezbrăca
local şi lucraţi fără întrerupere pen
din America să-şi păstreze neştirb
sacrificii, să crească în cele bune,
spre gloria lui Dumnezeu şi a Ort
românesc din care ne tragem şi s
Domnul şi Mântuitorul nostru Iı
acum şi totdeauna.

...SÂNGE A CĂZUT O STEA"

...Trifa a trecut la cele veşnice

...RE TESTAMENTARĂ

...ŞI CREDINCIOŞILOR EPISCOPIEI

...mânteşti mulţumind Tatălui ceresc că
...e ani ca să pot lucra în slujba Bisericii
...xe, a românismului şi a ţării mele adop-
...icii.
...prin multe, însă momentul culminant al
...ela când D-Voastră, Românii Ortodocşi
...m'aţi ales ca să Vă fiu păstor sufletesc.
...e umeri şi pe care am primit-o cu cele
...ii, nu a fost uşoară. Mă încumet să zic,
... dus o viaţă mai liniştită, dar nu aş fi

...să corespund speranţelor pe care le-aţi
...nevoilor Episcopiei, nu sunt eu chemat
... n'am putut face mai mult decât să
...nţei mele de către Creator, şi să-mi dau
...eapta lui judecată, D-Voastră, membrii
...toare vor pune sigil de merit peste tot
...amnării pentru tot ceea ce, cu voie ori

...va, recunosc că se datoreşte, în bună
...şi m'aţi ajutat. Vă mulţumesc tuturor.
...vrut, nu am putut face tot ce trebuia şi
...pe toţi. Poate că, fără a-mi da seama,
...cu îndurare şi iertaţi, aşa precum şi eu
...eten şi duşman, pentru tot ceea ce, mi
...it.
...iscopiei trece în mâna D-Voastră, Vă
...eastă mare responsabilitate. Staţi uniţi
...brăcăţi-vă de orice interes personal ori
... pentruca Episcopia Ortodoxă Română
...ştirbită libertatea câştigată cu atâtea
...une, să se întărească şi să înflorească
... Ortodoxiei şi spre mândria neamului
... şi a ţării în care trăiţi.
...ru Iisus Hristos să Vă aibă în grija Sa

Valerian

diacon. Răspunsurile la serviciul religios au fost date de călugăriţele dela Elwood City.

Dorinţa personală, lăsată în scris de Inalt Prea Sfinţia Sa Valerian a fost respectată întocmai. S'a folosit un sicriu de lemn nevopsit, nu s'a adus nici o floare, ci numai o coroană de brad împodobită cu panglica tricolorului român şi a tricolorului american. Aceasta, pe linia unor vechi datini româneşti, care vin de departe, dela Tracii străbuni şi care au fost integrate în viaţa creştină a ţăranului român.

Veşmintele cu care Inaltul Ierarh a fost înmormântat fuseseră alese de Prea Sfinţia Sa. Erau acelea cu care slujise în anii trecuţi la vizitele făcute în toate parohiile din Statele Unite şi Canada.

O altă dorinţă a fost ca să nu se ţină predică şi nici să nu se rostească vreun panegiric la slujbe, ci să se dea citire scrisorii testamentare pe care a adresat-o clerului şi credincioşilor Episcopiei. Sarcina dureroasă de citirea acestei scrisori a revenit Secretarului Consiliului Episcopesc, Părintele R. J. Grabowski.

La slujba dela Cleveland au participat 450 de credincioşi şi vreo alte 200 au trecut prin faţa catafalcului înainte de slujbă.

PLECAREA SPRE DETROIT

La ora 10 seara, sicriul a fost acoperit şi în sunetele clopotelor, condus de credincioşi spre maşina care-l transporta, în timp ce preoţii Grabowski şi Lazăr şi credincioşii adunaţi cântau "Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pre noi..."

Ca şi altă dată, când colinda din parohie în parohie, maşina care purta sicriul Arhiepiscopului, porneşte la drum, spre cetatea spirituală a Episcopiei Ortodoxe din America, Detroit, Michigan.

ARHIEPISCOPUL VINE LA CATEDRALA SA

La ora 9.00 dimineaţa în ziua de Joi 7 Februarie, acela care a fost conducătorul spiritual al Episcopiei Ortodoxe Române libere din America, este depus în mijlocul Catedralei Sf. Gheorghe dela Detroit.

In afară de timpul când s'au oficiat serviciile religioase, tot timpul, zi şi noapte, clerici şi mireni au stat de gardă la catafalc, citind din rugăciunile şi scripturile prescrise, conform tradiţiilor noastre ortodoxe şi româneşti, pentru îngropăciunea călugărilor.

In cursul zilei a fost pelerinaj continuu prin faţa sicriului, oamenii venind dela Los Angeles până la Montreal şi apoi spre Vest în Minnesota, Manitoba şi Saskatchewan.

SLUJBA DE ÎNMORMÂNTARE

La ora 6.30, Joi seara clerul a intrat în Catedrală în procesiune, purtând lumânări aprinse în mână. Au slujit Mitropolitul Teodosie, Episcopii Nathaniel (al Românilor Ortodocşi din America), Boris, Episcop de Chicago, Herman - Episcop de Philadelphia şi Mark - Episcop de Fort Lauderdale şi un sobor de 40 de preoţi şi 3 diaconi. Răspunsurile au fost date de corul Catedralei Sf. Gheorghe dirijat de Julius Vidac.

La sfârşitul slujbei s'a dat citire scrisorii testamentare atât în româneşte, de către secretar, cât şi în limba engleză de către Prea Sfinţitul Nathaniel.

A urmat sărutarea cea mare de pe urmă, din partea clerului şi a sutelor de credincioşi care au venit să dea respectul şi admiraţia arhipăstorului lor.

După aceea, în tot cursul nopţii, au continuat să se perinde grupuri de credincioşi, spre a da un ultim omagiu de recunoştinţă fiului de Moş dela Câmpeni, care a fost Episcopul lor în America.

SFÂNTA LITURGHIE DIN CATEDRALĂ

Vineri 6 Februarie la ora 9.30 dimineaţa, când Catedrala gemea de mulţimea credincioşilor adunaţi, a avut loc Liturghia Arhierească. Au concelebrat cei patru episcopi menţionaţi înainte, un sobor de 37 de preoţi şi trei diaconi. Un număr de alţi zece preoţi au stat în reverendă în jurul clerului slujitor. Corul Catedralei a dat răspunsurile.

In timp ce clerul şi credincioşii se închinau în faţa sicriului pentru ultima dată, s'a făcut slujba de sfinţire a colivei. Doamna Ana Petrescu din Cleveland, Ohio pregătise o mare şi frumoasă colivă pentru Arhiereul nostru. Harta României Mari, cu tricolorul era încadrată de o mitră şi o cârjă arhierească. După sfinţire, coliva a fost dusă în sala parohiei şi împărţită credincioşilor.

OCOLIREA BISERICII

După închiderea sicriului, acesta a fost purtat de cei patru episcopi şi clerul

slujitor, în procesiune, în jurul Catedralei, conform tradiţiilor Bisericii noastre. Pe zăpadă, şi în curte, credincioşii priveau cu ochii plini de lacrimi la pregătirea pentru ultimul drum pe acest pământ.

POMANA

In sala de curând renovată, a Catedralei Sf. Gheorghe, a fost servită o pomană, la cele 570 de persoane prezente. Reuniunea de Femei a Catedralei a pregătit mâncarea, iar membre ale Reuniunii de Femei dela Biserica Sf. Maria din Cleveland şi membrii organizaţiei AROY (Tineretul Ortodox Român-American) au adus prăjituri şi servit la masă.

In timpul pomenei, a domnit o înduioşătoare atmosferă care emana dintr'o prezenţă de duh a Inalt Prea Sfinţitului Valerian.

ARHIEPISCOPUL SE ÎNTOARCE LA VATRA

La ora 2.30 după amiază, cortegiul de maşini a intrat pe poarta reşedinţei Episcopiei dela Vatra Românească din Grass Lake, Michigan.

In cimitirul Sfânta Maria, unde încă erau peste 15 cm de zăpadă, groapa nou săpată, din spatele Capelei Schileru, aştepta sicriul.

Purtat pe braţele unor foşti consilieri laici ai Episcopiei şi a foştilor preşedinţi ai organizaţiei tineretului ortodox româno-american, sicriul a fost dus în procesiune la locul de veşnică odihnă în timp ce doi episcopi şi 22 de preoţi slujitori cântau "Sfinte Dumnezeule,..."

Clopotele dela Vatră, în dangăt prelung, sunau cadenţa cortegiului şi lor li se alăturau şi cei doi câini dela Vatră, care fuseseră acolo din vremea păstoririi Inalt Prea Sfinţiei Sale şi deseori primeau mâncare şi mângâiere din mâna lui.

Evlavia măreţului sobor a fost o impresionantă demonstraţie a omeniei româneşti creştine şi o grăitoare evidenţă a cuminţeniei şi aristocraţiei sufleteşti a unui neam întreg care se mândreşte cu personalitatea Inalt Prea Sfinţitului Valerian, dincolo de vrăjmăşiile cu care a fost încercat în viaţă.

După slujba punerii în mormânt, clerul şi întreaga asistenţă au presărat câteva fire de ţărână deasupra sicriului, după ce, înainte Prea Sfinţitul Nathaniel pusese conţinutul unei cutii, în care era pământ din România, pus de o parte de cel răposat pentru ca la îngropăciune să fie în groapa lui şi o parte din vatra strămoşilor. Fie ca aceasta să deschidă calea unor legături de pace între noi cei de aici şi cei de acolo, care suferă sub jugul comunist.

La sfârşit, în sala Avram Iancu dela Vatră, unde timp de peste 35 de ani studenţii cursurilor de vară luau masa şi vorbeau cu arhiereii şi preoţii care le dădeau lumina Sfintei Evangheliei, s'a servit pentru cei aproape 200 de participanţi o cafea şi o mică gustare.

La toate slujbele dela Detroit şi la Vatră, pe lângă cei veniţi cu automobilul, a luat parte şi un grup de credincioşi venit cu un autobuz special din Youngstown, statul Ohio.

La plecarea lui dintre noi, l-au plâns toţi credincioşii şi Românii care au văzut în Inalt Prea Sfinţitul Valerian un Român autentic, plin de omenie şi devoţiune creştină cum au fost şi strămoşii lui, gata de sacrificiul pentru idealurile morale în care a crezut.

Familiei îndurerate din America şi România, le oferim sincerele noastre condoleanţe. Episcopia şi românimea din America îi va păstra o memorie pioasă.

Dumnezeu să-l odihnească cu drepţii.

Iar noi cei care l-am iubit, ajutat şi apreciat să-i spunem:

Dormi în pace, Inalt Prea Sfinţite, şi roagă-te pentru noi care nu te vom uita niciodată.

▪▪

Si se făcuse noapte şi lumea pleca spre casă. Prin freamătul frunzelor se auzea "Plânge printre ramuri luna..."

Pr. Richard J. GRABOWSKI

CUVÂNTUL ROMÂNESC

"CA O LACRIMĂ DE SÂNGE A CĂZUT O STEA"

Arhiepiscopul Valerian Trifa a trecut la cele veşnice

SOSEŞTE VESTEA

In dimineaţa zilei de Miercuri 28 Ianuarie, vestea tristă a morţii Inalt Prea Sfinţiei Sale Arhiepiscopul Valerian venea prin telefon la biroul meu din trei locuri:

a) Prima - dela Prea Sfinţitul Nathaniel -episcopul titular şi urmaşul în scaunul arhieresc al Episcopiei Ortodoxe Române din America;

b) A doua - dela Pr. Laurenţiu Lazăr - administrator protopopesc al protopopiatului Ohio şi administrator al testamentului Inaltului Ierarh;

c) Si a treia - dela Avocatul John Sibişan - cel însărcinat cu aspectele legale atât în viaţa iubitului nostru Vlădica Valerian, cât şi după moarte.

ÎNCEP PREGĂTIRILE

Imediat - Episcopia, Părintele Lazăr şi avocatul Sibişan încep demersurile necesare.

Pe de-o parte toţi preoţii parohi sunt înştiinţaţi telefonic de vestea morţii.

Pe de altă parte se ia legătura cu Ambasada Statelor Unite din Portugalia, obţinând asigurarea că aducerea sicriului

se poate aranja la faţa locului cu spitalul, casa mortuară, autorităţile portugheze şi reprezentanţii Statelor Unite ale Americii.

PLECAREA LA LISABONA

Joi 29 Ianuarie, Părintele Lazăr şi avocatul Sibişan iau zborul spre Portugalia, unde ajung Vineri 30 Ianuarie, ziua Sfinţilor Trei Ierarhi.

Acolo iau contactul cu Stelian Stănicel, prieten al Inalt Prea Sfinţitului, care se găsea în vizită la Estoril şi fusese la spital să-şi vadă amicul. Incep lucrările de rezolvare a formularelor necesare, dar timpul este prea scurt, fiindcă la ora 12.00 (amiază) Vineri, birourile autorităţilor se închid şi nu se mai poate aranja nimic până Luni.

Zborul de întoarcere al celor doi Americani care veniseră să însoţească sicriul Arhiepiscopului este schimbat dela Sâmbătă la Marţi, spre a putea termina actele. Episcopia este anunţată la telefon şi parohiile sunt avizate de întârziere.

PRIMA SLUJBĂ LA CĂPĂTÂIUL CELUI DECEDAT

Trupul neînsufleţit al Inalt Prea Sfinţitului Valerian este depus la capela cimitirului din Cascais, Portugalia unde Duminică 1 Februarie, Părintele Lazăr oficiază slujba de Sărăcustă la catafalc, iar Domnii Sibişan şi Stănicel asistă împreună cu directorul casei mortuare şi vreo doi angajaţi ai săi.

VULTURII SAR

Presa americană şi diferite programe de radio şi televiziune, care au exploatat în trecut, cazul şi situaţia Arhiepiscopului nostru drag, încep să publice articole şi să dea comentarii cu fel de fel de insinuări şi acuzaţii la persoana celui dispărut.

Secretarul Consiliului Episcopesc, diferiţi preoţi şi însuşi Episcopul Nathaniel sunt asaltaţi cu întrebări prin telefon de reporteri, ca şi de credincioşii din Episcopie, care erau indignaţi de cele citite şi auzite.

CUM A MURIT ARHIEPISCOPUL VALERIAN

Locuind singur într'un apartament, când a văzut că nu se simte bine şi a avut dureri în piept, a telefonat după un taxi. Observând că taxi-ul nu vine destul de repede şi că durerile cresc, Inalt Prea Sfinţitul a cerut portarului dela clădirea unde locuia, să cheme salvarea. Maşina de salvare a pompierilor locali a venit şi l-a dus la spitalul districtului în orăşelul Cascais - nu departe de Estoril, unde Vlădica locuia.

Acolo, la spital, a fost vizitat de prietenul său Stelian Stănicel. Diagnoza a fost atac de inimă. In cursul nopţii, sufletul nobil şi mare al iubitului Ierarh a părăsit trupul; inima atât de înflăcărată în cei peste 72 de ani şi jumătate de viaţă a încetat să mai bată. Aşa s'a stins:

"Sărman, fără rude, pe ţărmuri străine".

PREGĂTIRILE ÎN AMERICA

Prea Sfinţitul Nathaniel, care la vestea morţii era în Florida - unde urma să stea pentru o vizită şi servicii religioase la parohia Sfânta Treime din Miramar, decide să se întoarcă la Vatră, spre a fi la reşedinţă şi a coordona lucrările preliminare.

Se consultă prin telefon cu decanul Catedralei Sf. Gheorghe din Detroit, Michigan , Pr. Constantin Tofan şi cu Secretarul Consiliului Episcopesc - Pr. Richard Grabowski, parohul bisericii Sf. Maria din Cleveland, Ohio.

In acelaşi timp ia legătura cu Mitropolitul Primat Teodosie al Bisericii Ortodoxe din America şi se dă vestea tuturor Episcopilor din sinodul acestei biserici.

In dorinţa de a respecta ultimele instrucţiuni scrise şi a da posibilitatea credincioşilor să-şi ia rămas bun dela Episcopul lor, se cade de acord ca să se aducă sicriul şi la Cleveland, Ohio, şi la Catedrala din Detroit, Michigan.

Toate oficiile parohiale sunt înştiinţate de planurile tentative cu posibilitatea de a telefona pentru eventuale schimbări.

In acelaşi timp se discută planuri alternative.

SICRIUL SOSEŞTE ÎN STATELE UNITE

Marţi 3 Februarie, aterizează la New York - pe aeroportul Kennedy, aeroplanul în care veneau rămăşiţele pământeşti ale Arhiepiscopului Valerian. Ca însoţitori pe avion, veneau şi Pr. Lazăr şi Avocatul Sibişan.

La New York, sicriul a fost transferat pe alt avion TWA şi, la ora 8.00 seara la aeroportul din Detroit a fost luat în primire de către Pat Lynch dela casa mortuară Lynch and Son din Detroit.

Aici a urmat îmbălsămarea cu mijloacele moderne americane.

ÎMBRĂCAREA ARHIEPISCOPULUI

Miercuri 4 Februarie, corpul neînsufleţit al Inalt Prea Sfinţitului Valerian a fost îmbrăcat în veşmintele arhiereşti de un grup de preoţi din Detroit, Michigan, sub supravegherea Pr. Constantin Tofan şi Ioan Ivaşcu.

Veşmintele şi mitra fuseseră pregătite şi puse de o parte de însuşi Prea Sfinţitul Valerian înainte de a pleca în exilul său nelegitim.

PLECAREA LA CLEVELAND

La ora 1.00 p.m., Miercuri, sicriul a pornit spre Cleveland, Ohio, sub îngrijirea casei funerare Lynch.

La ora 5.00 p.m., în dangătele clopotelor, parcă şi ele îndurerate, dela biserica Sf. Maria, sicriul a fost purtat din maşină în cortegiu în biserică. In frunte mergea Pr. Grabowski cu cădelniţa, iar purtătorii sicriului erau Jimmy şi Joe Crăciun din Cleveland şi fraţii Lynch dela Detroit.

Era întoarcerea Arhiepiscopului Valerian la parohia unde sosise ca refugiat (Displaced Person) în anul 1950.

Toate se întorc acolo de unde au plecat şi în sânul cărora s'a împlinit voia lui Dumnezeu.

ÎNCEP SĂ CURGĂ LACRIMILE

Acelora care purtau în sufletul lor imaginea curată a Inalt Prea Sfinţitului Valerian, care le-a fost călăuză, confesor şi iertător de păcate.

Curgeau rândurile celor ce veneau din Ohio şi Pennsylvania să aducă salutul lor neprecupeţit unui vlădică pe care l-au iubit, ajutat, respectat şi apărat ori de câte ori a fost încolţit de răul veacului. Pentrucă el era cel care le-a adus apa vie a vieţii din învăţătura lui Isus Hristos.

La căpătâiul decedatului au citit din Psalmi şi alte scripturi preoţii: Calciu, Grabowski, Limbeşan, Lipovan şi Moldovan şi călugăriţele dela mânăstirea de maici "Schimbarea la Faţă" din Ellwood City.

Slujba de priveghere a Arhiereului a fost oficiată de Mitropolitul Primat Teodosie, Episcopul Nathaniel - titular al Episcopiei Ortodoxe Române din America, Episcopul Mark de Fort Lauderdale, Florida şi un sobor de 17 preoţi şi un diacon. Răspunsurile la serviciul religios au fost date de călugăriţele dela Elwood City.

Dorinţa personală, lăsată în scris de Inalt Prea Sfinţia Sa Valerian a fost respectată întocmai. S'a folosit un sicriu de lemn nevopsit, nu s'a adus nici o floare, ci numai o coroană de brad împodobită cu panglica tricolorului român şi a tricolorului american. Aceasta, pe linia unor vechi datini româneşti, care vin de departe, dela Tracii străbuni şi care au fost integrate în viaţa creştină a ţăranului român.

Veşmintele cu care Inaltul Ierarh a fost înmormântat fuseseră alese de Prea Sfinţia Sa. Erau acelea cu care slujise în anii trecuţi la vizitele făcute în toate parohiile din Statele Unite şi Canada.

O altă dorinţă a fost ca să nu se ţină predică şi nici să nu se rostească vreun panegiric la slujbe, ci să se dea citire scrisorii testamentare pe care a adresat-o clerului şi credincioşilor Episcopiei. Sarcina dureroasă de citirea acestei scrisori a revenit Secretarului Consiliului Episcopesc, Părintele R. J. Grabowski.

La slujba dela Cleveland au participat 450 de credincioşi şi vreo alte 200 au trecut prin faţa catafalcului înainte de slujbă.

PLECAREA SPRE DETROIT

La ora 10 seara, sicriul a fost acoperit şi în sunetele clopotelor, condus de credincioşi spre maşina care-l transporta, în timp ce preoţii Grabowski şi Lazăr şi credincioşii adunaţi cântau "Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pre noi..."

Ca şi altă dată, când colinda din parohie în parohie, maşina care purta sicriul Arhiepiscopului, porneşte la drum, spre cetatea spirituală a Episcopiei Ortodoxe din America, Detroit, Michigan.

ARHIEPISCOPUL VINE LA CATEDRALA SA

La ora 9.00 dimineaţa în ziua de Joi 7 Februarie, acela care a fost conducătorul spiritual al Episcopiei Ortodoxe Române libere din America, este depus în mijlocul Catedralei Sf. Gheorghe dela Detroit.

In afară de timpul când s'au oficiat serviciile religioase, tot timpul, zi şi noapte, clerici şi mireni au stat de gardă la catafalc, citind din rugăciunile şi scripturile prescrise, conform tradiţiilor noastre ortodoxe şi româneşti, pentru îngropăciunea călugărilor.

In cursul zilei a fost pelerinaj continuu prin faţa sicriului, oamenii venind dela Los Angeles până la Montreal şi apoi spre Vest în Minnesota, Manitoba şi Saskatchewan.

SLUJBA DE ÎNMORMÂNTARE

La ora 6.30, Joi seara clerul a intrat în Catedrală în procesiune, purtând lumânări aprinse în mână. Au slujit Mitropolitul Teodosie, Episcopii Nathaniel (al Românilor Ortodocşi din America), Boris, Episcop de Chicago, Herman - Episcop de Philadelphia şi Mark - Episcop de Fort Lauderdale şi un sobor de 40 de preoţi şi 3 diaconi. Răspunsurile au fost date de corul Catedralei Sf. Gheorghe dirijat de Julius Vidac.

La sfârşitul slujbei s'a dat citire scrisorii testamentare atât în româneşte, de către secretar, cât şi în limba engleză de către Prea Sfinţitul Nathaniel.

A urmat sărutarea cea mai de pe urmă, din partea clerului şi a sutelor de credincioşi care au venit să dea respectul şi admiraţia arhipăstorului lor.

După aceea, în tot cursul nopţii, au continuat să se perinde grupuri de credincioşi, spre a da un ultim omagiu de recunoştinţă fiului de Moş dela Câmpeni, care a fost Episcopul lor în America.

SFÂNTA LITURGHIE DIN CATEDRALĂ

Vineri 6 Februarie la ora 9.30 dimineaţa, când Catedrala gemea de mulţimea credincioşilor adunaţi, a avut loc Liturghia Arhierească. Au concelebrat cei patru episcopi menţionaţi înainte, un sobor de 37 de preoţi şi trei diaconi. Un număr de alţi zece preoţi au stat în reverendă în jurul clerului slujitor. Corul Catedralei a dat răspunsurile.

In timp ce clerul şi credincioşii se închinau în faţa sicriului pentru ultima dată, s'a făcut slujba de sfinţire a colivei. Doamna Ana Petrescu din Cleveland, Ohio pregătise o mare şi frumoasă colivă pentru Arhiereul nostru. Harta României Mari, cu tricolorul era încadrată de o mitră şi o cârjă arhierească. După sfinţire, coliva a fost dusă în sala parohiei şi împărţită credincioşilor.

OCOLIREA BISERICII

După închiderea sicriului, acesta a fost purtat de cei patru episcopi şi clerul

slujitor, în procesiune, în jurul Catedralei, conform tradiţiilor Bisericii noastre. Pe zăpadă, şi în curte, credincioşii priveau cu ochii plini de lacrimi la pregătirea pentru ultimul drum pe acest pământ.

POMANA

In sala de curând renovată, a Catedralei Sf. Gheorghe, a fost servită o pomană, la cele 570 de persoane prezente. Reuniunea de Femei a Catedralei a pregătit mâncarea, iar membre ale Reuniunii de Femei dela Biserica Sf. Maria din Cleveland şi membrii organizaţiei AROY (Tineretul Ortodox Român-American) au adus prăjituri şi servit la masă.

In timpul pomenei, a domnit o induioşătoare atmosferă care emana dintr'o prezenţă de duh a Inalt Prea Sfinţitului Valerian.

ARHIEPISCOPUL SE ÎNTOARCE LA VATRA

La ora 2.30 după amiază, cortegiul de maşini a intrat pe poarta reşedinţei Episcopiei dela Vatra Românească din Grass Lake, Michigan.

In cimitirul Sfânta Maria, unde încă erau peste 15 cm de zăpadă, groapa nou săpată, din spatele Capelei Schileru, aştepta sicriul.

Purtat pe braţele unor foşti consilieri laici ai Episcopiei şi a foştilor preşedinţi ai organizaţiei tineretului ortodox român-american, sicriul a fost dus în procesiune la locul de veşnică odihnă în timp ce doi episcopi şi 22 de preoţi slujitori cântau "Sfinte Dumnezeule,..."

Clopotele dela Vatră, în dangăt prelung, sunau cadenţa cortegiului şi lor li se alăturau şi cei doi câini dela Vatră, care fuseseră acolo din vremea păstoririi Inalt Prea Sfinţiei Sale şi deseori primeau mâncare şi mângâiere din mâna lui.

Evlavia măreţului sobor a fost o impresionantă demonstraţie a omeniei româneşti creştine şi o grăitoare evidenţă a cuminţeniei şi aristocraţiei sufleteşti a unui neam întreg care se mândreşte cu personalitatea Inalt Prea Sfinţitului Valerian, dincolo de vrăjmăşiile cu care a fost încercat în viaţă.

După slujba punerii în mormânt, clerul şi întreaga asistenţă au presărat câteva fire de ţărână deasupra sicriului, după ce, înainte Prea Sfinţitul Nathaniel pusese conţinutul unei cutii, în care era pământ din România, pus de o parte de cel răposat pentru ca la îngropăciune să fie în groapa lui şi o parte din vatra strămoşilor. Fie ca aceasta să deschidă calea unor legături de pace între noi cei de aici şi cei de acolo, care suferă sub jugul comunist.

La sfârşit, în sala Avram Iancu dela Vatră, unde timp de peste 35 de ani studenţii cursurilor de vară luau masa şi vorbeau cu arhiereii şi preoţii care le dădeau lumina Sfintei Evanghelii, s'a servit pentru cei aproape 200 de participanţi o cafea şi o mică gustare.

La toate slujbele dela Detroit şi la Vatră, pe lângă cei veniţi cu automobilul, a luat parte şi un grup de credincioşi venit cu un autobuz special din Youngstown, statul Ohio.

La plecarea lui dintre noi, l-au plâns toţi credincioşii şi Românii care au văzut în Inalt Prea Sfinţitul Valerian un Român autentic, plin de omenie şi devoţiune creştină cum au fost şi strămoşii lui, gata de sacrificiul pentru idealurile morale în care a crezut.

Familiei îndurerate din America şi România, le oferim sincerele noastre condoleanţe. Episcopia şi românimea din America îi va păstra o memorie pioasă.

Dumnezeu să-l odihnească cu drepţii.

Iar noi cei care l-am iubit, ajutat şi apreciat să-i spunem:

Dormi în pace, Inalt Prea Sfinţite, şi roagă-te pentru noi care nu te vom uita niciodată.

■■

Si se făcuse noapte şi lumea pleca spre casă. Prin freamătul frunzelor se auzea "Plânge printre ramuri luna..."

Pr. Richard J. GRABOWSKI

SCRISOARE TESTAMENTARĂ

ADRESATĂ CLERULUI ŞI CREDINCIOŞILOR EPISCOPIEI

Prea Cucernici Părinţi,
Iubiţi Credincioşi,

Trec peste pragul vieţii pământeşti mulţumind Tatălui ceresc că mi-a dăruit ocazia şi un şir de ani ca să pot lucra în slujba Bisericii Sale drept credincioase Ortodoxe, a românismului şi a ţării mele adoptive, Statele Unite ale Americii.

Sub vremi fiind, am trecut prin multe, însă momentul culminant al existenţei mele îl consider acela când D-Voastră, Românii Ortodocşi din America, m'aţi chemat şi m'aţi ales ca să Vă fiu păstor sufletesc.

Sarcina care mi-aţi pus-o pe umeri şi pe care am primit-o cu cele mai bune şi mai sincere intenţii, nu a fost uşoară. Mă încumet să zic, că de nu aş fi acceptat-o aş fi dus o viaţă mai liniştită, dar nu aş fi fost mai fericit.

Măsura în care am reuşit să corespund speranţelor pe care le-aţi pus în umila mea persoană şi nevoilor Episcopiei, nu sunt eu chemat să o judec. Om comun fiind, n'am putut face mai mult decât să folosesc talantul încredinţat fiinţei mele de către Creator, şi să-mi dau toată silinţa. Dumnezeu, în dreapta lui judecată, D-Voastră, membrii Episcopiei, şi istoria nepărtinitoare vor pune sigil de merit peste tot ce am făcut bine şi cel al condamnării pentru tot ceea ce, cu voie ori fără voie, aş fi greşit.

Dacă voi fi reuşit întrucâtva, recunosc că se datoreşte, în bună parte, celor care m'aţi înţeles şi m'aţi ajutat. Vă mulţumesc tuturor.

Stiu şi aceea că, oricât aş fi vrut, nu am putut face tot ce trebuia şi nici nu v'am putut mulţumi pe toţi. Poate că, fără a-mi da seama, v'am făcut şi nedreptăţi. Fiţi cu îndurare şi iertaţi, aşa precum şi eu vă iert pe fiecare în parte, prieten şi duşman, pentru tot ceea ce, mi s'a părut mie, că mi-aţi greşit.

Iar acum, când destinul Episcopiei trece în mâna D-Voastră, Vă îndemn să fiţi conştienţi de această mare responsabilitate. Staţi uniţi în duhul dragostei creştine, dezbrăcaţi-vă de orice interes personal ori local şi lucraţi fără întrerupere pentruca Episcopia Ortodoxă Română din America să-şi păstreze neştirbită libertatea câştigată cu atâtea sacrificii, să crească în cele bune, să se întărească şi să înflorească spre gloria lui Dumnezeu şi a Ortodoxiei şi spre mândria neamului românesc din care ne tragem şi a ţării în care trăiţi.

Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos să Vă aibă în grija Sa acum şi totdeauna.

† Valerian

EVANGHELIA EXILULUI (Martie 1987)

TERAPEUTICA POSTULUI

—Sergiu GROSSU—

Toată luna Martie este dominată - pe plan bisericesc - de practicarea riguroasă a POSTULUI, în vederea purificării noastre spirituale, ca să ne învrednicim a întâmpina slăvitul praznic al Invierii cu sufletele îmbunătăţite şi cu inimile curăţite de apăsătoarele aluviuni ale păcatului.

Postul este recomandat de Sf. Scriptură: şi'n Vechiul şi'n Noul Testament ni se spune că trebue să postim. De pildă, în cartea profetului ''Vestiţi un post, chemaţi o adunare de sărbătoare. '' Sau: ''acolo, la râul Ahava, am vestit un post de smerire înaintea Dumnezeului nostru'' (Ezra, 8. 21). In Evanghelie găsim, de asemenea, foarte multe referinţe cu privire la post. ''Acest soi de draci nu iese afară decât cu rugăciune şi cu post'', îi avertizează Isus pe ucenici (Matei, 17.21). ''Să vă îndeletniciţi cu postul şi cu rugăciunea'', ne îndeamnă Ap. Pavel (1 Corinteni, 7.5).

Ca metodă de interiorizare, de comuniune cu Dumnezeu, adevăratul post trebue să fie făcut în taină, pentru Cel de Sus şi nu pentru oameni. ''Ci tu, când posteşti - ne sfătuieşte Mântuitorul -, unge-ţi capul şi spală-ţi faţa, ca să te arăţi că posteşti nu oamenilor, ci Tatălui tău care este în ascuns...''

Postul nu trebue să ajungă niciodată o simplă obişnuinţă, pusă în valoare la anumite perioade fixate de Biserică, respectiv o deprindere mai mult sau mai puţin obligatorie, ci să devină o tehnică spirituală, însoţită de următoarele acte duhovniceşti:

- Mai întâi, mărturisirea sau recunoaşterea păcatelor săvârşite, după cum citim: ''Copiii lui Israel s'au adunat, îmbrăcaţi în saci şi presăraţi cu ţărână, pentru ţinerea unui post. Cei ce erau din neamul lui Israel, despărţindu-se de toţi străinii, au venit şi şi-au mărturisit păcatele lor şi fărădelegile părinţilor lor'' (Neemia, 9.1-2).

- In al doilea rând, se cer lacrimile de întristare. ''Plâng şi postesc'', strigă psalmistul. Iar Daniel va spune: ''In vremea aceea, eu, Daniel, trei săptămâni am fost în jale. N'am mâncat deloc bucate alese, nu mi-a intrat în gură nici carne nici vin...'' (Daniel, 10.2-3).

- Pe deasupra, postul trebue să fie însoţit de rugăciune, după pilda proorociţei Ana, fata lui Fanuel, care ''zi şi noapte slujea lui Dumnezeu, cu post şi cu rugăciune'' (Luca, 2.37).

Ca tipologie, putem vorbi de două feluri de post:

a) Postul credincioşilor, conform exemplelor luminoase pe care Biblia ni le oferă spre luare de cunoştinţă. Pavel şi Bârnaba - raportează ''Faptele Apostolilor'' -, în urma misiunii îndeplinite s'au întors la Listra, la Iconia şi la Antiohia, ''au rânduit presbiteri în fiecare Biserică, şi după ce s'au rugat şi au postit, i-au încredinţat în mâna Domnului, în care crezuseră'' (F.A. 14. 21-23). Acelaşi Pavel le scria Corintenilor că ''în toate privinţele, arătăm că suntem nişte vrednici slujitori ai lui Dumnezeu, prin multă răbdare, în necazuri, în nevoi, în strâmtorări, în temniţe, în osteneli, în vegheri, în posturi...'' (2 Cor. 6. 4-5).

b) Există, însă, şi postul necredincioşilor, aidoma celui ţinut de Fariseul pe care îl învinuieşte Mântuitorul, pentrucă se lăuda în rugăciunea sa ipocrită astfel: ''Dumnezeule, îţi mulţumesc că nu sunt ca ceilalţi oameni...Eu postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuială din toate veniturile mele...'' (Luca, 18. 11-12). Este postul făţărniciei şi nu al credinţei, postul automatismului religios şi nu al nevoii de sfinţire, postul trâmbiţat cu vâlvă mare - ''ca să arate oamenilor că postesc'' - şi care, în fond, nu prezintă nici o valoare înaintea lui Dumnezeu. Despre acest post făţarnic, neevanghelic, vorbeşte Domnul prin gura proorocului: ''Căci chiar dacă vor posti, tot nu le voi asculta rugăciunile...'' (Ieremia, 14.12).

Care este postul pe care îl recomandă Sf. Scriptură şi Biserica? Postul care ar trebui practicat de către întreaga suflare românească a exilului?

Numai atunci când este precedat de căinţă şi sângerare de inimă, de dorinţa fierbinte a schimbării noastre totale, a increştinării idealurilor noastre şi-a itinerariilor pe care ni le-am croit în timpul acestor ani tulburi, de forţată pribegie, numai atunci când în viaţa noastră stăpâneşte ISUS şi nu PACATUL, postul se transformă într'un mijloc eficace de curăţire, de întărire sufletească, de extirpare a reziduurilor ''firii pământeşti'' - acele rămăşiţe involutive ale ''cărnii şi sângelui'', care ne îndepărtează de Dumnezeu, care ne trag înapoi, spre dezertări şi compromisuri inadmisibile.

In caz contrar, adică în situaţia descrisă de proorocul Ieremia la capitolul 7, versetele 4-10, cu alte cuvinte, dacă ne hrănim cu nădejdea înşelătoare că frecventând, cu oarecare regularitate, ''Templul Domnului'', suntem izbăviţi, deşi trăim în păcate şi fărădelegi, deşi furăm, preacurvim, jurăm strâmb şi aducem tămâie la toţi idolii cocoloşiţi în tainiţele fiinţei noastre necovertite - atunci postul devine inutil, căci nu ajută la nimic. De unde, sfântul îndemn al Ap. Pavel: ''Este bine ca inima să fie întărită prin har, nu prin mâncări care n'au slujit la nimic celor ce le-au păzit'' (Evrei, 13.9).

In încheiere, pentru ca cititorii ''Cuvântului Românesc'' să înţeleagă cu adevărat ce înseamnă ''un post desăvârşit şi bine primit înaintea Domnului'', reproducem câteva rânduri revelatoare dintr'o scriere a Părinţilor Apostolici, şi anume ''PASTORUL LUI HERMA'':

''Pe când şedeam într'o zi de post pe un munte şi mulţumeam Domnului pentru toate câte a făcut cu mine, văzui Păstorul şezând lângă mine şi-mi zise: -

Pentru ce ai venit aici dis de dimineaţă? ''Pentrucă am staţiune, Doamne!'' - Ce este staţiunea? ''Postesc adică, Doamne!'' - Ce fel este postul acesta, pe care-l posteşti? ''Precum am obişnuit, Doamne, aşa postesc!'' - Nu ştiţi să postiţi Domnului şi pentru aceea nu are nici un preţ postul acesta nefolositor, pe care-l ţineţi voi! ''Pentru ce, Doamne, zici acestea!'' -

Pentrucă nu este post acesta pe care-l socotiţi voi că-l postiţi. Eu însă te voi învăţa ce este un post desăvârşit şi bine primit înaintea Domnului. Ascultă! Dumnezeu nu voieşte un post deşert, căci cine posteşte astfel lui Dumnezeu, nu săvârşeşte nimic pentru dreptatea Sa. Pentru aceea, posteşte lui Dumnezeu un astfel de post: Să nu faci nici un rău în viaţa ta şi să slujeşti Domnului cu inimă curată. Păzeşte poruncile Lui, umblând în rânduielile Lui, şi nici o poftă rea să nu se suie în inima ta. Crede, însă, lui Dumnezeu, şi dacă vei face acestea, dacă te vei teme de El şi te vei înfrâna de orice lucru rău, vei trăi pentru Dumnezeu. Si dacă vei face acestea, posteşti post mare şi bine primit înaintea Domnului...'' □

SĂ NE CUNOAŞTEM EROII

SUBLOCOTENENTUL CORNELIU-PUIU MUNTEANU

Rubrica iniţiată de redacţia CUVANTULUI ROMANESC are meritul că prin depănarea de amintiri, strângerea de documente şi culegerea de fapte, va turna în slova tiparniţei pentru un viitor al tuturor recunoaşterilor ceea ce prezentul tinde să uite din trecut.

Cei care mor tineri nu îmbătrânesc în reprezentări şi amintiri. Ceea ce ştiu despre Sublocotenentul Corneliu (Puiu) Munteanu, am aflat dela fraţii săi, doi foşti deţinuti politici, astăzi în lumea liberă. Fiul Colonelului Alexandru Munteanu, după ce a absolvit Liceul Militar din Craiova, urmează Scoala Militară de Cavalerie din Târgovişte, după care este numit instructor la Regimentul Călăraşi din Sibiu. Incepuse războiul pentru eliberarea Basarabiei şi Bucovinei, iar arma cavaleriei era socotită de elită, primul cavalerist fiind Generalul Ion Antonescu şi tânărul instructor, sublocotenentul Munteanu, fiu de ofiţer român, îşi cere trimiterea pe front, unde se duce, însoţit de nedespărţitul său prieten, câinele lup Ilie. A lăsat în ţară o mamă, un tată, doi fraţi şi o logodnică şi a plecat să-şi facă datoria.

Incepuse iarna grea a anului 1942 şi în ultima scrisoare ce a trimis-o celor de acasă, le-a vestit că Regele şi Mareşalul îl decoraseră cu Virtutea Militară. In ziua de 17 Noembrie, la Cotul Donului, sublocotenentul Munteanu luase poziţie cu întreaga companie pe o înălţime, având ordinul să reziste cu orice preţ. Preţul l-au ştiut şi l-au dat. Sovieticii atacau cu forţe numerice copleşitoare, bine echipaţi din furniturile americane. Pe pământ coborîse iadul şi în iad nu se doarme. Căpitanul Iancu îşi dă viaţa la datorie şi comanda ultimelor clipe o preia tânărul sublocotenent Corneliu Munteanu, căruia familia, logodnica şi prietenii îi spuneau Puiu. Când servantul mitralierii este răpus, ofiţerul Munteanu trece la mitralieră şi când se termină muniţia, ordonă: *La baionetă!*

Era în noaptea de 22 Noembrie când pentru ţară şi civilizaţie, în anul 1942, la Cotul Donului a căzut sublocotenentul Corneliu Munteanu. I s'a decernat, post-mortem, cea mai înaltă distincţie militară a României: Ordinul Mihai Viteazu. In iarna în care a făcut supremul sacrificiu, ajunsese să trăiască 22 de primăveri. □

Constantin MAREŞ

Perspective

—Pr. George D. GAGE—

Cu mulţi ani în urmă, pe când serveam o parohie în România, a avea un calendar de perete era un adevărat ''lux'', nepreţuită comoară. Bietul om avea posibilitatea să mai urmărească sărbătorile religioase ortodoxe şi să încerce să ţină posturile de peste an.

Nu contau pozele de pe calendarul ''religios'', care conţinea poze cu realizarea regimului de dictatură comunistă, ci contau zilele însemnate cu negru sau cu roşu. Nu de multe ori se lipeau icoane peste desenele grafice ce reprezentau casa scînteii, palatul republicii ori alte edificii ceauşiste.

Acum, în lumea liberă, noul Sovrom -patriarh încearcă să mituiască ignoranţa ori neştiinţa credincioşilor noştri trimiţând prin preoţii Episcopiei noastre, calendare, de format mic, încercând prin acest fel să trezească anumite sentimente de mult atrofiate în noi: o unire umilitoare şi necondiţionată cu cei ce de peste 40 de ani servesc un regim stalinist şi nu pe Iisus Hristos.

In România trebuia să stai la coadă ore întregi pentru un calendar, şi de cele mai multe ori nu mai ajungeai să obţii unul. Grijuliu, noul ''Iuda'', patriarhul Teoctist, arată stăpânului roşu că are ''gânduri mareţe'' cu privire la diaspora românească din America.

O parte din preoţii slujitori ai acestei Episcopii au primit şi distribuit aceste calendare cărţulii, defăimând calendarele de perete făcute de cei dela Episcopia noastră.

De ce? Dacă suntem slujitori ai acestei Episcopii libere şi independente de orice autoritate comunistă, atunci de ce să cădem în compromisuri aducătoare de sminteală.

Rog prin aceste rânduri ca acele consilii parohiale, unde preoţii au distribuit şi făcut propagandă în favoarea acestor calendare comuniste să pună la punct lucrurile şi să fie eliminate din uz numaidecât. Episcopia trebue să impună tuturor preoţilor să nu primească şi să distribuie aceste calendare ori altă literatură comunistă. Unii preoţi au distribuit literatura din România, cărţile respective având pe prima pagină poza dictatorului Ceauşescu.

E timpul să se facă ''curăţenie'' în fiecare parohie a Episcopiei noastre de toate acele elemente comuniste, inclusiv unii preoţi.

In această operaţie credincioşii, membri ai parohiilor pot juca un rol esenţial, cerând socoteală celor în conducere pentru orice li s'ar părea suspect. Nu trebue să existe teama, căci suntem liberi şi trăim în plină democraţie americană.

Să auzim numai de bine.

Oameni buni din toate țările, uniți-vă!

PUTEREA SUPREMĂ A GÂNDURILOR ÎNTREȚINUTE

— Florian ONITZA —

GANDURILE SUNT LUCRURI, spunea un filosof, iar un altul a afirmat că OMUL ESTE CEEA CE GANDESTE.

De fapt orice acțiune, orice realizare, este precedată de o gândire concentrată asupra ideilor și inspirațiilor, prelucrate în laboratorul nevăzut al minții, până la găsirea soluțiilor și până la îndeplinirea condițiilor practice de realizare. Indată ce prilejurile de realizare au fost îndeplinite, gândurile nevăzute, trec în starea concretă, în care pot fi văzute ca realizări, adică, așa cum am spus, gândul devine lucru. In Sfânta Scriptură se spune că tot ce se vede, este făcut de puterea care nu se vede. Nimeni nu poate vedea ce se petrece în laboratoarele Naturii. Noi vedem semințele dar nu vedem germenele din care poate răsări o plantă, o floare sau un arbore, pentrucă se arată numai opera dar nu și iscusința Creatorului, care le face pe toate. Nu vedem puterea și talentul care dau un colorit plăcut florilor, care pictează aripile fluturilor și determină înfățișarea oamenilor.

Ceea ce știm este că îndeplinind condițiile favorabile producerii unui fenomen, fenomenul se produce. Legile fundamentale ale Creațiunii nu au preferințe pentru nimeni și pentru nimic. Nu sunt nici bune nici rele. Aceste legi sunt ca apa și ca focul: inundă și scufundă deopotrivă atât vasul cu oameni buni cât și pe cel cu pirați, dacă pătrunde în el apa. Focul mistuie și casa păcătosului și casa de rugăciune, dacă incendiul s'a produs.

In concluzie, cunoașterea legilor și corelațiilor dintre cauze și efecte, urmată de îndeplinirea cu știință și cu bună intenție a condițiilor apariției binelui și dreptății în lume, pot mântui lumea, nu numai dorințele și rugăciunile rostite în șoaptă sau cu glas tare. Așa cum spune Apostolul Pavel, niciodată "credința nu poate schimba Legea". Credința în puterea supremă a legii, este credința cea adevărată, iar la aceasta nu se poate ajunge decât prin cercetare și cunoaștere. Tot Apostolul Pavel ne îndeamnă să cercetăm toate lucrurile și să reținem ce este bun.

Nu cel ce stă în genunchi și se tânguie, implorând Puterea Divină să-l ajute, este ajutat, ci acela care se ridică, învață și se luptă cu ignoranța, pentru a dobândi "cunoștința mântuirii". (Luca, 1-77).

Proorocul Isaia spune că "în liniște și odihnă va fi mântuirea noastră: în seninătate și încredere va fi tăria noastră". (Isaia 30-15). Iar la cap. 48, vers 22, mai spune ca "cei răi nu au pace".

In vremea noastră, chiar și cei ce ar putea trăi în pace, sunt turburați de cei răi, care au crezut o minciună și au răspuns unui apel al unui tânăr în vâtrstă de 30 de ani și care, ajuns la vârsta maturității, a devenit conștient de eroarea săvârșită, declarând: "eu nu sunt marxist".

Adepții întunericului, minciunii și teroarei, au continuat însă politica subminării și înrobirii popoarelor lumii, cu ajutorul celor pricepuți să răstoarne scara valorilor. La îndemnul "Proletari din toate țările uniți-vă" ei au declarat război contra intelectualilor și au târît în închisori pe cei ce ar fi putut servi la redresarea morală și materială a țărilor lor.

După 70 de ani, apelul la unirea proletarilor, a adus în țările subjugate, arme în loc de pâine, întuneric în loc de lumină, minciună și teroare în loc de dreptate și libertate.

"Oameni buni, din toate țările, uniți-vă"!

Demascați-l pe cel rău și perseverați în repetarea și răspândirea gândurilor de înfrățire, iubindu-vă unii pe alții și ajutându-i pe cei iubitori de dreptate și libertate, așa cum ne îndeamnă toți purtătorii de duhuri curate, când spun: "să ne iubim unii pe alții, ca într'un gând să mărturisim".

Citind în fiecare zi textele biblice călăuzitoare și stăruind în citirea lor repetată, asigurați "rezonanța de gândire" cu entitățile superioare, care stăvilesc pătrunderea în suflet a gândurilor potrivnice, prin așa-zaiul "fenomen de respingere."

"Nu vă înjugați la un jug nepotrivit cu cei necredincioși" ne sfătuiește Apostolul Pavel. Iar în Evanghelia dela Matei, Isus ne îndeamnă să fim atenți la oameni, care vin la voi îmbrăcați în haine de oi, dar pe dinăuntru sunt lupi răpitori" (Matei 7-15). In versetul 20 se mai spune că "după roadele lor îi veți cunoaște".

Astăzi se văd roadele celor 70 de ani de vrăjmășie a adepților marxismului-ateu, cu cei ce doresc legilor statornicite de Inteligența Supremă și Infinită. In fața primejdiei care amenință omenirea, se impune răspândirea în întreaga lume a lozincii "Oameni buni din toate țările, uniți-vă!" □

ILIE OLTEANU RĂPOSAT ÎN DOMNUL

Zile triste. După Mihai Fotin Enescu și Arhiepiscopul Valerian D. Trifa, s'a dus și Ilie Olteanu.

Si-a dat sufletul în ziua de 30 Ianuarie a.c., în urma unei operații la ficat la care a fost supus într'un spital din Detroit, într'o condiție generală de sănătate destul de precară, și a fost înmormântat la 2 Februarie în cimitirul dela Vatra Românească.

Privit depe margine de mormânt, nu putem decât să vedem că Ilie Olteanu în chip real a avut în el ceva deosebit în toate fazele vieții lui, care n'au fost întotdeauna la fel.

S'o luăm dela început. Născut în Decembrie 1903, în satul Ludoș, Județul Sibiu, ca fiu de învățător, după școala primară din sat și absolvirea Liceului "Gheorghe Lazăr" din Sibiu, a ajuns la Universitatea din Cluj unde a studiat Academia Comercială și secundar Facultatea de Drept. Ceea ce l-a caracterizat în acel timp de studenție și de tânăr cu două diplome universitare în mână și în cap, a fost o fire jovială, plină de viață și de o încredere radiantă în succesele năzuite. Peste cele de toate zilele ale vieții, gândul și preocuparea i-au fost concentrate la problema stării economice din Ardeal. Găsindu-și ușor de lucru la Banca "Albina" din Sibiu, în cadrul acestei bănci s'a dedicat foarte mult problemei amintite. Un lucru care ocazional l-a pus în legătură cu figurile politice ale Ardealului. Această dedicare și aceste legături, au avut la un moment dat un cuvânt al lor. Căci atunci când s'a pus problema că este neapărat cazul ca Ardealul să aibă și el un om în Centrala Băncii Naționale din București, cel care a fost recomandat, trimis și acceptat, a fost Ilie Olteanu. Ajuns la București i se încredințează conducerea Institutului de Cooperație. Dar mediul din București nu mai era cel din Sibiu. Din plin de viață, Ilie Olteanu devine grav, preocupat cum s'o scoată cât mai onorabil la capăt cu o lume de politicieni care-și avea năravurile ei.

Pierzând funcția dela Cooperație din cauza schimbărilor politice dela începutul războiului, Ilie Olteanu intră într'o cu totul altă fază a vieții. Ceea ce a urmat și anume, internarea în lagărul de concentrare Buchenwald din Germania, anii de după război din Italia, emigrarea în America și peste toate presiunea intensității dorului nestins după familia de acasă, n'au fost chestiuni ușoare. Plinul de viață devine încruntat iar de fericirea de până mai ieri, nu mai poate fi vorba.

Dar Ilie Olteanu nu se lasă. In căutarea unui punct spiritual de sprijin ca să știe pentru ce trăiește în afară de familie, după căutări și meditări și-a făcut din apropierea față de Dumnezeu și din trăirea în Cuvântul Lui, un scop al vieții. Rezultatul: în ciuda relelor adverse din jur, el ajunge din nou la o fericire interioară. Fericirea legată de o puternică credință în Dumnezeu. Dedicarea și rigiditatea lui de pe acest nou drum luat, n'a putut fi niciodată înțeleasă în chip substanțial de către cei care l-au cunoscut.

Ilie Olteanu a mai fost și un om de o mare disciplină. Dacă altele s'au mai schimbat în funcție de faze, disciplina a rămas un factor constant în viața lui.

Viața în America și-a făcut-o în Milwaukee și Detroit. In Milwaukee lucrând ca un simplu muncitor - model - într'o fabrică de lanțuri, iar (după pensionare) în Detroit s'a putut dedica în chip exclusiv preocupărilor intelectuale, naționale și cu deosebire celor spirituale. Pe plan național-cultural este de notat că timp de câțiva ani a fost redactorul ziarului "America". In afară de "America" a mai colaborat cu scrisul la "Cuvântul Românesc", la "Solia" și la alte publicații.

Plecarea dintre noi a lui Ilie Olteanu este plină de o durere care n'are leac. Nu putem evita să nu ni-l imaginăm, cu prețuire, spunându-ne răspicat și categoric, că în chip imperios în paginile gazetei în care ne luptăm cu diavolii roșii trebue să-i facem loc și lui Dumnezeu și Maicei Precista.

Gândindu-ne la el, îl vedem ca pe un om împăcat cu Dumnezeu. Cât privesc bucuriile de care a avut parte în America, una singură se poate vedea în chip mare și vădit: bucuria de a-și fi putut aduce familia din țară (soția și trei fete) și de a o avea lângă și în jurul lui.

Dormi în pace, Nene Ilie! "Noi mereu te plângem frate, / Iar tu dormi mereu..."

ROMÂNII TREMURĂ DE FRIG ÎNTR'O IARNĂ ÎNTUNECOASĂ

Sub acest titlul ziaristul Henry Kamm dela "International Herald Tribune" (6 Ian. 1987) descrie situația din țară: Românul trece încă odată "printr'o iarnă grea, lipsit de energie...tremurând de frig în căminuri de abia încălzite și întunecoase.

Cu toate acestea cetățenii sunt obligați să "aprobe cu entuziasm" un regim care de 21 de ani le-a oferit o viață nenorocită.

Lipsurile și restrângerea libertăților întunecă politica de "independență pentru care Ceaușescu este cunoscut în străinătate."

Referendumul pentru reducerea cheltuielilor militare s'a ținut într'o Duminică. Votarea s'a făcut la locul de muncă. După ce oamenii au ajuns la birou sau la fabrică, "celor mai mulți li s'a spus să depună o zi regulată de muncă".

Copiii, dela 14 ani în sus, au votat în localul școlii. Pensionarii n'au avut nevoie să se prezinte la vot, deoarece votul lor "semnat și cu adresă" a fost deja depus în urnă...

Lipsurile "sunt ignorate de presă" și cetățeanul n'are unde să se plângă. Nu există nici o explicație pentru criza de petrol deoarece, conform declarațiilor ministrului de resort: "s'a îndeplinit și chiar depășit planul de producție".

De asemenea Ministrul Alimentației Ioan Ruianu, desminte că ar fi criză de alimente ci doar "ocazionale lipsuri datorită micilor greșeli în distribuție."

Cozile din fața magazinelor au fost explicate de același ministru: "Considerăm că asta-i doar o aparență deoarece datele din statistici arată că, consumul de produse alimentare crește în fiecare an în acord cu nevoile populației", iar exportul se face "numai după ce s'a satisfacut piața internă."

Lipsurile vor dura încă cinci ani. Din 1982 și până acum RSR, neținând seama de nevoile populației, și-a plătit jumătate din datoria de $14 bilioane.

In timp ce carnea și laptele au dispărut de pe masă, Ioan Ruianu a găsit o explicație inedită de ce stă lumea la coadă: "They were hoarding". Se lăcomesc să cumpere câte două kilograme de carne "de două ori pe zi."

Ziaristul notează că șunca, salamul, brânza se vând contra valută în magazine speciale (SHOP).

Deși restul țării suferă de lipsa de energie, pentru construirea noului Bulevard al Victoriei Socialiste nu se face nici o economie de energie.

O femeie bătrână a declarat că tovarășul Nicolae Ceaușescu a obținut medalia de "Erou al Noii Revoluții Agrare" pentru c'a dat cu plugul prin centrul Bucureștiului. □

ÎNTRE PRUT ŞI NISTRU

A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominaţiunii ruseşti - Mihail EMINESCU

27 MARTIE 1918-27 MARTIE 1987

Indemn către toate Comunităţile Româneşti din Exil

Noi, Români şi Românce din Anglia, Australia, Austria, Belgia, Canada, Elveţia, Franţa, Germania, Grecia, Italia, Spania, Suedia, Statele Unite ale Americii, Venezuela, precum şi toate celelalte ţări de exil românesc, membri activi şi susţinători ai Asociaţiei Mondiale prin Corespondenţă "Pro Basarabia şi Bucovina" cât şi toţi ceilalţi Români de bună credinţă, comemorăm la 27 Martie 1987 cea de a 69-a aniversare a reunirii Basarabiei cu România.

Ingrijoraţi de tragica stare de lucruri din această provincie românească, ocupată de Armata Sovietică la 1944 şi transformată din oficiu în aşa zisa Republică Sovietică Socialistă Moldovenească, găsim de cuviinţă să adoptăm unanim următoarea Moţiune:

După 106 ani de ocupaţie ţaristă, parlamentul legal al Basarabiei, denumit atunci Sfatul Tării, a hotărît în ziua de 27 Martie 1918, cu 86 de voturi pentru şi 3 voturi contra, unirea Basarabiei cu România. Era o adevărată euforie naţională ce ţinu însă doar 22 de ani. Căci, la 28 Iunie 1940, în urma târgului dela München din 23 August 1939 dintre Hitler şi Stalin, Uniunea Sovietică ocupa prin ultimatum şi cu forţa armată Basarabia şi Bucovina de Nord, o altă provincie românească.

Acest act mişelesc de înglobare a două ţinuturi daco-romane în componenţa Rusiei Sovietice era şi continuă să fie contrar dreptului internaţional al popoarelor la autodeterminare şi independenţă naţională. Invadarea Basarabiei şi Bucovinei de Nord de către trupele sovietice la 1940 şi apoi la 1944, de data aceasta cu acordul tacit al Angliei şi Statelor Unite ale Americii, are drept rezultat anacronic secolului XX exterminarea fizică a zeci şi zeci de mii de basarabeni şi bucovineni, rusificarea, deznaţionalizarea şi asimilarea tineretului român din aceste două provincii prin strămutarea lui în Siberia şi Cazahstan.

Pătrunşi de datoria şi responsabilitatea noastră naţională de Români liberi din ţările menţionate mai sus, cerem categoric anularea acordurilor dela Yalta şi a Actului Final dela Helsinki, acorduri ce au consfinţit împărţirea arbitrară a Europei Centrale în aşa zise zone de influenţă anglo-sovieto-americană.

In numele păcii şi dreptăţii umane, rugăm popoarele de bună credinţă din toate ţările democratice ale lumii să se pronunţe implicit prentru această anulare şi autodeterminarea naţională a Basarabiei şi Bucovinei de Nord în hotarele fireşti ale României.

"Pro Basarabia şi Bucovina"

"PRO BASARABIA ŞI BUCOVINA"

Adresează pe această cale SINCERE FELICITARI Membrului ei Onorific DUMITRU NIMIGEANU cu prilejul împlinirii a 80 de ani din ziua naşterii. Regretăm mult faptul că am aflat cu întârziere despre acest eveniment sărbătorit de comunitatea românească din Australia spre sfârşitul anului trecut. Acel Dumitru Nimigeanu care, după cum a spus în cadrul festivităţii Stefan Versian, preşedintele Societăţii Culturale Romano-Australiene, "a trecut prin calvarul nefericirilor şi durerilor timp de 7 ani cât a fost deportat în Siberia, împreună cu regretata soţie Domnica şi fetiţa Lenuţa... Ani plini de suferinţă şi pătimire prin gheţarii Siberiei şi pădurile sălbatice ale Uralilor, aşa cum ai descris în cartea "Insemnările unui ţăran deportat din Bucovina".

Nu mai puţin emoţinante au fost şi cuvintele pe care i le-a adresat sărbătoritului preşedintele Secţiei Consiliului Naţional Român pentru Asustralia C.I.Untaru: "Peripeţiile prin care au trecut: tata, mama şi copila Lenuţa care astăzi stă cu noi, la masă - în fuga lor din iadul comunist, de-a lungul şi de-a latul Rusiei păgâne, apoi din satul lor bucovinean Tereblecea - în România comunistă; de aici în Iugoslavia lui Tito, iar de acolo - în îndepărtata Australie, la capătul pământului, unde au ajuns săraci lipiţi pământului, fără a cunoaşte limba şi fără a avea un singur prieten care să le îndrepte primii paşi în viaţa de străini. Ca astăzi, prin muncă cinstită şi cu ajutorul lui Dumnezeu, să-l vedem pe Dumitru Nimigeanu, ieşit aproape acum o jumătate de veac dintr'un bordei blestemat din Siberia, într'o casă confortabilă, în mijlocul unei familii mărite: ginere capabil, nepoţică frumoasă, fiică drăgăstoasă şi atâţia buni prieteni!..." □

Cărţi fără cititori

(Dintr'o emisiune a postului de radio Europa Liberă)

Iertată să-mi fie comparaţia dar, din ceea ce ştiu de pe când eram acolo şi din ceea ce citesc în pribegia mea de desţărat, cartea sovietică dela Chişinău este un fel de vacă stearpă. Pentrucă rar cine dintre cititori, şi rar când, poate stoarce din ţâţa ei un strop de lapte necorăslit. In schimb, cei care o scriu si mai ales cei ce-o fac, aceştia fiind cât frunză şi iarbă, o mulg anul împrejur - zi şi noapte!.. zi!..

Cine a mai văzut, ca la un contingent de numai câteva mii de cititori, mai mult sau mai puţin permanenţi, să existe şase edituri republicane, toate de stat, cu mii de colaboratori plătiţi tot de stat din buzunarul contribuabilului, care să lanseze anual pe capul librarului, bibliotecarei şi în ultimă instanţă pe cel al cititorului, 1200 titluri de cărţi şi broşuri!.. Numai ca să le frunzărească, probabil, i-ar trebui acestui biet consumator un 24 de ore pe zi!..

In plus, să nu uităm de cele 230 de titluri de ziare şi reviste, cu tirajele lor de milioane pe care, dacă ar fi să le digere, nemestecate chiar, omului i-ar mai trebui o viaţă de om! Si apoi mai vin pe capul lui cele 40 de ore de televiziune zilnică şi 60 de ore de radiodifuziune, tot zilnice, pe care acelaşi consumator, tras la belciug, trebue să le asculte şi să le vadă, uneori fiind silit să le şi conspecteze.

Noroc însă că omul e om şi vine pe lume cu o imunitate înnăscută faţă de tot ce e surogat spiritual. Iar statisticile, cu toată măsluirea lor, spun că circa 75% din avalanşa de titluri, cu tirajul lor de 15 milioane de exemplare pe an, formează aşa zisul "arsenal ideologic al PC al Moldovei", cum stă scris cu litere de partid în Literatura şi Artă din 24 Iulie trecut.

E bine că în Basarabia şi Bucovina există în fiecare sat o bibliotecă publică, ce-i drept, de cele mai multe ori în foste case dărăpănate ale foştilor chiaburi!.. Si de ce n'ar exista, când ştim că aceste două ţinuturi de cultură latină s'au aflat şi se mai află la margine de civilizaţie europeană şi nu...asiatică.

Tin bine minte că încă cu vreo 50 de ani în urmă, copiii de atunci ieşeau cu cărţile subţioară dela biblioteca Căminului cultural "Ion Creangă", pare-mi-se, în frunte cu harnicul învăţător şi director al şcolii de şapte clase din Cepeleuţi, Mihail Daniliuc. Deci, bibliotecile săteşti erau focare de cultură foarte solicitate pentru vremea de atunci. Dar astăzi, cine deschide uşa unei biblioteci din ţară, cu toate miile ei de volume şi bibliotecară plătită?.. Cam un procent din populaţie(!), ne informează statisticile dela Chişinău...

N.L.

RUSIA ŞI BASARABIA

—Nicolae LUPAN—

Incleştarea dintre Turci şi Ruşi dela 1806 se termină prin pacea dela Bucureşti din 6 Mai 1812, când părţile beligerante declară că hotar între ele devine "Prutul din locul unde intră în Moldova până la gurile sale şi de acolo - malul stâng al Dunării până la Chilia şi vărsarea ei în Marea Neagră". In felul acesta Turcii şi Ruşii împărţeau între ei un teritoriu ce nu aparţinea nici unora, nici altora. Mai mult, Moscova hotărăşte ca ţinutului dintre Nistru şi Prut să i se zică Basarabia, semănând astfel confuzie în rândurile diplomaţilor occidentali, chipurile, una este Moldova şi cu totul alta-Basarabia.

Mărturii scrise ale timpului atestă, cu lux de amănunte, cum populaţia "înspăimântată de scutul creştinilor ortodocşi "eliberatori" fugea peste Prut pentru a trăi în jumătatea din Moldova rămasă sub păgânul jug turcesc, părăsindu-şi în grabă locurile mai cu samă, ţăranii, care îşi aşezau lucrurile în căruţe şi treceau Prutul... de teamă că administraţia rusă va introduce regimul sclavagiei cum a făcut în Ucraina, exact contrariu structurei Principatului Moldovei, unde ţăranii aveau libertate individuală."

Sunt spuse încondeiate de un oarecare Cuniţchi, al căror adevăr îl confirmă şi scriitorul rus Casso ce atestă că "pentru a opri exodul autorităţile ruseşti au declarat Moldova contaminată de ciumă, interzicând trecerea Prutului sub ameninţarea cu moartea pentru a feri pe moldovenii eliberaţi de contaminare".

Acelaşi Casso scrie că anexarea de către Ruşi a Basarabiei nu era decât o primă etapă în drumul Moscovei spre Bosfor şi Dardanele, adăugând: "Planurile noastre dela început au fost cu mult mai largi. La 1806 credeam că vom cuceri fără luptă ambele principate şi vom forma din ele patru gubernii ruseşti, dar la sfârşit a trebuit să ne limităm la o achiziţie mai modestă, din care s'a putut croi numai gubernia Basarabia. Să ne mângâiem şi cu atâta... Rusia pentru întâia oară îşi anexa supuşi creştini..."

Si binefacerile ruseşti porniră lanţ: sistem administrativ autocart, educaţie cu ajutorul nagaicii ureadnicului, justiţie tendenţioasă, corupţie flagrantă, rusificarea limbii şi închiderea şcolilor româneşti. Toate acestea erau aduse la îndeplinire nu numai prin măsuri disciplinare poliţieneşti dar şi cu ajutorul bisericii. Mitropolitul Basarabiei Gabriel Bănulescu-Bodoni, originar din Bistriţa-Năsăud, este înlocuit cu un fost colonel din armata ţaristă Ciceagov, care sub numele de episcopul Serafim înlătură orice urmă de românism în Biserica din Basarabia.

Rezultatele rusificării însă nu erau nici pe departe mulţumitoare: ţăranii nu vroiau să înveţe limba Moscovei. O dovedeşte şi un raport gubernial dela 1905 din care desprind doar câteva rânduri: "Cea mai mare parte din populaţia Basarabiei sunt Românii. Ei vorbesc limba lor natală, pe când în şcoli copiii sunt puşi să înveţe ruseşte". Iar amintitul episcop Serafim relata în scris Sinodului din Moscova: "Românofilismul în Basarabia are putere şi bază ce provine din conştiinţa preoţilor că populaţia nu ştie limba rusească... Iar şcolile dau un procent neînsemnat de ştiutori de carte rusească..."

După cum scriau Const. Stere, Ion Pelivan şi Pan Halippa în primul număr al gazetei lor "Cuvântul Moldovenesc" această stare de lucruri era un rezultat al "rezistenţei pasive a populaţiei". □

Din cuvântarea lui Ion Buzdugan, Secretarul Sfatului Tării

"... Fiţi tari şi îndepliniţi-vă datoria, fiindcă ceasul unirii a sunat. Vă chem pe toţi să votaţi cu îndrăzneală şi deschis, ca istoria să fixeze pentru totdeauna numele tuturor fiilor adevăraţi ai poporului nostru moldovenesc, care a votat pentru unirea tuturor Românilor, a viitoarei României Mari."

Fragment dintr'o carte a lui Gherman Pântea, fost deputat în Sfatul Tării şi Preşedinte al Comitetului Central Executiv Moldovenesc, publicată în 1931 la Chişinău

"După unire, Basarabia a început cu încetul a se apropia sufleteşte de poporul şi statul român. Instituţiunile naţionale se aşează temeinic în provincia românească. Rând pe rând vin din vechiul regat dintre cei mai buni fii ai acestui neam pentru a-şi depune munca lor pe ogorul basarabean. Cea dintâi instituţie care a venit cu tot ce avea mai ales în mijlocul ei, a fost justiţia. Magistraţii veniţi în Basarabia au făcut cinste neamului românesc, iar poporul basarabean poartă recunoştinţă pentru dreptatea adusă în mod atât de dezinteresat de fraţii din regat. Solemnitatea instalării justiţiei româneşti a avut loc în luna Octombrie 1918 în prezenţa Ministrului de Justiţie Ion Mitilineu, care, cu caracterul lui nobil şi inima lui largă, a lăsat o frumoasă amintire basarabenilor..."

FARA ARMÂNEASCĂ

DIN ZILELE REDEŞTEPTĂRII MACEDO-ROMÂNE

G. PAPACOSTEA

Anul 1886-1887 este anul când succesul nostru a ajuns la apogeu. In acest an am reuşit să dăm ultima lovitură grecismului din Molovişte şi să scăpăm de el. Aceasta, printr'un concurs de împrejurări determinate numai de puternicul entuziasm ce stăpânea inimile locuitorilor.

Ne-am dus şi anul acesta în comună încă dela 15 August; şi fiindcă localurile luate cu chirie şi transformate de noi în şcoală nu mai cuprindeau marele număr de elevi ce aveam, ne-am instalat în şcoalele comunale dela Moş-Gaga, cu concursul tuturor autorităţilor publice din Molovişte adică a eforilor, epitropilor şi a consiliului comunal, hotărîndu-se în acelaşi timp ca institutorii greci ce mai rămăseseră, cu micul lor număr de elevi, să treacă, în localurile ţinute de noi până atunci cu chirie.

Cei câţiva greco-mani ce mai erau în Molovişte, din care îmi amintesc pe fraţii Mischia, Gachiu Gruia, Dimo Gruia, Gachiu Ciomu Paceavra..., nemulţumiţi cu hotărîrea luată de consiliul comunal, au alergat la Bitolia şi au adus la cunoştinţa mitropolitului grec cele întâmplate. Acesta a adresat îndată o notă guvernatorului vilaetului, cerându-i a ordona revenirea la starea de mai înainte a lucrurilor, şi pedepsirea noastră. Guvernatorul dădu mitropolitului toată satisfacţiunea, trimiţând în comună un ofiţer cu zece jandarmi. Mitropolitul veni însuşi în comună însoţit de aceştia, care, după ce au forţat uşile, au năvălit în şcoală, au aruncat toate obiectele în stradă şi au ordonat arestarea noastră, a tuturor institutorilor şi a institutoarei, instalând acolo din nou pe dascălii greci, ascultând în totul ordinele dictate de mitropolit.

In acea zi de 10 Septembrie 1886 - care pentru toţi Moloviştenii va rămâne o dată memorabilă - în urma celor întâmplate cu noi în şcoală, se dă alarma în toată comuna şi, la sunetele clopotelor dela biserici, toată lumea, bătrâni, femei, copii, toţi până la unul, se adună în faţa şcoalei, pe locul deschis dela Moş Gagă; şi când au văzut toate obiectele şi cărţile şcoalelor noastre aruncate în stradă şi sfărâmate, iar pe mine, pe soţia mea (care purta şi greutatea sarcinei unui copil) şi pe ceilalţi institutori, puşi sub escortă, au început a se agita, s'au înfuriat şi, intrând în şcoală în mare mulţime, au început a parlamenta cu mitropolitul grec, cerându-i socoteală de cele ce se întâmplaseră. Mitropolitul, care pe situaţie, în loc să răspundă, a dat ordin jandarmilor să lege pe toţi care făceau gură. Aceasta a făcut ca să se înfurie toată lumea care era acolo şi cu toţii - chiar şi femeile - au început a ameninţa şi a îmbrânci pe mitropolit. Producându-se învălmăşală, mitropolitul a fost târît afară din şcoală iar copiii i-au rupt barba. In timpul acesta ofiţerul de poliţie începuse a opera cu jandarmii arestările. Ei ne leagă cot la cot pe noi şi pe fruntaşii Moloviştenilor şi ne trimet imediat la Bitolia, unde ne-au intemniţat în criminal. După aceea s'au închis toate şcolile, iar cheile s'au predat Valiului în mână.

Dar în urma noastră un lung convoi se formase, care ne însoţea. Eforii, epitropii, consiliul comunal cu primarul în frunte, şi toţi fruntaşii ce mai rămăseseră în comună, multe femei şi chiar copiii din şcoală, vin pe jos, cale de peste 20 de kilometri, după noi la Bitolia, toţi cu lacrimile în ochi. Aci se aşază în mare mulţime în faţa palatului administrativ, se formează o delegaţie dintre ei, şi, cu o petiţie formală, cer liberarea noastră. In timp ce delegaţia era în audienţă la Valiu, mulţimea de afară striga:

-Aman, Paşa Efendim! Ce este nedreptatea ce ni se face? Ori liberaţi pe învăţătorii noştri şi ne lăsaţi în pace să învăţăm pe copiii noştri limba părintească, ori telegrafiem Padişahului că la Molovişte Românii nu mai pot să trăiască din cauza mitropolitului grec.

-Liberi sunteţi, nimeni nu vă opreşte să învăţaţi pe copiii voştri limba voastră - le răspunde Valiul celor care s'au dus în delegaţie cu petiţia - însă actualele şcoli comunale sunt clădite cu firman de "şcoale greceşti" şi întrânsele nu pot să înveţe decât profesori plăcuţi Patriarhiei, chiar dacă n'ar rămânea decât un singur elev.

- Scoalele din Molovişte nu s'au construit nici cu bani dela Patriarhie, nici cu bani dela Atena, ci cu banii noştri, din munca şi sudoarea noastră - răspund Moloviştenii.

-Să-mi faceţi cerere, zicea Valiul, şi eu am să vă scot alt firman ca să vă faceţi şcoale româneşti, altfel nu se poate. Actualele şcoale sunt şi vor rămânea şcoale greceşti.

Zicând acestea, i-a dat afară şi a ordonat ca să se retragă căci altfel are să-i aresteze pe toţi.

Toate rugămințile Moloviştenilor au rămas zadarnice, nici mitropolitul, nici guvernatorul n'au vrut să revină asupra deciziunilor luate.

Atunci am simţit mai dureros ca oricând, ce valoare avea ca statul român să ne fi dat şi nouă un protector religios, înainte de a porni acţiunea naţională în Macedonia; altfel procedaseră Bulgarii cu Exarhul lor din Constantinopol!

Acuma însă nu mai erau Moloviştenii de altădată - superstiţioşi şi bigoţi. In locul naivilor de atunci, care printr'o lungă tradiţie de învăţături mincinoase deveniseră nişte instrumente oarbe, inconştiente şi foarte periculoase în mâinile Patriarhiei - acuma erau o adunare de fruntaşi luminaţi care înţelegeau că nu este o crimă să se cânte în biserică în altă limbă decât aceea greceascâ.

In locul acelor târgoveţi, al căror suflet nu se mişca altădată decât la sunetul banilor, aveam acum nişte Români plini de entuziasm, pentru care iubirea limbii era mai presus de interesele materiale şi chiar decât credinţa în formele moştenite dela moşii şi strămoşii lor.

De aceea, când Românii auziră că hotărîrea în privinţa şcoalei este definitivă şi irevocabilă, în loc de a merge în comună cu capul plecat, au hotărît să împingă lucrurile până la cea din urmă deslegare, numai să-şi câştige dreptatea.

Precum ne înţelesesem încă din toamnă -căci prevăzusem cele ce se vor întâmpla - fruntaşii români care altădată se îngrozeau numai la auzul numelui de catolic, văzându-se izgoniţi cu ruşine din comună, din şcoale, din biserică, dela autorităţi, fără a avea şi ei la centru un protector, cum era mitropolitul pentru Greci, se hotărăsc să facă şi cel din urmă act de jertfă, numai să izgonească total din Molovişte amestecul bisericii greceşti.

Aduşi la disperare, ei iau hotărîrea să se unească cu biserica apuseană şi să se despartă de Patriarhie.

Eforii de atunci ai comunei, Alexe Tovar şi Nasi Papce; epitropii Dociu Paligora şi Gogu Rize; primarul Unciu Ciomandra (tatăl monahului prodromit Simeon) şi întreg consiliul comunal compus din: Spiru Ciomu Bişica, Spiru Papa Tărpu, Iancu Velo, N. Meta, Nicolae T. Ciomu, Hristu Tovar, Naum Nistor, Taşcu Topa), Unciu Batalia, Marcu Miza şi Spiru Tapu, precum şi fruntaşii Costa Velo), Costa Nărti, Trifon Nărti, Iancu Oldi, Spiru Buşeicu, Spiru Percea, Vasile Mufa şi a. s'au pus în contact cu şeful Lazariştilor misionari, anume monseniorul Faveiryal, declarându-i că sunt gata a recunoaşte supremaţia spirituală a Papei în schimbul sprijinului ce acesta le-ar acorda ca să câştige şcoala şi biserica din comună. După aceea s'a convenit să se facă o declaraţiune în acest fel în două exemplare; după ce s'au iscălit de toţi cei menţionaţi mai sus, s'a prezentat un exemplar guvernatorului Vilaetului iar celălalt exemplar monseniorului Faveiryal.

Lucrurile erau acum gata, când clerul grec se trezeşte. Inţelegând importanţa gestului care putea fi un periculos precedent, ei s'au mişcat.

N'a vrut Dumnezeu însă, să-i lase pe aceşti martiri ai cauzei române să facă şi sacrificiul credinţei strămoşeşti pe altarul naţiunii căci lucrurile au luat următoarea întorsătură: mitropolitul din Bitolia, aflând de această hotărîre, a telegrafiat Patriarhiei că Moloviştenii s'au lepădat de Biserica răsăriteană şi s'au unit cu Papa, pentru motivul că nu sunt lăsaţi a-şi învăţa copiii româneşte în şcoalele comunale.

Patriarhia, speriată de pericolul de care era ameninţată marea Biserică, prin precedentul ce urma să se creeze cu această unire, şi de teamă că exemplul poate găsi imitatori în celelalte comune româneşti, a răspuns mitropolitului că cu orice sacrificiu dinpartea lor, să oprească o mişcare în acest sens a Moloviştenilor.

Mitropolitul, conform instrucţiunilor Patriarhiei, cere Valiului să se respingă petiţia de unire a Românilor cu Vaticanul, cedând la toate cererile lor referitoare la şcoale.

Valiul, chemând pe Moloviştenii iscăliţi în declaraţia de unire, după ce le-a spus că le dă voie ca şcoalele comunale să fie şcoale româneşti, i-a sfătuit să rămână credincioşi şi să recunoască pe mitropolitul lor ca şi până acum, căci pe viitor vor fi liberi să-şi înveţe copiii fiecare cum vrea.

Moloviştenii, foarte veseli, entuziasmaţi de vestea îmbucurătoare ce le-a dat guvernatorul, au strigat cu toţii:

"Trăiască Sultanul şi împărăţia noastră!"

Apoi se formează deciziunea care se iscăleşte de toţi membrii Consiliului Judeţean de Administraţie - Idaré Migiliz - din care face parte şi mitropolitul, şi se dă poruncă să fie puşi în libertate toţi cei arestaţi.

Pe mine, scoţându-mă din închisoare, mă prezintă înaintea guvernatorului. Acesta, încredinţându-mi cheile îmi zice:

- Mergi la Molovişte, deschide şcoalele şi caută să fii cuminte, să nu mai faci turburări!

Apoi, cu acelaşi ofiţer de jandarmi cu care mai înainte ne aduseseră legaţi la Bitolia, ne întoarcem acum în Molovişte. Aci se dă ordin să se strângă la şcoala comunală bărbaţii din comună, toţi cei dela 18 ani în sus, şi, după ce li s'a citit hotărîrea consiliului administrativ şi ordinul Valiului, ofiţerul a dat poruncă să iscălească toţi, cum că au luat cunoştinţă de cele cuprinse în hotărîrea şi în ordinul Valiului, precum şi că se declară mulţumiţi.

Pentru învăţătorul grec care, mai cu seamă după acest succes al nostru, rămase cu un foarte mic număr de elevi, se hotărî să nu poată avea şcoală în altă parte a comunei decât numai în locul cât ţine biserica, incintă care rămânea patriarhistă. Fiindcă însă în curtea bisericii nu mai era nici o clădire, s'a ordonat să se ia pentru aceasta o casă particulară, a cărei chirie să fie plătită din fondul bisericii.

Aceasta s'a întâmplat în ziua de 24 Februarie 1887.

In urma acestei dezlegări fericite, a unui conflict care dura acum de atâţia ani, inspectorul şcolar Apostol Margarit, îmi adresă câteva rânduri de felicitare.

Impresia ce a produs succesul acesta a fost aşa de mare, încât un greco-man a înnebunit de fanatism; el venea în fiecare zi la şcoală şi lovea cu pumnii zidurile, strigând şi blestemând împotriva noastră. Acesta se numeşte Gachiu Gruia. Un altul, anume Gachiu Ciomu Paceavra, a plecat pentru totdeauna din comună, s'a stabilit în Bulgaria, unde se află şi acum (1905), încă în ideile şi sentimentele greco-mane de atunci. □

Mănăstirea Sfânta Vinere din Aminciu, după o gravură din 1614, în posesia unui Amincean din Viena. A fost pentru prima dată publicată de G.Platari şi suntem înclinaţi a crede că ne aflăm în faţa primei inscripţii aromâneşti cu caractere latine.

ŞTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

CONSTRUCŢIA CENTRULUI CULTURAL DELA "CÂMPUL ROMÂNESC"

La sfârşitul lunii Februarie, construcţia Centrului Cultural din Hamilton se găseşte în următoarea fază (aşa cum se vede din fotografia de mai sus): au fost terminaţi pereţii interiori şi exteriori din partea de N şi E şi jumătate din pereţii exteriori din V şi S.

In luna Martie se anticipează terminarea tuturor pereţilor interiori şi exteriori, precum şi începerea acoperişului. Realizarea acestei faze în timpul planificat depinde de temperatura lunii Martie.

Aşteptăm în continuare contribuţiile Dvs., de care avem absolută nevoie!

Contribuţii primite până acum:

OCTOMBRIE 1985	$ 1.600
NOEMBRIE 1985	4.820
DECEMBRIE 1985	10.875
IANUARIE 1986	6.175
FEBRUARIE 1986	3.620
MARTIE 1986	3.075
APRILIE 1986	3.660
MAI 1986	2.242
IUNIE 1986	1.305
IULIE SI AUGUST 1986	2.785
SEPTEMBRIE SI OCTOMBRIE 1986	3.860
NOEMBRIE SI DECEMBRIE 1986	2.857
IANUARIE 1987	3.105

FEBRUARIE 1987

CONSTANTIN ELIAT	Burlington, Ont. Can.	1.000
IOAN RUS	Hamilton, Ont. Can.	500
ALEXANDRU SANDU	Toronto, Ont. Can.	130
ANONIM	Ottawa, Ont. Can.	100
DAN NOROCEA	Toronto, Ont. Can.	100
IULIAN HARTESCU	Willowdale, Ont. Can.	100
CRISTACHE RADOIU	Mississauga, Ont. Can.	100
GEORGE OPROIU	Burlington, Ont. Can.	100
STEFAN GORUNESCU	Weston, Ont. Can.	100
DAN CHIRTU	Rexdale, Ont. Can.	100
NICOLAS PATACEANO	Rexdale, Ont. Can.	75
DAN SAROIU	Don Mills, Ont. Can.	50
JOHN PAVEL	Lakewood, Ohio, SUA	50
TUDOR DABULEANU	Toronto, Ont. Can.	50
GABRIEL FIAMBOLI	Toronto, Ont. Can.	25
ILIE LUCUTA	Chicago, Ill.SUA	20
	TOTAL	52.479

Cei ce doresc să ajute la construirea CENTRULUI CULTURAL dela Câmpul Românesc, sunt rugaţi să trimită cecul lor pe adresa: ASOCIATIA CULTURALA ROMANA, (FONDUL DE CONSTRUCTII), P.O.Box 4217, Station "D", Hamilton, L8V 4L6, Canada.

SĂRBĂTORIREA UNIRII PRINCIPATELOR LA HEIDELBERG

In urmă cu câţiva ani, un grup de Români stabiliţi în Germania Federală a luat iniţiativa ca Ziua Unirii Principatelor să fie sărbătorită la Heidelberg, în cea mai apropiată Sâmbătă de 24 Ianuarie, întrucât în Occident, toate Sâmbetele de peste an fiind libere, un număr sporit de doritori vor avea posibilitatea să participe şi răgazul să se întoarcă la casele lor, din oraşul în care în 1873 a murit în pribegie Vodă Cuza, Domnul Unirii.

Cum în acest an 24 Ianuarie a căzut tocmai într'o Sâmbătă, pentru Românii din exil ea a fost din toate punctele de vedere zi de sărbătoare, în timp ce acei de acasă sunt siliţi de multe ori să lucreze de Luni până Duminică.

Ca de obicei, adunarea a început în Biserica Sfânta Ana din centrul oraşului vechi, lăcaş aflat la dispoziţia Românilor ortodocşi prin grija şi înţelegerea comunităţii catolice locale. Dintre cei câţiva zeci de Români participanţi, vom menţiona câteva prezenţe:

Din partea Consiliului Naţional Român: Horaţiu Comaniciu, Paul Morcov, Dr. Alexandru Bidian. Din partea Uniunii Românilor Liberi: Dr. Alexandru Mircea Munteanu, Mircea Constantinescu. Din partea Grupului Foştilor Deţinuţi Politici din România, constituit cu centrul la Geneva în Elveţia: Ion Ganea-Argeş. Din partea Comunităţii Ortodoxe din Frankfurt: Radu Roşeanu şi Mircea Manea. Din partea Comunităţii Ortodoxe din Manheim: Nicolae Craiu.

Preotul Dr. Viorel Mehedinţu, care face parte şi din cadrul didactic al Universităţii din Heidelberg, a săvârşit un serviciu divin urmat de o slujbă de pomenire pentru Alexandru Ioan Cuza şi Elena Doamna, precum şi pentru toţi cei care la vremea lor şi-au adus contribuţia la marele act al Unirii, cum ar fi Mihai Kogălniceanu ori Vasile Alexandri, după care a rostit o predică legată de evanghelia zilei, prelungind-o cu o cuvântare în care a fost arătat sensul creştinesc şi naţional românesc al Unirii.

A urmat tradiţionala agapă românească, prilej al câtorva scurte luări de cuvânt, în care s'a relevat necesitatea menţinerii solidarităţii româneşti peste hotare, garanţie a continuării legăturilor indisolubile cu Vatra, a păstrării datinilor şi tradiţiilor naţionale.

Participanţii au redactat o scrisoare pe care au semnat-o şi trimis-o Regelui Mihai, în care, sunt amintite succesul şi răsunetul marilor întâlniri româneşti din Iunie 1986 la Soultzmatt şi Decembrie 1986 la Frankfurt, care au dovedit că locul regelui este printre Români şi locul Românilor în jurul regelui, acestea fiind chezăşii ale promovării cauzei şi intereselor româneşti.

De asemenea a fost redactat şi trimis un apel organizaţiilor exilului românesc, precum şi tuturor compatrioţilor aflaţi în pribegie. Cei adunaţi la Heidelberg, oraşul în care şi-a sfârşit zilele exilatul Cuza, cheamă pe toţi Românii de peste hotare la faptă comună, pentru a se da glas în lumea liberă la tot ce Românii din ţară sunt siliţi să treacă sub tăcere: dorinţa unei Românii întregite, independente şi libere. Cei adunaţi la sărbătorirea Zilei Unirii au apelat la toate organizaţiile exilului şi în primul rând la cele două mari organizaţii, Consiliul Naţional Român şi Uniunea Românilor Liberi, pentru ca împreună cu acei pribegi care nu fac parte din nici o organizaţie să continue şi să întărească acţiunile şi manifestările făcute sub semnul unităţii româneşti.

Aşa cum se cuvenea, întâlnirea din 24 Ianuarie dela Heidelberg s'a încheiat cu Hora Unirii, intonată cu reculegere, emoţie şi speranţă de către acei care şi în acest an au venit din toate colţurile Republicii Federale a Germaniei, pentru a sărbători unul din cele mai importante momente ale istoriei noastre naţionale.

La întreaga adunare a fost prezent şi corespondentul postului de radio BBC/London şi care a făcut o relatare telefonică transmisă către ţară de postul de radio din Marea Britanie în emisiunile din ziua de 25 Ianuarie. □

Corespondent

PROTESTE

In a doua jumatate a lunii Februarie, ansamblul de cântece şi dansuri al Armatei Roşii din Uniunea Sovietică a făcut un turneu în Canada. Spectacolele lor au fost întâmpinate în toate cele 3 oraşe- Quebec, Hamilton şi Toronto, cu protestele Canadienilor originari din ţările de sub ocupaţie sovietică. Au protestat mii de Canadieni afară şi chiar înăuntru în timpul spectacolului. Românii au fost prezenţi în numele Consiliului Naţional Român în toate cele trei oraşe.

ASOCIAȚIA INTERNAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA MONUMENTELOR ȘI LOCURILOR ISTORICE DIN ROMÂNIA, COMUNICĂ:

Unul din cele mai valoroase monumente de arhitectură, reprezentativ pentru secolul al 18-lea și pentru orașul București, a dispărut pentru totdeauna din memoria poporului român. Este vorba de complexul monastic VACARESTI.

In lucrarea sa "ARHITECTURA PE TERITORIUL ROMANIEI DE-A LUNGUL VEACURILOR" Grigore Ionescu scria: "Monumentul cel mai complet, care, în raport cu cele anterioare, a constituit un adevărat salt calitativ în domeniul arhitecturii ansamblurilor mânăstirești, a fost realizat între anii 1716 și 1722 de meșterii tocmiți de Nicolae Vodă Mavrocordat. Este vorba de mânăstirea Văcărești......."

Si alți autori au plasat acest ansamblu în categoria celor mai importante monumente ale epocii din Sud-Estul european.

Cu începere din anul 1984 zvonuri persistente indicau că acest complex mânăstiresc era în pericol de dispariție. Astfel, încă din acel an se vorbea de construirea la București a unui nou Palat al Justiției, cel existent de pe malul Dâmboviței fiind hărăzit Ministerului Tineretului. Noul amplasament fiind tocmai la mânăstirea Văcărești, și nu în altă parte. Câțiva intelectuali din București au protestat în scris pe lângă Comitetul Central al PCR. Cum era de așteptat, aceste proteste, cu toată competența semnatarilor, nu au primit nici un răspuns.

La sfârșitul anului 1984 începe sălbatica distrugere a Mânăstirii Văcărești, mai întâi cele două turle de pe pridvorul bisericii sunt smulse, iar turla de pe paraclis dispare și ea. Acoperișul bisericii și al incintei sunt grav avariate; încep demolări și în cadrul incintei. In același timp se construiește un gard-paravan pentru a masca aceste acțiuni nelegiuite de privirile cetățeanului de rând. Totuși, în 1985, în urma protestelor celor din țară și ale Românilor din exil, acțiunile destructive sunt întrerupte.

Dar pe la mijlocul anului 1986, zvonuri venite din țară, la început sporadice apoi din ce în ce mai frecvente, confirmă reluarea operei de distrugere dela Văcărești, acțiune înscrisă în metodica ștergere din memoria neamului românesc a tuturor mărturiilor ce atestă creația și spiritualitatea lui pe aceste meleaguri.

La sfârșitul lunii Decembrie 1986 un prieten francez a avut ocazia să calce pe ruinele a ceea ce a fost cândva acest minunat monument de arhitectură. Iată mărturia lui orală din ziua de 17 Ianuarie 1987:

Am avut ocazia de a călători la București, și astfel s'a ivit posibilitatea să văd mânăstirea ce se numește Văcărești, sau mai bine zis ceea ce a mai rămas din ea. Mai întâi m'a surprins faptul că partea accesibilă publicului și care este în fața stației metroului, era închisă printr'o palisadă iar această palisadă era păzită de milițieni. Totuși am putut pătrunde prin diverse alte locuri pe șantier. Deci situația la finele lunii Decembrie era următoarea: din dependințele înconjurătoare (anexele monastice) nu mai exista nimica, în afară de o extremitate ce nu o pot situa, unde a rămas o porțiune din zidul incintei. In ceea ce privește biserica însăși, nu mai rămăsese decât o treime, partea dinspre intrare și o mică parte a naosului dar și în aceste părți nu erau în picioare decât zidurile fără nici un acoperiș, deci nici o protecție a monumentului.

Această relatare se referă la finele lunii Decembrie 1986 și potrivit informațiilor ce le dețin. la ora actuală (17 Ianuarie 1987) nu mai a rămas nimic din monument. □

LUPAN PARTENE
1903 - 1987

Scriitorul Nicolae Lupan din Bruxelles, Belgia, anunță cu durere încetarea din viață a fratelui PARFENE LUPAN, în luna Ianuarie a.c.

Parfene Lupan era țăran fruntaș în satul Cepeleuți, jud. Hotin, adus la sapă de lemn în anii de putere sovietică, ani pe al căror nesfârșit parcurs n'a găsit de cuviință să învețe rusa, murind fără să scoată vreodată din gură un cuvânt în această limbă.

La invitațiile repetate ale lui Nicolae Lupan ca fratele său să-l viziteze la Bruxelles, autoritățile sovietice au răspuns cu același refuz de a-i acorda viza dorită, mai mult, l-au purtat pe drumuri dela Cepeleuți la Chișinău (500 km dus-întors) de 19 ori, ca până la urmă să-i spună în bătaie de joc: Nu se poate moșule!... Aceasta ca pedeapsă pentru emisiunile și activitatea desfășurată de Nicolae Lupan în exil.

Dumnezeu să-l ierte pe Parfene, și să-i fie țărâna ușoară!

FILATELIA ROMÂNEASCĂ ÎN EXIL

—Eugen POPESCU—

Puţină lume ştie că la Madrid a avut loc un fenomen românesc neobişnuit, care a dat naştere unor emisiuni poştale filatelice româneşti, cu circulaţie în toată lumea.

Instituţia care s'a ocupat de aceste emisiuni este Comunitatea Românilor din Spania, având ca specialist în filatelie pe dl Traian Popescu din Madrid, vechi cunoscător al artei şi tehnicii filatelice, în prezent fiind Vice Preşedinte al Asociaţiei spaniole de Filatelie şi Vice Preşedinte al Asociaţiei mondiale a filateliştilor.

După al doilea război mondial, în Europa au luat naştere curente de federalizare a statelor europene, care s'au concretizat în ''Mişcarea Europeană'', după care, în 1949 a luat fiinţă Consiliul Europei, cu sediul la Strassbourg în Franţa. In 1952 a luat naştere Comunitatea Europeană a Cărbunelui şi Oţelului (CECA), compusă din 6 ţări: Franţa, Germania de vest, Italia, Belgia, Olanda şi Luxemburg, care dă naştere primei organizaţii a Pieţii Comune Europene. La scurt timp după aceste începuturi de federalizare europeană a urmat crearea altor instituţii europene: Comunitatea Economică Europeană (CEE), Euratom, Comunitatea Europeană de Poştă, Telegraf, Comunitatea de apărarea Atlanticului, etc.

Activitatea de federalizare şi-a continuat acţiunea de propagandă pentru ideea federalizării europene, în care scop Consiliul Europei dela Strasbourg a determinat guvernele respective să scoată o emisiune de timbre poştale, ceea ce s'a întâmplat în Septembrie 1956, când a fost emis primul timbru în care apărea cuvântul Europa, pe un eşafodaj de construcţii, şi totul aşezat pe drapelul Europei, cu litera E suprapusă, simbolizând construirea Europei.

In Ianuarie 1957, Comunitatea Română din Spania (CRS) lansează prima sa emisiune Europa, înfăţişând eşafodajul de construcţie al Europei, din timbrul emis de cele 6 ţări din Consiliul Europei, dar prăbuşindu-se, iar dedesubt au scris: ''Europa nu poate trăi fără ţările din Est'', iar deasupra timbrului au scris ROMANIA, în loc de ROMINIA , cum hotărîse regimul comunist dela Bucureşti să numească ţara.

In Septembrie acelaşi an (1957), CRS a scos o nouă emisiune de timbre cu ocazia împlinirii a 500 de ani dela urcarea lui Stefan cel Mare pe tronul Moldovei, atlet al lui Christos şi viteaz apărător al frontierei răsăritene a Europei - 1457-1957.''

In cadrul emisiunilor de timbre poştale pentru Europa, realizate de ţările din Consiliul Europei, Comunitatea Românilor din Spania a lansat 26 timbre poştale, ultima fiind în 10 Mai 1968, care au circulat pe plicurile de corespondenţă, concomitent cu timbrele în vigoare ale ţărilor respective în care se aflau Români.

Redăm câteva din subiectele emisiunilor: ''Libertate României'' -Madrid 8 Noembrie 1958; ''Europa care suferă''- reproducând trei aspecte ale comunismului: trasul cu pistolul în ceafă pe la spate, închisoarea şi deportarea în Siberia; ''Drepturile omului''; ''Anul mondial al refugiaţilor'' - 1959, decretat de ONU; ''Conferinţa Primilor Miniştri ai Marilor Puteri'' -1960; ''Unirea face puterea''; ''Campionatul european de atletism dela Belgrad'' 1962; ''Tările captive''; ''Congresul internaţional al Uniunii latine dela Madrid'' etc. etc.

Timbrele emise de Comunitatea Românilor din Spania, în cadrul acţiunii Europa, iniţiată de Consiliul Europei dela Strassbourg, sunt de o rară frumuseţe artistică, de o deosebită însemnătate istorică şi vor rămâne ca mărturie a dragostei de ţară manifestată de membrii Comunităţii Românilor din Spania.

Deosebit de aceste emisiuni poştale, CRS a mai emis încă crica 20 de timbre poştale cu următoarele subiecte:

''Acţiunea patriotică'' a unui grup de Români din noaptea de 14-15 Februarie 1955 pentru ocuparea Legaţiei române dela Berna, ca protest împotriva indiferenţei occidentale la suferinţele poporului român sub ocupanţii sovietici. Desenul reprezintă un tânăr român atacând cu praştia colosul sovietic, ca în legenda biblică David şi Goliat, după ce rupe lanţul sclaviei sovietice. Urmează apoi alte emisiuni: ''Reuniunea Consiliului de direcţie al UNESCO la Madrid'' - 1956; ''A 3-a Expoziţie internaţională agricolă dela Madrid'', cu aspecte din fauna şi flora regiunilor subcarpatice, Deltei şi munţilor noştri; ''A 38-a aniversare a realipirii Transilvaniei''; ''Comemorarea a 40 de ani a Bătăliei dela Mărăşeşti''; ''Centenarul primului timbru poştal al Moldovei'' - 1858 - 1958, numit în Filatelie Cap de Zimbru; ''Unirea Principatelor Române''; ''Centenarul Crucii Roşii Internaţionale''; ''Prima etapă a zborului omului în Lună''-USA Ranger 7; ''Tradiţiile de Crăciun'' repetate în 3 emisiuni succesive; ''Unirea Transilvaniei cu Patria-mumă''; ''Biserica Română Unită, la 20 de ani de persecuţii'', etc. etc.

In total, Comunitatea Românilor din Spania a lansat circa 47 de emisiuni poştale româneşti, în perioada Ianuarie 1957-Decembrie 1969.

Se cuvine să acordăm sincere felicitări Comunităţii Românilor din Spania pentru lăudabilele sale emisiuni filatelice româneşti despre care am vorbit mai sus şi să-i încurajăm a sistematiza materialele filatelice ce le posedă într'un album în culori, cu arătarea însemnătăţii fiecărui timbru emis, pentru a rămâne îndemnuri bune generaţiilor viitoare de Români.

Un astfel de studiu ar fi binevenit pentru Enciclopedia Română ce va fi editată de Academia Româno-Americană, şi de asemenea ar fi binevenită o comunicare de informare în cadrul unui Congres cultural românesc în exil, în care timbrele să fie expuse pe diapozitive colorate şi cu explicaţii din partea unui specialist, pentru a face cunoscut Românilor din exil frumuseţea artistică şi importanţa istorică a emisiunilor poştale. □

ALEGERILE PARLAMENTARE DIN REPUBLICA FEDERALĂ GERMANĂ

—G. BĂLTEAN—

Alegerile parlamentare din 25 Ianuarie 1987 din Republica Federală Germania au fost aşteptate cu un interes ce l-a depăşit pe cel din alegerile anterioare, aceasta cu toate că succesul coaliţiei guvernamentale CDU/CSU şi FDP era sigur. Interesul crescut a fost determinat de posibilitatea obţinerii unei majorităţi absolute a CDU/CSU, aşa cum unele anchete de opinie au prevăzut. Un asemenea rezultat ar fi eliminat dela guvern Liberalii (FDP) şi ar fi făcut posibilă numirea lui Franz Josef Strauss în importanta funcţie de ministru de externe şi respectiv, vice-cancelar. Se poate afirma că politica externă s'a bucurat de locul cel mai important în aceste alegeri.

După 40 de ani dela terminarea războiului se consideră că RF Germania are toate premizele pentru a ieşi mai activ în arena politică internaţională, şi în primul rând în relaţiile Est-Vest. Alegătorii au voit însă prin votul lor menţinerea coaliţiei guvernamentale aşa cum a fost ea până acum, ba mai mult, reducerea din voturile pentru CDU/CSU şi suplimentarea de voturi pentru FDP, în comparaţie cu alegerile precedente. Astfel că la ministerul de externe nu se schimbă nimic, ci va exista o continuare a politicii de până acum, condusă de către Genscher. De altfel, întreaga politică dela Bonn va fi o continuare a celei din ultimii 5 ani, cu o notă mai accentuată pentru FDP. Deviza sub care CDU a desfăşurat campania în alegeri ''Weiter so, Deutschland'' (Tot aşa mai departe, Germania), se confirmă.

Concret rezultatul alegerilor a fost:

CDU/CSU	44,3%	223	deputaţi
SPD	37,0%	186	''
FDP	9,1%	46	''
Gruene (Verzii)	8,3%	42	''
Altii	1,3%	-	

Coaliţia guvernamentală trecută şi prezentă a asigurat Germaniei de Vest un mare succes economic. Astfel că pentru prima dată RFG deţine cel mai înalt nivel de export, s'a creat o bază economică solidă pentru o continuă creştere a economiei naţionale, s'a stopat inflaţia, care a fost redusă la zero dela 6,1% în 1981, s'a creat o sănătoasă politică financiară, bazată pe un mare excedent în balanţa comercială şi de plăţi externe, şi pe rezerve importante de devize şi aur. In acest timp au fost reduse datoriile guvernamentale, s'a stopat creşterea şomajului, s'au creat noi locuri de muncă, s'a ridicat salariile reale, şi a sporit asistenţa socială a statului. Există toate condiţiile ca aceste succese să continue. Desigur că există încă probleme, între care, se înscrie mediul înconjurător. Pădurile mor treptat (peste 50 la sută sunt bolnave), aerul este poluat (există prealarmă de fum în unele zone), apele otrăvite. Rinul, altădată cântat de către poeţi, în 1986 a fost repetat otrăvit cu tot felul de chimicale, distrugând viaţa care mai exista.

De problemele existente au profitat Verzii, mai ales că a mai fost şi ''Cernobil''. Numărul lor de mandate a crescut dela 27 la 42, ceea ce le va asigura o voce mai puternică în parlament. Deja Verzii şi-au exprimat dorinţa ca un vice-preşedinte al parlamentului să fie din partea lor şi să li se acorde un loc în comitetul pentru securitate. Situaţia nu este chiar simplă pentru guvern, întrucât în rândul verzilor se găsesc şi comunişti, iar politica lor este clară în favoarea politicii Uniunii Sovietice.

Partidul care a avut de suferit cel mai grav este SPD-ul, (Partidul Social-Democrat), al cărui candidat la postul de cancelar, Rau, a întrunit mai puţine voturi decât în alegerile precendente. Nemulţumirea s'a transformat în confuzie şi slăbirea şi mai puternică a partidului, prin declaraţia lui Rau, făcută imediat după alegeri, că îşi retrage candidatura pentru funcţia de preşedinte al SPD, funcţie care va deveni vacantă după retragerea lui Willy Brand, în anul 1988. Această poziţie a lui Rau a declanşat discuţii cu privire la succesor şi lupte interne, pe faţă şi în culise. Un candidat serios ar fi Lafontaine, preşedintele SPD şi al guvernului Saar, denumit ''nepotul lui Brand'', dar el nu este o importantă personalitate politică. Contra lui s'au şi ridicat o mulţime de personalităţi cu vechime în partid. Alt candidat posibil este Jochen Vogel, fost candidat la funcţia de cancelar. Lupta pentru şefie abia a început. Alegerile parlamentare au fost deja uitate pentru SPD.

In concluzie, ceea ce ne interesează pe noi cel mai mult, e politica faţă de blocul sovietic. Ea rămâne cea de până acum □

RĂSPÂNDIŢI ACEST ZIAR

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

In atenția tuturor ziarelor
și revistelor de pe meridiane:

Țovarășul NICOLAE CEAUSESCU
(Genialul Conducător care vede-tot
știe-tot SI spuNE TOT)

Are în magazine un stoc ales
de interviuri originale
cu întrebările și răspunsurile
scrise în toate limbile
Rezolvăm probleme politice,
economice, dezarmare, pace, etc.

Trimiteți comanda și veți primi marfa, cu cinci fotografii, PLUS un "Abonament de sprijin", plătit cu generozitate în valută forte.

NOTA: Dacă publicați toate fotografiile, vă decernăm o decorație cu eșarfă.

TE-AI ÎNTORS STĂPÂNE!

Episcopul Valerian este iarăși printre noi.

Se odihnește la Vatra!

Părintele John Dinu - primul preot sfințit de Episcopul Valerian -, cu îngăduința părintelui T. Petrescu dela biserica "Sf. Treime" din Miramar, Florida, a ținut eulogia.

S'a subliniat munca și moștenirea lăsată de cel plecat dintre noi.

Enoriașii au înțeles că politica nefastă a Patriarhiei din București, "Capul ce se pleacă, sabia nu-l taie" a fost înlocuită de Episcopul Valerian cu îndemnul: "Capul ce se înalță, sabia nu-l ajunge!"

Românii, strânși în jurul Vetrei, își înalță cu mândrie frunțile!

O SORCOVĂ ȘI O BALADĂ

Cu ocazia Anului Nou, grupuri de tineri, adunați în Sala Palatului Republicii, au "sorcovit" pe Marele Conducător" aducându-i mulțumiri alese că trăiesc în "Epoca Ceaușescu":

...Și să spună bucuria / De-a trăi în România / Intr'o epocă de glorii / De mărețe noi victorii.../ Făurar măreț de țară, / De epocă legendară...

Intre timp am primit din țară, pe căi întortochiate, Balada Cetățeanului Neturmentat:

....Ar striga că n'are apă
Si s'ar mulțumi c'o ceapă
Ar striga că nu-i căldură
Dar i-au pus lăcat la gură!
Ar mânca...n'are făină
Ar lucra...n'are lumină
Ar fugi...n'are benzină.....

O PROBLEMĂ CU VIZA

"Marea Operă din Miami" anunțase în rolul principal din "La Traviata" pe soprana Nelly Miricioiu din RSR.

Dar în loc de cântăreață a venit știrea: Din cauza unei probleme cu viza ("a visa probiem"--The Miami Herald) soprana și-a contramandat angajamentul.

Bucureștiului i-a fost teamă că va rămâne cu o soprană mai puțin.

CUM SE TRADUCE

"România Liberă" (26.12.1986) publică o știre, transmisă de U.P.I.:

"...în fața Casei Albe s'a oprit un cărucior tras de un bărbat îmbrăcat în haine de MOS GERILA (Sublinierele noastre)..cel ce se deghizează în Moș Gerilă era David Cortright...etc."

Avem și noi.... "Gerilii" noștri....

Numai că U.P.I. raportase "Santa Claus" (Moș Crăciun) și nu "Jack Frost" ce ar fi echivalentul lui Moș Gerilă.

NAȘTEREA LOR

In țară, în luna Ianuarie, Comemorarea Unirii Principatelor (24.01.1859) a fost umbrită de alte două patriotice comemorări:

Nașterea ei de savantă și tovarășă Elena Ceușescu, și

Nașterea lui de Conducător Nicolae Ceaușescu.

SE APĂRĂ DEZARMÂNDU-SE

Pentrucă-i lungă distanța dintre congresele partidului când tovarășul Nicolae este ales în unanimitate de votul celor vii, morți și nenăscuți, s'a decis, pentru moralul meridianelor, să se reconfirme, printr'un referendum, popularitatea "Fiului Iubit."

Subiectul --care putea fi dacă-ți place sau nu-ți place plăcinta cu brânză--a fost aprobarea sau neaprobarea reducerii cu 5 la sută a bugetului destinat "armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare".

Tovarășul are și un alt motiv de ce nu vrea să-și înarmeze cetățenii.

O armată puternică, numeroasă, va putea mai ușor să scape de sub controlul rudelor transformate în miniștri, generali, etc.

Soldatul român, fiul muncitorului și al țăranului care suferă foamea, frigul, întunericul va ști împotriva cui să îndrepte țeava puștii!

IDENTIFICARE

"Fiul Iubit", secretar general și altele și-a căpătat un nou nume: Mao-șescu!

MICA PUBLICITATE

Anunțurile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

CĂSĂTORII

*Intelectual, 52 ani, doresc cunoștință cu doamnă gospodină, iubitoare, în vederea unor relații de prietenie, culminând cu căsătorie. Lică. 117 Whitburn, apt.315, Downsview, Toronto.

*Doamnă văduvă, 50 ani, origine română, ortodoxă, licențiată, la Geneva de 20 de ani, fără copii, financiar independentă, în excelentă sănătate fizică și sufletească dorește corespondență cu bărbat de origine română, calități echivalente, armonizând viața de familie și profesională cu gust și echilibru pentru un viitor radios. Răspuns: P.O.Box 59 Veyrier-Geneve, Swiss (Europe).

*Tehnician, 15 ani Canada, 39 ani, 175 cm, 85 kg, fără obligații, doresc cunoștință în vederea căsătoriei. Răspuns dacă se poate cu fotografie: P.P. , P.O.Box 1199, Snowdon, H3X 3Y3, Montreal.

*Intelectual, 51 ani, doresc cunoștință cu doamnă , iubitoare a dragostei - vizând dezvoltarea unor relații prietenești, stimă reciprocă, eventual căsătorie (orice țară) Rică, Box 33, Station A, Downsview , M3M 2Z9, Toronto, Ontario, Canada.

*Mă numesc Cracea George Mircea, sunt Român, am domiciliul stabil în Elveția, în Regensbergstrasse 211, Zurich, 8050, Sunt în vârstă de 32 ani, de profesie inginer, divorțat, înalțimea 1,84, ochi căprui, pasiunea mea este muzica clasică, excursiile și sportul. Intrucât doresc să-mi întemeiez o familie, caut o fată româncă, să fie inteligentă, drăguță și să nu depășească vârsta de 30 de ani. Aștept răspuns cu fotografie.

*Româncă, cetățeancă americană, 55 ani, poliglotă, atractivă, educație aleasă, diplomată esteticiană, actualmente la rude în Germania de Vest, dorește cunoștință în vederea unei căsătorii, persoană corespunzătoare, intelectual, maimum 68 de ani. Pentru Lavinia, c/o Dr. Nuneva, Kurfursten Anlage 43, 69 Heidelberg, RFG.

APEL URGENT!

Am primit informația că în lagărul de refugiați din Turcia se găsesc numeroși frați români care sunt într'o situație disperată și doresc să plece de acolo.

Datoria noastră este să-i ajutăm cât se poate de urgent.

Adresăm un cald apel către toți acei care au posibilități sau au sugestii pentru a-și ajuta frații ce se găsesc în necazuri, să scrie la redacția ziarului cu mențiunea "Refugiații din Turcia".

*Familie făcă copii, în jur de 40 de ani, studii tehnice, interesați în "real estate and food business", posedând o sumă bună de bani, doresc cunoștință cu o familie cu aceleași interese și situație, muncitori și de încredere.

Valabil și pentru alte provincii sau SUA.

Numai răspunsuri serioase, pentru VOICHITA, P.O. Box 82, Station "F", Toronto, M4Y 2L1, Ontario, Canada.

DORESC SĂ EMIGREZ

Caută garantori (sponsori) pentru înlesnirea emigrării:

- Dogaru Vladimir, născut 17 Aprilie 1954, Ploiești, electromecanic în aparatură de măsură și control, vorbind engleza bine, căsătorit, Dogaru Dorina, 32 ani, bijutier, cu doi copii: Dogaru Dragoș (1980) și Dogaru Vlad (1985). Refugiat politic în Spania, dorește emigrare în Canada. Adresa: C/Urgel No.3, Madrid, 28019, Espana.

- Nica Radian Nicolae, născut 21 Ianuarie 1951, Bordușani, inginer mecanic (mecanică fină), domiciliat C/Urgen, nr.3 Bis, 1 Alto, 28019 Madrid, Espana, vorbește bine franceza și engleza; căsătorit cu Nica Dana, 32 ani, medic (medicină generală) și asistent universitar la Catedra de Dermatologie a Spitalului Colentina, București, cu doi copii: Nica Remus Adrian (18 Iunie 1977) și Nica matei Alexandru (15 Septembrie 1980), dorește emigrarea în Canada.

Orice grup de persoane particulare, biserici sau organizații pot fi garantori.

RÂNDUL BULGARIEI

—Marin NEAGU—

Agenţiile de presă anunţă că urmând exemplul României, Bulgaria introduce raţionalizarea consumului de energie electrică, scumpirea produselor alimentare şi a băuturilor alcoolice. Celelalte restricţii vor urma automat şi rapid. Aşa că cetăţenii oraşelor româneşti depe malul Dunării, nu vor mai avea motiv să privească invidioşi la Bulgarii care se plimbau pe străzi luminate, fiind mai bine hrăniţi. Ei vor orbecăi la fel în întuneric şi vor strânge la fel cureaua ca şi Românii. Si pot să se felicite Bulgarii că o fac mai târziu cu câţiva ani. Mai ales că din nici un punct de vedere Bulgaria şi cetăţenii ei, nu se pot compara cu Românii şi România lor.

Bulgaria este o ţară mică şi cu un popor mic. Dar din cauza sărăciei solului, aceştia, pentru a avea ce duce la gură, au devenit muncitori îndărătnici. I-am văzut personal cum cărau pământ din vale, în spinare, cu sacul, pe costişele lor golaşe şi pe care prima ploaie le spăla complet. Dar ei repetau munca. Am văzut şi armata lor, care dormea în bordeie sub pământ şi îmbrăcată în cămăşi şi pantaloni, care arătau a mizerie. Dar cu toate acestea Bulgarii erau muncitori, şi în România unde vedeau un paradis erau angajaţi ca bragagii sau grădinari. Si erau foarte fericiţi, deşi erau numai muncitori sezonieri.

In timpul ultimului război mondial, Bulgaria s'a dovedit a fi însă hrăpăreaţă pentru toţi vecinii ei. Dela Români a luat Cadrilaterul, ce ne aparţinea de aproape două mii de ani, dela Greci o mare parte din Nord şi au luat chiar şi dela Iugoslavia, cu care este soră de sânge şi limbă, o porţiune respectabilă.

Cum a evoluat Bulgaria după război nu ştiu prea mult, decât faptul că a rămas până azi cea mai fidelă amică a Sovietelor, care pentru Bulgari n'au făcut aproape nimic. Căci războiul pentru aşa zisa independenţă a Bulgariei a fost decis în 1877 de intervenţia armatei române şi nu a unui rus. Dar istoria după alte capete, bulgăreşti, se scrie altfel şi noi o lăsăm ca atare.

O industrie prea mare sau chiar mică, dar specializată, Bulgaria n'a putut construi, căci nu are nici materii prime, nici linii de comunicaţii, nici oamenii necesari. A încercat să se specializeze în mari asasinate cu substrat politic - vezi atentatul contra Papei- dar a dat greş. I-a reuşit totuşi ceva: fata lui Jifcov s'a "sinucis" - şi Ruşii ştiu mai mult în această cauză şi cunosc perfect pe asasin. Că singurul lui copil s'a sinucis sau a fost asasinat, nu-l interesează pe Jifcov. El a trăit prea mulţi ani în Rusia pentru a mai avea sentimente familiare sau naţionale. Mai mult, nu i se poate cere.

Una după alta, toate ţările din Estul Europei vândute Ruşilor prin "înţelegeri" criminale, verbale sau scrise pe un petec de hârtie, se cufundă în întuneric, foame şi moarte. S'a terminat cu victoria socialismului sovietic, care ne-a impuiat urechile o jumătate de secol şi care aducea "bună stare pentru toţi". Azi este foamea, mizeria şi întunericul peste toţi. După Polonia, România, a venit la rând Bulgaria. Pentru faptul că Ungurii s'au opus sistemului sovietic de jaf şi asasinat, au plătit acum 30 de ani mult prea scump. La fel şi Cehoslovacii după vreo zece ani. Pe atunci dictau tancurile sovietice. Acum dictează legea inexorabilă a impotenţei sovietice, care lasă popoare întregi - 130 milioane de oameni - să crape, ca să trăiască, la limita minimă umană, poporul rus. Dar nesătul în a impune comunismul pe glob. Ba, mai vrea să-i sfideze şi pe Americani!

Dacă Bulgaria, copilul prea iubit al Uniunii Sovietice, este până la urmă tratată ca un copil nelegitim, celelalte popoare din Estul Europei, trag ultima concluzie. Căci nu războaiele, ci foamea şi întunericul deced. Adică "uniformizarea mizeriei", care coace un venin, revolta tuturor. □

PE SCURT

• Securitatea ţine cont de toţi care primesc pachete. Mai înainte de a fi avizaţi destinatarii, poşta trebue să primească învoirea dela securitate. Iar securitatea înainte de a da învoirea îşi bagă nasul prin pachete de unde sustrage cafea, ciocolată, salam, ţigări Kent, etc. Zahărul şi făina le lasă neatinse. Fiecare pachet este inspectat de doi securişti.

• Se aplică 4 lei taxă vamală şi la pungile de plastic în care sunt împachetate, pentru o mai bună protecţie, pachetele cu făină, lapte praf, zahăr, etc. De asemenea nu-i nici o diferenţă la vămuirea hainelor, uzate ori neuzate, toate sunt taxate ca haine noi!

• Un martor: "După zece ani am revăzut Bucureştiul. Nici nu-ţi vine să te dai jos din maşină. A ajuns un oraş urât şi murdar, e ca o imensă şatră, răscolită de buldozere. Gropi, gunoaie, praf şi miliţieni.

• Actualmente în Irak lucrează 1800 de Români trimişi de guvern ca specialişti de irigaţii. Pentru întreţinerea în străinătate muncitorul primeşte în mână o cincime din salariu. Restul este plătit în ţară, în lei schimbaţi la cursul oficial...

• In acord cu art. 130 lit. "a" din Codul Muncii, contractul de muncă poate fi desfăcut şi muncitorul rămâne... fără serviciu din cauza "restructurării"! Cuvântul "şomer" nu există în dicţionarul reserist!

• China a deschis un consulat la Constanţa.

FERICIRE SOCIALISTĂ

—George DRAGU—

Anul are patru sezoane, primăvară, vară, etc.

Presa reseristă are două sezoane, cald şi rece.

In sezonul rece, ca omul să uite de frig şi întuneric, se promite abundenţa viitorului sezon cald: carne, varză şi găini care sar din oală.

In sezonul cald, pentru ca omul să uite de foame, i se promite că la iarnă vor fi munţi de cărbuni şi lemne tăiate ca să nu mai doarmă îmbrăcat.

Statisticile n'au sezoane. Ele sunt pilule de speranţe pentru "....asigurarea bunei aprovizionări a populaţiei cu produse agroalimentare şi bunuri industriale" (Rom. Liberă, 15.12.1986).

Reproducem din lumea fantezistă a numerelor trase de sub mânecă:

1. CARNE, PEŞTE, LAPTE ŞI ALTE PRODUSE DE ORIGINE ANIMALA

— Program —

	U.M.	Trimestrul IV.1986	Trimestrele I—III.1987
Carne şi produse din carne	mii tone	194,8	580,0
din care :			
— carne tăiată şi păsări vii în echivalent carne	mii tone	95,8	290,0
— produse din carne	mii tone	99,0	290,0
din care :			
— preparate din carne	mii tone	80,6	214,0
— preparate culinare	mii tone	12,2	50,0
— conserve din carne	mii tone	6,2	26,0
Peşte şi produse din peşte	mii tone	49,3	124,0
Produse culinare cu carne şi peşte	mii tone	51,0	200,0
— din industrie	mii tone	12,2	50,0
— din comerţ	mii tone	38,8	150,0
Lapte şi produse lactate proaspete	mii hl	1 710	6 500
Brînzeturi	mii tone	16,5	46,0
Unt	mii tone	6,0	20,0
Ouă	mil. buc.	625,0	2 120

O socoteală pe degete (după ce scădem din recensământul populaţiei pe sugaci, muncitorii trimişti în străinătate, etc) aflăm că fiecare căciulă are o porţie lunară de cca. 3 1/2 kg. de carne (inclusiv peşte, conserve), 10 ouă, 100 gr. unt, 3 litri de lapte plus alte produse lactate.

Partea cetăţeanului ar fi mai mult de un kg. de grăsime pe lună.

Cam 1 1/4 kg. de zahăr pe lună la care se adaugă 2 kg. de produse zaharoase.

Mai precis o familie de patru persoane se poate aproviziona săptăâmânal cu 3 1/2 kg. carne (inclusiv peşte şi produse de carne), 10 ouă, trei litri de lapte, 1 kg. şi ceva de zahăr plus alte 2 kg. de produse zaharoase, etc.

Alte statistici precizează câţi cartofi timpurii şi câţi cartofi de vară are omul pe masă, plus cât săpun, perdele şi izmene poate să-şi cumpere.

Toată această abundenţă a fost prăşită "...cu orientările şi indicaţiile tovarăşului Nicolae Ceauşescu." □

ŞTIRI DIN ŢARĂ

Din 30 în 30 de zile

GRIJA LUI NICOLAE:GRĂSIMEA

Ce s'ar face Românul fără dragostea majoră a tovarăşului Nicolae?

A fost grija lui că pe Român n'o să-l ajungă cureaua care a dus la "Alimentaţia Stiinţifică".

A fost grija lui că Românul consumă prea multă tinctură de iod şi vată, motiv care a silit guvernul să ia măsuri pentru utilizarea "...judicioasă a medicamentelor, a înlăturării abuzului în folosirea acestora datorită, cel mai des automedicamentaţiei". (Declară purtătoarea de cuvânt, dr. şef Angela Floricel dela Oficiul farmaceutic din Bucureşti).

Acum un alt sfat de sănătate oferit plebei care întrebuinţează scările dela tramvai sau "sardinizarea" din autobuz:

"Bicicleta, (scrie "Inf. Buc.") a devenit o prezenţă obişnuită (?) şi .... constituie un ideal mijloc de deplasare, la îndemâna tuturor--tineri şi vârstnici--atât pentru SERVICIU (Sublinierele noastre) cât şi pentru plimbările de agrement." In plus, (se repetă grija exprimată în "Alimentaţia Stiinţifică", N.R.) "medicina modernă recomandă mersul pe bicicletă drept o condiţie esenţială în vederea menţinerii unei sănătăţi perfecte...(şi)... cei care doresc (Si nu-s puţini) să scape cât mai repede de kilogramele în plus."

Asta-i grija ce provoacă nopţi albe tov. Nicolae: kilogramele în plus!

Incă un plan cincinal umplut cu grijă patriotică şi Românul va umbla desculţ şi pe jos.

"COMENZI MICI", NECAZURI MARI

Reproducem, o parte dintr'un articol apărut în "Inf. Buc." 4.12.86:

"Intreprinderea Tehnometal" a întârziat livrarea către întreprinderea "Solidaritatea" din Satu Mare a 25 maşini de împletit dantelă, în valoare de 8 milioane lei. Cauza? Indisciplina contractuală de care au dat dovadă "Tehnica Medicală" şi I.A.U.A.B. Deci valori materiale importante, imobilizate, în primul rând pentrucă 1.000 de piese, în greutate fiecare de 200 de grame, în sumă totală de nici 6 mii de lei turnate în cochilă la I.T.M., nu au fost corespunzătoare din punct de vedere calitativ. După cum întreprinderea de maşini unelte şi agregate nu a livrat la rândul ei nici una dintre plăcile de bază şi plăcile limitatoare prevăzute în comenzi confirmate încă din 1984..." Fără comentarii.

SUNT BUTUCI SAU MUNCITORI?

Intâi a fost "binefăcătorul contract de muncă" care te ţintuieşte pe moşia întreprinderii socialiste.

Acum o altă îmbunătăţire pentru succesul economic al patriei: "Utilizarea raţională a forţei de muncă necesită îmbinarea optimă a cerinţei stabilităţii cadrelor la nivelul unităţilor socialiste, cu MISCAREA NECESARA (Sublinierele noastre) a forţei de muncă în cadrul întregii economii naţionale" (Rom. Liberă, 09.01.1987).

"Drepturile pe care le conferă transferul sunt, IN PRINCIPIU (Sublinierele noastre) prevăzute de art. 75 din legea nr. 57/1974".

Deci o lege precisă nu există, dar se presupune "în principiu" dreptul guvernului de a "transfera" pe muncitor dela o fabrică la alta, dela o localitate la alta, aşa cum transporţi butucii.

PUŢIN DAR PROST

Si puţinele alimente ce se găsesc pe piaţă, sunt de proastă calitate. Astfel: Salamul "nealterat" conţine 30% soia, şunca "sintetică" conţine doar 600 grame carne restul fiind coloranţi, gelatină, etc. Untul se poate numi şi margarină (50%-50%), iar laptele se poate numi şi zăr deoarece în loc de 3.2% are 1.5% grăsime; la conservele de legume uleiul e doar pe sfert, 2% în loc de 8%. Zahărul, dacă-i topit devine un noroi nedizolvabil.

DELICATESELE "EPOCII"

In magazinele alimentare oamenii numesc ca "delicatese ceauşiste" copitele de vacă, capetele de porc, picioarele de porc afumate, plus gâturile, aripile şi ghiarele de găină care se servesc sub titlul aristocratic de "tacâmuri". Ceea ce se găseşte, sunt unele conserve de zarzavaturi pe care nimeni nu le mânâncă.

Mâncare există, dar numai pentru unii.

USA (AFRICA) ŞI RSR

Ziarul "Coteret Rasid" din Tel-Aviv, sub semnătura cunoscutului ziarist Josef Lapid, face o comparaţie între cele două regimuri, şi cere ca aceleaşi măsuri aplicate regimului Botha să fie aplicate şi regimului dictatorial din Bucureşti deoarece:

"Această ţară (RSR) este stăpânită de un şef unic, care, împreună cu soţia sa, conduc statul: alegerile sunt o farsă şi Parlamentul (MAN, N.R.) un birou de înregistrare a măsurilor luate de dictator".

AIDA FACE SEMN CU...DEGETUL

"...cu prilejul aniversării zilei de naştere" a tovarăşei Elena Ceauşescu, "România Liberă" (08.01.1987) publică fotografia aniversatei care încă n'a învăţat unde să-şi ţină mâinile, nici măcar atunci când e trasă în poză.

FARĂ PLATĂ ŞI ENERGIE

"Scînteia" raportează cu mândrie progresistă că datorită tehnicii moderne, "Pe mari suprafeţe s'a extins culesul manual". Ce nu adaugă "Scînteia" e că pe lângă economia de energie s'a făcut economie şi la plata muncitorului. O bună parte din recoltă e culeasă de munca voluntară a elevilor.

ACUM FAC WC

Am scris în trecut că în unele blocuri apartamentele nu au bucătarie, acum o altă serie de blocuri se construieşte cu WC-urile în comun. Unul pe etaj!

DIPLOME DE VÂNZARE

Un student, din rândul celor 200 de studenţi înscrişi la Facultatea de Stomatologie din Bucureşti, informează Postul de Radio Europa Liberă:

"Se ia mită pentru trecerea unui examen. Banii se depun în străinătate, conform principiului: 'nu contează cât înveţi: plăteşti, iei examenul, nu plăteşti, pici".

S.O.S.-URILE RESERISTE

Apelurile cu literă groasă mărturisesc situaţia din ţară. Citim, din "România Liberă," 14.01.1987:

"Acţionaţi cu hotărîre în exploatări miniere şi schele petroliere pentru a asigura termocentralelor resursele energetice în cantităţi sporite..."

"Acţionaţi cu întreagă răspundere pentru a asigura funcţionarea la capacitate maximă a centralelor electrice! Luaţi măsuri..."

"Este o înaltă îndatorire patriotică (fără patriotism nu se face nimic în RSR, N.R.) a fiecăruia ca, în aceste zile, (de Gerul Bobotezei, N.R.) acasă şi la locul de muncă, să gospodărească cu maximă grijă energia şi combustibilul..."

Presa îl sfătuieşte, Radio îl asurzeşte, dar Românul tace şi nu face! Ori, mai exact, face "grevă pasivă"..

SOARTA CAPITALEI?

Zvonurile sunt înfricoşătoare deoarece se bănuieşte că în curând şi alte zone pot fi atinse de această urgie, precum ar fi străzile Dionisie Lupu, Izvor, General Berthelot, Calea Floreasca, (o parte din ea) şi multe altele.

Nimeni nu este sigur unde se va opri dărâmarea.

Mica Publicitate (Rom. Liberă-26.12.1986) ne dă o oglindă a stării economice. La "Vânzări" 102 anunţuri, la cumpărări 15.

▪▪

S'a inaugurat noua linie ferată Paşcani-Târgu Neamţ în lungime de 30 Km. (cca. 19 mile).

▪▪

Retribuţia medie netă a persoanlului muncitor a fost anul trecut de 2980 lei lunar. Conform statisticilor reseriste. La cursul turist ar însemna cca $250 iar la bursa neagră valoarea salariului ar fi de cca. $50. Muncitorul poate cumpăra, după ce şi-a plătit chiria, gazul, electricitatea, etc:

Brânză de vacă 19 lei kg., caşcaval 56 lei, şuncă 65 lei kg., tacâmuri (labe, aripi şi gâturi de pasăre) 16.50 kg. De notat că alimentele sunt de proastă calitate conţinând apă, grăsime, etc. Nu menţionăm preţul unui kg. de cafea, de carne macră, de fructe exotice, etc.

▪▪

Mai mulţi clienţi, mai mulţi bani şi afacerile merg mai bine. Acest principiu se aplică tuturor întreprinderilor, cu excepţia "întreprinderilor de taxiuri" din RSR. Un taxi primeşte doar 15 litri de benzină pe zi, cu care poate să parcurgă între 100-150 km. Dacă s'ar desfiinţa taxiurile, s'ar face o economie şi mai mare!

▪▪

Tovul Ion M. Nicolae, Ambasdorul Român la Moscova, a agăţat de gâtul tov. Andrei Gromiko Ordinul "Steaua Republicii Socialiste România", clasa I, cu eşarfă, înşirând meritele de mare socialist, prietenie, colaborare şi la mulţi ani. Iar Andrei i-a transmis lui Nicolae mare merite de socialist, multe altele şi la mulţi ani.

▪▪

In urma unor "ajustări", valoarea medie a pensiilor a fost redusă. Intre timp cel care cere să iasă la pensie, trebue să aştepte câte un an sau doi până i se rezolvă cererea.

▪▪

In Bucureşti lipsesc papiotele de aţă albă şi neagră. Nefiind vorba de alimente sau căldură, "Inf. Buc." a hotărît să înceapă o anchetă şi au găsit pe vinovaţi. Magazinele când primesc marfa (raţionată, conform bunei gospodării socialiste) o vând "angro" unităţilor de croitorie, lenjerie, etc.; "e mai uşor să ai un singur client!" conclud anchetatorii, decât să vinzi cu bucata celor care vor să-şi coase un nasture.

▪▪

In urma "cererii generale" a poporului corean, a fost tradusă cartea de chimie a celebrei savante AIDA. "Operă larg cunoscută şi apreciată în prezent pe toate meridianele lumii..." scrie presa reseristă.

▪▪

"Eforturile trebue concentrate pentru punerea cât mai grabnică în funcţiune a unor obiective restante din anul trecut, cu deosebire cele din sectoarele energetice" (Rom. Liberă 09.01.1987) "Succesul" din 1986 trebue realizat în 1987!

▪▪

Câteva filme "inspirate din istoria şi prezentul patriei"....Studioul Cinci anunţă producţia pe anul curent: "Imn pentru primăvara ţării", dedicat luptei "Partidului Comunist Român pentru dreptatea socială şi libertate..." "Zi de sărbătoare" care se referă la eliberarea socială şi naţională antifascistă şi antiimperialistă din August 1944"...plus alte filme tot atât de "culturale" şi nepărtinitoare...

▪▪

Noile lucrări edilitare din Bucureşti au scos la iveală miile de şobolani ce-şi aveau culcuşul sub vechile construcţii sau sub malurile Dâmboviţei. Sobolanii constituie o sursă de infestare extrem de periculoasă.

▪▪

In Bucureşti-atunci când se găseşte,-se vinde benzină fără cupoane. Unii o "găsesc" mai des. "Inf. Buc." condamnă "Ipostaze ale egoismului, ale lăcomiei"deoarece oamenii şofează până la Câmpina, Braşov, etc. ca să-şi viziteze rudele, prietenii, etc. Morală: după ce-ai economisit bani, ai aşteptat câtiva ani şi ţi-ai cumpărat maşina, să fii patriot şi s'o ţii în garaj.

▪▪

După aprecierea celor din Apus armata RSR-ului se compune din 200.000 de soldaţi, 1.700 de tancuri şi vreo 300 de aeroplane. Pe lângă armata regulată în RSR există gărzile naţionale, miliţia, securitatea, etc. Cele din urmă au menirea de a păzi liderii R.S.R.-ului.

▪▪

Sindicatul scriitorilor îşi ţine şedinţele din ce în ce mai rar. Ei sunt puşi pe linie moartă şi rareori sunt invitaţi să participe la evenimentele...patriotice.

Cetăţenii din Sud-Vestul ţării au devenit poligloţi. Cum TV-Bucureşti transmite două ore de succese socialiste, Românul preferă micul ecran transmis din Sofia, Belgrad, Budapesta, etc. Ei pot să vadă un meci de fotbal, şi un film rulat în întregime, etc. Pentru informaţii se ascultă Europa Liberă.

▪▪

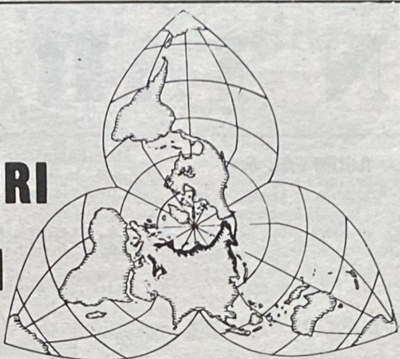

Coadă la Alimentara din Piaţa Naţiunii lângă Calul Bălan

Toamna, 1986

Foto: Colecţia Cuvântul Românesc

DIN CELE TREI COLŢURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de ARGUS

EFECTELE RADIATIILOR

Tribunalul federal brazilian, a interzis importul de lapte praf din ţările Europei Apusene, pentrucă praful de lapte din aceste ţări, a fost găsit contaminat de radiaţiile provenite din dezastrul dela Cernobil. Din cele 30.000 de tone de lapte praf importat din Europa Apuseană, 25.000 de tone, intraseră deja în consumul populaţiei. Restul de 5,000 de tone, a fost blocat în depozite iar transportul ce urma a sosi, nu mai putea fi descărcat.

Dacă efectele exploziei din Uniunea Sovietică au depăşit gradul de radiaţii în praful de lapte din Anglia, Franţa şi celelalte ţări din Apusul Europei, ce efect au avut ele şi mai au încă în ţările limitrofe Rusiei şi mai cu seamă România?

Cu toate acestea, punerea în funcţiune a instalaţiilor cu energie nucleară, a crescut în anul 1986. Agenţia Internaţională de Energie Atomică, cu sediul la Viena, a anunţat că în anul 1986, au intrat în funcţiune în întreaga lume 26 de reactoare noi, ridicând numărul total la 394 de instalaţii.

REFORMELE LUI GORBACIOV

La Plenara CC al PCUS din 27 Ianuarie a.c., în faţa celor 307 membri, secretarul general al partidului comunist, Gorbaciov, în discursul său de 3 ore a transmis mesajul că, sistemul sovietic a ajuns la un punct critic şi trebue revizuit, acuzând pe secretarii de partid la toate nivelele, ca fiind responsabili direct de toate aceste lucruri. Cu un ton ferm şi rece, el a citat următoarele abuzuri ale sistemului actual:

- nerespectarea legilor, luarea de mită, încurajarea nepotismului, care are un efect moral negativ asupra societăţii;
- organele însărcinate cu luarea deciziilor au dat dovadă de conservatorism, inerţie şi tendinţe de a înlătura orice idee nouă, şi lipsă de iniţiativă în rezolvarea problemelor social-economice;
- rezolvarea practică, zilnică a diferitelor probleme în sânul partidului şi guvernului a fost înlocuită cu procedeul decretelor care duce la o birocraţie extensivă;
- creşterea consumului de alcool şi droguri şi creşterea nivelului crimei arată declinul moral al societăţii sovietice;
- nu s'au luat măsuri severe pentru a împiedica pe membrii de partid de a se îmbogăţi prin necinste, profit şi forţă.

Pentru remedierea situaţiei prezentate, Mihail Gorbaciov a cerut partidului să aprobe o serie de reforme care să ducă la schimbări semnificative în sistemul sovietic.

El a propus ca, conducătorii de partid la nivel local, de republică şi naţional să fie aleşi prin vot secret, dintr'un număr de candidaţi. De asemenea, a sugerat ca în viitor, directorii de întreprinderi să nu mai fie numiţi de partid, ci să fie aleşi de lucrători.

Presa din Occident s'a grăbit să trâmbiţeze reformele lui Gorbaciov ca un început de democratizare în sistemul sovietic, nemenţionând că Gorbaciov, în acelaşi discurs a avut grijă să specifice că aceste măsuri nu vor împiedica însă controlul strict al partidului comunist.

În acelaşi context de propagandă şi dezinformare practicată de Moscova e şi ultima rafală lansată, a politicii de "gladnosci" (deschidere, liberalizare) a lui Mihail Gorbaciov. Promisiunile sale de "libertate limitată" au înflăcărat imaginaţia şi a şa prea bogată a "liberalilor - stângişti" din Vest, pe care Lenin îi numea "idioţi necesari".

RĂZBOIUL DINTRE ALIAŢI

În partea de Vest a Beirutului, la mijlocul lunii Februarie au avut loc cele mai feroce lupte din ultimii ani, între fracţiunile politice musulmane, aliaţii de altădată, împotriva forţelor creştine din Beirutul de Est.

Forţele musulmane care s'au luptat între ele au fost: Amal, formată din militari de origine Shiite, împotriva Druzilor din Partidul Progresiv Socialist şi a forţelor Partidului Comunist Libanez.

Cele două lagăre Shatila şi Bourj al-Baranh au fost încercuite de forţele Amal de peste 4 luni de zile, cu intenţia de a distruge o încercare a lui Arafat de a-şi consolida cele două baze în Beirut. Cele două fracţiuni musulmane ale Druzilor şi comuniştilor s'au opus acestei tactici şi pentru a uşura încercuirea lagărelor au început războiul contra forţelor Amal.

Pe data de 23 Februarie a.c., trupele siriene au intervenit, ocupând punctele principale din Beirutul de Vest, cu peste 10.000 de soldaţi, 100 de tancuri sovietice T-62 şi 200 de care blindate de transport.

Luptele au reuşit să fie oprite şi asedierea lagărelor a fost ridicată. O mare parte din refugiaţii palestinieni, în special copii şi femei, cum se vede în fotografia de mai sus, au reuşit să fugă şi să scape de iadul pe care l-au îndurat timp de 4 luni de zile.

MODELUL UNGURESC

"Poate sunt lipsit de modestie, dacă voi mărturisi că ceea ce face Gorbaciov, este inspirat din modelul nostru. De aceea noi susţinem tot ce se întâmplă în Uniunea Sovietică" a declarat secretarul partidului comunist maghiar, Matyas Szuros, care este şi conducătorul comitetului parlamentar al afacerilor străine din Ungaria.

Gorbaciov schimbă piesele pe eşichierul lagărului comunist. Sacrificând un nebun din România, mută acum nebunul din Ungaria, lăsând "caii" troieni în Cehoslovacia şi Germania de Răsărit. Poziţia actuală îi recomandă doar joc de apărare, împotriva avantajului de piese şi poziţii ale Occidentului, dar Occidentul joacă simultane şi nu este pregătit pentru surprize. Jocul continuă...

AFGANISTAN

Trupele de guerilă naţionaliste, armate în ultimul timp cu rachete anti-aeriene americane tip Stinger, au doborît la începutul lunii Februarie, un avion de transport guvernamental.

Din informaţiile date de trupele de rezistenţă, toţi pasagerii avionului au fost omorîţi. El avea la bord 15 ofiţeri şi 22 de soldaţi afgani, plus echipajul de 6 persoane. Avionul avea destinaţia Kabul.

LIBERTATE CU PREŢUL CANIBALISMULUI

Drama de necrezut întâmplată în Marea Chinei de Sud, ar trebui să le fie împlântată cu orice mijloc, tuturor avocaţilor stângei, din toate ţările. Peste 15 ambarcaţii au plecat disperate din Vietnam, aventurându-se în necunoscuta Mare a Chinei. Tineri adolescenţi sau în jur de 20 de ani au făcut rost de o ambarcaţie şi au plecat spre libertate. Ei au făcut un tragic legământ. Dacă unii dintre ei vor muri pe drum, de foame, ceilalţi să nu arunce cadavrul în mare ci să se hrănească cu el, până ajung în lumea liberă. Si preţul a fost groaznic. Din 24 de tineri, au ajuns la destinaţie numai 15, restul au murit de foame şi de deshidratare. Trupurile lor au servit pentru salvarea celorlalţi în rătăcirea de peste cinci săptămâni în largul mării. Celelalte ambarcaţii au avut cam aceeaşi soartă. "Eram prieteni cu toţii şi niciodată n'am crezut că vom ajunge aici. A fost singura cale de supravieţuire" a declarat Nguen Van Du, unul din supravieţuitori. Iată unde a dus fericirea comunistă instalată în Vietnam, după un război intern lun şi penibil. Cei care au plecat în lume cu acest preţ al disperării, nu sunt nici capitalişti, nici duşmani de clasă. Sunt tineri mulţi dintre ei născuţi sub comunism. Unde sunt cei care manifestă pe toate drumurile împotriva Africii de Sud sau Chile, în faţa acestor acte monstruoase? Tăcere! La modă este eliberarea disidenţilor sovietici!

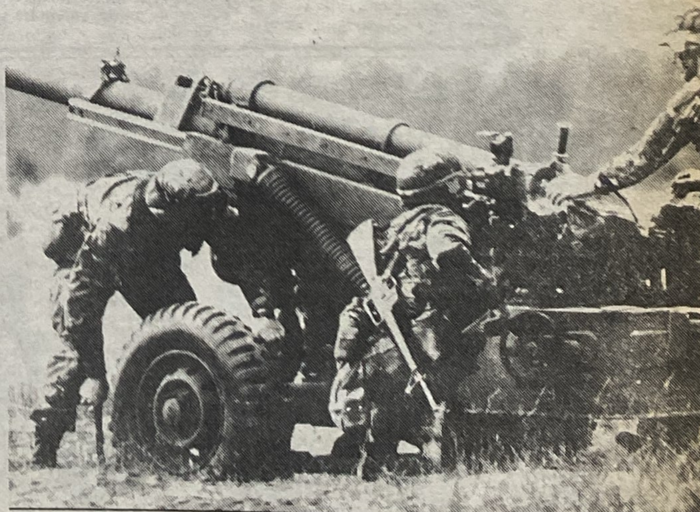
IRANIENII LÂNGĂ BASRA

Pe data de 23 Februarie, agenţia de ştiri iraniană, IRNA, a comunicat că forţe iraniene, în ofensiva lor către oraşul Basra, printr'un atac surpriză efectuat noaptea, a mai cucerit câţiva km din teritoriul Irakului.

Comunicatul menţionează că în acest atac au fost distruse trei brigăzi iraniene, omorînd peste 250.000 soldaţi. În urma acestei ofensive, forţele Irakului au ajuns la circa 11 km de periferia oraşului Basra.

Basra este al doilea oraş ca populaţie al Irakului, având peste 1 milion de locuitori. Bagdadul dezminte aceste ştiri.

FORŢELE AMERICANE

La începutul lunii Februarie a.c., au avut loc manevre militare americane în Honduras. Cu această ocazie, a fost paraşutată divizia 82 aeroportată dela Fort Bragg, N.C. cu tot armamentul greu.

Cronica internaţională

REFORME REALE SAU OPOZIŢIE DIRIJATĂ?

—George AUGUSTIN—

Inceputul anului 1987 a debutat cu nişte spectaculoase manifestaţii - fără precedent în lagărul comunist. Faptele au afectat cele două mari imperii comuniste: China şi Rusia.

Lăsând destulă libertate informaţiei străine, pe lângă articolele apărute în ziare, canalele de televiziune au transmis imagini de pe teren fără opreliști, guvernul chinez căutând să convingă pe cetăţenii din lumea liberă, că în China este libertate deplină.

Intr'adevăr, în Peking şi în alte oraşe, studenţii chinezi au manifestat pentru libertate şi democraţie, s'au ciocnit cu poliţia, o parte din manifestanţi au fost arestaţi dar, la protestul hotărît al celorlalţi studenţi care nu s'au lăsat intimidaţi de poliţie, cei arestaţi au fost puşi în libertate.

Romantic, grandios, eroic şi happy-end ca în filmele cu cai şi bandiţi.

Pentru a nu se lăsa mai prejos, Ruşii au scos şi ei requisita libertăţii presei, tocmai când Sevarnadze nu ştia cum să iasă din mlaştina afgană.

Pravda a publicat pe pagina intâia, un fapt odios pentru societatea comunistă: un ofiţer KGB a fost demis pentrucă a arestat ca spion pe un ziarist, care s'a dovedit a fi nevinovat. Odată cu KGBistul, a fost pedepsit pentru corupţie şi procurorul care a întocmit actele, etc. Mai tare însă a fost ştirea difuzată de TASS, unde se anunţa că fiul lui Brejnev s'a dovedit că a făcut trafic de valută şi va fi judecat.

Jocul rusesc continuă, iar după ce Gorbaciov a anunţat schimbarea sistemului electoral în Uniunea Sovietică - în sensul că pe listele de candidaţi vor apărea mai multe nume dându-i drept cetăţeanului să aleagă el pe cine doreşte, a urmat şi un decret de graţiere pentru 140 de disidenţi cu promisiunea că va urma încă unul.

Emoţionant până la lacrimi şi Administraţia Americană s'a şi grăbit să comunice că decretul de graţiere este un pas pozitiv în politica sovietică.

Pentru cei care cunosc realitatea închisorilor comuniste, graţierea sovietică le apare ca o farsă grotescă. Numărul celor graţiaţi este mai mic decât numărul deţinuţilor îngrămădiţi într'o singură cameră comună din închisorile comuniste. Ce se întâmplă însă cu milioanele de deţinuţi din închisorile de exterminare din Uniunea Sovietică întinse din mijlocul Europei până la Polul Nord şi Vladivostoc?

Pentru ca spectacolul regizat de comunişti să fie cum trebue, în Franţa condusă de premierul Chirac, comuniştii au ieşit din bârlogul hibernării unde s'au culcat după alegerea Preşedintelui Mitterand şi de dragul soartei muncitorilor, au oprit trenurile, metroul din Paris, lumina şi alte utilităţi de prim ordin, pentru a forţa o destabilizare a economiei. Riposta premierului Chirac, realistă şi justă, a fost promptă: Nici o reformă care poate afecta drumul de însănătoşire economică în care este angrenată Franţa.

După duşul eşecului din Franţa, s'a trecut la alt sector cheie: Africa! Trupele libiene au atacat Ciadul, sperând într'o deplasare a atenţiei opiniei publice franceze dela înfrângerea grevei condusă în special de Confederaţia Generală a Muncii, organizaţie sindicală comunistă.

Intărit cu ajutor tehnic francez, Ciad-ul a dat o puternică replică Libiei, eliberând terenul de infiltrarea trupelor libiene, şi împingându-i pe Libieni, adânc în propriul lor teritoriu.

In Germania occidentală, ''verzii'' folosesc calamităţile dela Cernobil şi otrăvirea apelor Rinului, pentru a-i ataca pe...capitalişti.

In Statele Unite, cincizeci de familii de Evrei ruşi pentru care s'a făcut atâta tam-tam ca să emigreze din URSS, au cerut întoarcerea în Rusia, pentrucă nu mai pot suporta...''iadul capitalist''.

Cele de mai sus şi multe altele, au umplut în ultimul timp coloanele ziarelor şi orele de televiziune.

Aparent, par fapte disparate sau cel mult simple coincidenţe dar, cei fripţi de zeama comunistă, tălmăcesc în toate acestea, legătura invizibilă dirijată de subversiunea comunistă internaţională.

Să le luăm pe rând!

Studenţii chinezi au ieşit să manifesteze cu placarde, lozinci şi alte materiale de propagandă, care într'o economie planificată comunistă nu se găsesc pe stradă. Pânza pe care erau scrise lozincile trebuia cumpărată, de asemenea vopseaua, cartonul şi altele. Mai adăugăm faptul că era nevoie de timp şi de un atelier, oricât de improvizat, pentru confecţionat materialul propagandistic. N'a ştiut securitatea chineză nimic despre aceste preparative, cunoscând bine sistemul de informare din toate ţările comuniste?

Să fim serioşi!

Studenţii chinezi au pornit pe străzi, cântând...Internaţionala şi fluturând steaguri roşii, fără a se deosebi prea mult de vechile coloane ale revoluţiei culturale care umpleau pe vremea lui Mao-Tze-Dun, Piaţa Tien-An-Min.

Mai interesantă ni se pare acţiunea studenţilor dela Universitatea de Stiinţe şi Tehnologie din Hefei, Provincia Anhui. Susţinuţi de conducerea universităţii, ei s'au organizat mai bine şi manifestau mai larg, scăpând de limitele admise în secret, de partid. Acest fapt a dus la demiterea de către partidul comunist chinez, a Vice-Preşedintelui Universităţii din Hefei, Prof. Fang Liz-Hi, pentru defăimarea conducătorilor partidului şi la înlocuirea Preşedintelui Universităţii Prof. Guan-Wey-An, pentrucă n'a ţinut în frâu pe subordonaţi.

Presupusul succesor al lui Deng-Xiao-Ping, secretarul general al partidului comunist chinez, Hu-Yao-Bang, nu a fost văzut în public în timpul manifestaţiilor, pierzându-şi poziţia, care părea consacrată. Cei rămaşi încă din vechea gardă maoistă, caută să-şi păstreze cu orice chip, poziţiile şi dictatura.

In timp ce Chinezii reuşesc, în parte, să-i păcălească pe Apuseni cu jocul quasi-liberalizării ţării, Ruşii rămaşi în urmă în acest domeniu, încearcă şi ei un simulacru de liberalizare.

Reformele anunţate de Gorbaciov, printre care şi aceea a libertăţii economice a iniţiativei private - desfăşurată doar cu membrii familiei- sunt doar material pentru desinformarea lumii libere.

Inchisterea societăţii de tip comunist, nu poate - chiar atunci când ar fi bunăvoinţă-lăsa loc de viaţă şi activităţii particulare. O reformă de acest gen ar zgudui din temelii tot eşafodajul economiei comuniste. Ea ar angrena sistemul de Asigurări Sociale, creditul bancar, mânuirea liberă a devizelor, aprovizionarea, desfacerea, cucerirea pieţii, etc.

Pe vremea când micul negustor român mai trăia pripăşit pe câte un post de magazioner, s'a încercat în România sistemul mandatarilor dar, el a dispărut foarte repede. Cauzele sunt mai complexe şi nu avem nici spaţiul, nici intenţia de a analiza acest subiect, dar îl luăm ca exemplu pentru cei ce cred în libertatea comunistă din soviete. Comunismul nu se găseşte la prima încercare de acest fel!

De câte ori lumea liberă este pe poziţie forte, faţă de comunişti, aceştia cedează. In requisita partidului este pregătită şi ''opoziţia''. Un anti-comunism dirijat, care duce tot spre comunism.

Câte speranţe n'au fost înşelate după celebrul atac al lui Hruşciov împotriva ''cultului personalităţii''?

Ca din pământ scriitori ca Ilya Ehrenburg, Solohov, Galina Nicolaeva şi alţi scriitori sovietici şi din ţările socialiste au schimbat şi stilul şi tonul. ''Dezgheţul'' s'a întins peste tot şi a cuprins şi internaţionalismului proletar'' cum a numit Stalin, ţările captive.

In România anului 1956, suferinţa sutelor de mii de Români - dela Vlădică până la opincă– aflaţi în închisori, a fost estompată de teribila poziţie a lui...Al. Jar, care, ''to'aşi'' a demascat birocratismul şi sinecurele din Uniunea Scriitorilor. Aceasta, după ce Solohov, scriitorul sovietic se inspiră trăind în ''triunghiul vicios'': munte, mare, fond literar.

Fremăta Bucureştiul în 1956, de ''curajul'' lui Al. Jar, care a spus în plină şedinţă - criticând activitatea servilă a scriitorilor faţă de dictatul dela partid- că: ''puteam critica orice căţel dela raion, dar nu ne puteam atinge de nici un dulău dela comitetul central''.

Pentru cele declarate, i s'a dat lui Jar un vot de blam şi un ''plic'' dela Uniunea Scriitorilor, iar peste câteva luni -după Revoluţia din Ungaria- Al. Jar, era informatorul securităţii, având controlul total al Casei Scriitorilor dela Castelul Peleş.

Ce s'a întâmplat cu cei care au dat buzna pentru a se solidariza cu Jar, pentru a porni o luptă comună? Au fost daţi pe mâna securităţii şi li s'au frânt oasele de monştrii regimului, directori de închisori ca Moromete, Goiciu şi alţi moromeţi, în timp ce Jar, polua cu prezenţa lui, atmosfera ozonată pe pe Valea Prahovei.

Comunismul odată instalat nu admite reforme!

Pentru delectarea naivilor din Occident, el are oricând preparată o ''opoziţie'' dirijată pe care o scoate în faţă şi o trage înapoi, după principiul lui Lenin: ''un pas înainte şi doi înapoi''.

Pentru orice schimbare de adresă, anunţaţi redacţia ziarului cu cel puţin 4 săptămâni înainte.

Efemeride

Inaintaşii noştri aveau comunicări şi semne de care lumea modernă nu mai ţine seamă. Sunt cicluri care se deschid şi se închid, cuprinzându-ne în ele. Noi le ignorăm sau ce este şi mai grav, le negăm. A venit acest Ianuarie 1987, care ne cheamă la mai multă reflecţie.

In Ianuarie 1987, s'au împlinit 50 de ani de când Ionel Moţa şi Vasile Marin, s'au dus -conştienţi- să moară în luptă pentru apărarea Crucii. Moţa şi Marin erau în floarea vârstei şi amândoi aveau câte un doctorat. Le surâdea în faţă o viaţă fără griji, îmbelşugată, pentrucă pregătirea profesională şi talentul lor, le deschidea orice uşă pentru o carieră strălucită, fiindcă chiar titlul de doctor nu era la îndemâna oricui nici în România, nici în Europa.

Au plecat să moară la celălalt capăt al pământului, în Spania din Peninsula Iberică, în ţara de unde Traian a plecat şi s'a înălţat până la scaunul de împărat al Romei şi au murit cu conştiinţa că şi-au împlinit datoria de creştini...

Nu se ofiliseră florile dela Mausoleul Moţa-Marin din Majadahonda, depuse la a 50-a comemorare a morţii lor şi o nouă chemare din cer a sunat pentru creştinismul românesc.

După 50 de ani, tot în Ianuarie şi tot în Peninsula Iberică, de data aceasta în Portugalia ţara minunii dela Fatima, Românii de pretutindeni, dar mai cu seamă Românii americani, vor înscrie o nouă zi cu roşu în calendar. Este data de 28 Ianuarie, ziua plecării dintre noi a Arhiepiscopului Valerian Trifa.

Pe alte planuri dar spre acelaşi ţel, Arhiepiscopul Trifa, cade în lupta de apărare şi promovare a creştinismului, dusă împotriva comunismului ateu.

Anticreştinii antiumani şi antiromâni, indiferent sub ce nume vor apărea şi indiferent ce motive vor invoca, au avut un singur generator de acţiune: ura satanică împotriva creştinismului şi a umanităţii. Acestei uri a căzut victimă Arhiepiscopul Trifa.

Este ridicol să căutăm explicaţii în echilibristica pe texte juridice făcută de acrobaţii legilor. Când unui terorist urmărit ani de zile de poliţie pentru subminarea structurii Statelor Unite - Abbe Hofmann- i se deschid din nou porţile pentru alte manifestaţii, unde participă şi complexata jună Amy Carter, fiica de fost Preşedinte, iar unui Arhiepiscop i se caută nod în papură pentru a fi forţat să părăsească Statele Unite, nu rămâne decât replica nefericitului Prinţ din Castelul Elsinoar!

Românii îşi apără existenţa şi continuitatea spirituală şi nimeni nu ştie mai bine decât ei cum să-şi apere această existenţă, alegându-şi Episcop pe cine vor. De acest drept, comunitatea românească a fost frustrată, a fost umilită şi bruscată. Nu cunoaştem alte antecedente de acest fel în Statele Unite, cu excepţia internării în lagăr a Japonezilor americani în timpul celui de al doilea Război Mondial. Atunci era cazul Securităţii Naţionale a Americii şi după 45 de ani şi această greşeală a fost reparată de Statele Unite.

De când a îmbrăcat sutana, Valerian Trifa a aparţinut Bisericii. Acestei activităţi depuse pe pământul american trebuia să i se dea prioritate în cadrul definirii profilului său dar, nu s'a procedat aşa. Trebuia ca Arhiepiscopul Trifa să îndure suferinţe nedrepte pentru a se apropia de Hristos. Fără buretele de oţet şi fiere, răstignirea n'ar fi fost completă.

Cu proaspătul mormânt dela Vatra Românească, aria spiritualităţii româneşti, se întinde peste continente. Din Caucaz în Tatra, din Pind la Soultzmatt şi dela Majadahonda în Michigan, martirii pentru credinţă şi libertate ne-au lărgit orizontul nostru spiritual, pentrucă dimensiunile unui Neam se întind până acolo unde odihnesc oasele morţilor săi.

Pe alt plan al activităţii româneşti, Ianuarie ne-a lipsit de un valoros tribun al exilului.

La Freiburg, a încetat din viaţă M.F.Enescu, unul dintre puţinii rămaşi în viaţă, care făcea legătura între generaţii şi informa diaspora română cu fapte şi idei, în drumul sinuos pe care îl parcurge această diasporă în căutarea unui făgaş propriu.

Stilul clar şi concis, eleganţa verbului, acurateţa informaţiei şi modul de a trata cu adversarii, i-au dat pe drept cuvânt lui M.F.Enescu, titlul de cavaler al scrisului.

Este greu să ne obişnuim cu pierderea sa. Cu gândul că vom deschide Cuvântul Românesc şi nu-l vom mai întâlni pe M.F.Enescu.

Cu plecarea Arhiepiscopului Trifa şi a lui Enescu, exilul şi cultura românească au suferit pierderi greu de remontat.

Fie ca tinerii veniţi de curând din ţară, să găsească în strădania celor duşi, exemplul de urmat pentru a-şi păstra neştirbite originea şi demnitatea de a fi Români.

Să fie curmată cearta pe baloane colorate şi gumă de mestecat.

Se apropie ora 12!

CRONICA VREMII

TĂCERILE LUI REAGAN

—Ion BOIERU—

UN PROCES FARA SFARSIT

Așa apare scandalul cu Iranul, pe care l-a inițiat presa de stânga din America, împotriva președintelui Reagan. S'au adus cele mai variate probe, iscodite, imaginare sau legate în mod fragil de o anumită inițiativă, și totuși nu s'a putut stabili nici un fel de vinovăție legală sau morală. Afacerea cu Iranul este o chestiune de interpretare și nu una de legalitate. Ea nu cade, sub incinta legilor americane, decât prin derivație. Numai aspectele secundare ale inițiativei lui Reagan au dus la izbucnirea scandalului. Cu toate acestea, chiar la ora actuală, încă nu s'a putut dovedi niciun fel de vinovăție, căci cei implicați, de presa americană, nu au vorbit, nu au dat explicațiile lor, deci totul este azi, la ora aceasta, o chestiune de ipoteze. Se poate spune că scandalul cu Iranul este mai mult decât o fantezie. Nimeni din cei ce au făcut publicitate acestui caz nu știe nimic din ceea ce poate fi prezentat ca ceva verificat.

Ceea ce este clar și logic, este poziția lui Reagan, care a declarat public, care a fost intenția și obiectivele lui în deschiderea politică față de Iran. O acțiune politică de mare curaj și răspundere, pe care președintele nu a negat-o, dela bun început. Firește, alții, poate chiar și filosofii, au avut o vedere complet deosebită de cea a președintelui. Deosebirea este că acei filosofi nu aveau calitatea de a iniția astfel de acțiuni. Ei nu au câștigat alegerile prezidențiale. Erau doar senatori și deputați aleși de forțele politice locale, iar ziariștii nu au nici un fel de mandat politic, ci sunt autopropulsați, de propriile lor ambiții sau interese.

O DEMOCRATIE CIUDATA

Odată ce a fost deschis acest proces ideologic, era normal ca valorile democratice să devină efective, fiindcă este vorba de o societate democratică - și scandalul a început pe temeiul nerespectării principiilor democratice. Au fost presa și acuzatorii publici obiectivi ? S'au îngăduit celor puși sub acuzare, să își prezinte probele și argumentele lor ? Au avut alții, decât acuzatori, să vorbească despre conținutul procesului? Nici de cum. Dela început, s'au monopolizat toate formele de acuzare și încriminare, și s'au constituit tribunalele "populare" - ale unor grupuri minoritare, mai rău decât în regimurile comuniste, care au exercitat în modul cel mai absurd și ridicol, o tiranie fără seamăn în analele istorice ale Americii. S'au dat sentințe, pe baza unor probe care erau anulate, ele însile, de pe o zi pe alta. Iar când cineva a îndrăznit să apară în postura de apărător, a fost ridiculizat și arătat opiniei publice ca un marginal al societății americane. Reagan a fost tratat fără nici un fel de considerație, fără nici un fel de respect și bun simț, deși este un președinte ales cu majorități care sunt unice în viața americană. Orice găgăuță de scrib gazetar are voie să insulte pe președinte, dar președintele nu are permisiunea de a se apăra, fiindcă democrația acuzatorilor are ceva ciudat, nu este democrație.

De ce nu pot fi apărați Reagan și colonelul North? Nu există într'o democrație dreptul la apărare? In democrația americană nu există dreptul la o opinie separată, de a altora? In cazul acesta, putem spune că trăim în această țară sub o dictatură, ba ceva mai mult și mai grav, sub stăpânirea unei tiranii politice. Si este cazul să o numim: tirania stângii.

STAREA REALA

După trei luni de logoree stângistă, nu s'a putut lămuri nimic din acuzațiile inițiale și ulterioare ale stângii americane. In fața atâtor tobe sănătoase și în fața atâtor "probe" evidente, venite din surse "neidentificate", vânturate de presa stângistă, nu s'a putut efectua nici o acuzație întemeiată, iar Reagan continuă să-și exercite mandatul de președinte. Tot scandalul cu Iranul este redus la proporțiile unui consum intern, care privește numai viața americană - pe linia orientării politice, a democraților și republicanilor.

Ceea ce este ciudat este graba cu care s'au angajat "politicienii" - nu oamenii politici, care sunt o categorie aparte și de calitate. "Politicienii" au încercat să valorifice o stare de oarecare criză, în favoarea lor. Sau mai bine zis, au creat o criză politică,

Un proverb românesc mai vechi, spune că "graba strică treaba". Dacă l-ar fi cunoscut și acești "politicieni", s'ar fi reținut și nu s'ar fi angajat "într'un proces, pe care-l pot pierde în fața poporului american. In fond, "politicienii" nu reprezintă șansele de salvare ale unui popor, căci ei se găsesc la periferia vieții sociale. Ei nu au nici autoritate morală, și deci, nu se pot erija în poziția de judecători. Aceasta-i starea reală, de azi. Cei ce s'au declarat ei înșiși judecători, privesc neputincioși la dezbateri și nu dispun de elementele necesare pentru a putea să dea o sentință, indiferent care ar fi aceasta. Au rămas descoperiți în fața poporului, într'o poziție de ridicol și impas.

CE VA FI?

Va fi o revenire la normal și adevăr, din care nu se știe în ce măsură vor fi învățate lecțiile. Poporul american se va sătura de logoree - și prin cumințenia și spiritul lui de obiectivitate va fi în stare să iasă din confuzia pe care a fost silit s'o traverseze, de cei ce se cred monitorii sentimentelor și puterilor de rațiune ale celor mulți.

Presa stângistă și "politicienii" vor fi reduși la propria lor identitate și existență, și chiar dacă nu se vor retrage în remușcare proces de conștiință, vor fi obosiți și epuizați în fantezia și stupiditatea neadevărurilor pe care le-au afișat, cu lipsa oricărei decențe, umane sau profesionale.

Nu se va face o "turnură" către stânga, după dorința acestora și nici nu se va prăbuși revoluția lui Reagan. Va fi o intrare în cursul normal al vieții și o confruntare a poporului american, cu propria lui conștiință, o creștere de conștiință națională și eventual o voință de purificare, de selectare și de îndrumare pe alte direcții de înțelegere a fenomenelor sociale, politice și morale.

Din orice stare de criză, un organism iese, în mod normal, cu o consolidare proprie, cu o întărire a constituției sale și cu mai multă încredere spirituală și instinct biologic de apărare față de infecțiunile care vin din afară și-l amenință cu distrugerea.

TACEREA LUI REAGAN

Tăcerea lui Reagan este tăcerea morală a celui care se găsește pe poziții invincibile și vede zbaterea pigmeilor care se agită și trăiesc în chinurile unei stări de isterie. Orice ar spune, la ora actuală Reagan, ar fi inutil, căci este pândit de stângisti și politicieni, ca să-i fie răstălmăcite toate vorbele și afirmațiile sale. Tăcerea lui este un leac superb, pentru flecari, căci li se limitează acestora sursele de batjocură și de isterie publică.

In mesajul său către Congres a făcut cunoscute planurile sale de guvernare și programul pentru anul în curs. A oferit în felul acesta viziunea sa personală asupra stărilor în care se găsește America. In felul acesta, a dovedit că președintele este în deplin control al "agendei" guvernamentale și că presa și Congresul vor fi nevoite să țină seamă de această agendă, indiferent de planurile lor proprii de acțiune.

După aceea, Reagan a intrat din nou în tăcerile lui, și a continuat să guverneze. Aceasta este răspunderea sa, ca președinte, nu aceea de a avea polemici cu acuzatorii și criticii săi.

De aceea, tăcerile sunt biruitoare, și în același timp o admirabilă lecție morală și politică.

NOTE SI COMENTARII

"VREM CAPUL LUI MOȚOC"

Se duce, de câteva luni de zile, o campanie revoltătoare împotriva Președintelui Statelor Unite ale Americii, Ronald Reagan, că, pentru a răscumpăra prizonierii americani, deținuți în Liban, și-a permis ca să ducă tratative, fără a informa Congresul sau Camera Deputaților, cu Iranul. Că, în același timp, au fost diversificate anumite fonduri, pentru a sprijini pe luptătorii pentru o adevărată democrație în patria lor, așa numiții "Contras", în dauna marxist-staliniștilor, ce au trădat interesale intrinsence ale propriei lor patrii. Că, Ortega și aliații săi din mișcarea sandinistă, au trădat interesele poporului, asta nu mai este nici o îndoială. Crimele săvârșite de aceștia, nu găsesc loc în paginile ziarelor, nici la radio și nici la televiziunea americană. In schimb, se propovăduiesc cu insistență diabolică, "crimele" comise de luptătorii pentre libertate, "Contras".

Să ne întoarcem acum la trecutul istoric al Americii.

In anul 1793, pe când era Președinte al Statelor Unite George Washington, pirații algerieni au capturat un vas american și au ținut prizonieri 106 marinari. Trei ani după acest incident, un tratat a fost semnat între Statele Unite și Algeria, specificându-se că, Statele Unite, sunt gata să plătească 1 milion de dolari pentru eliberarea a celor 85 de supraviețuitori, în plus alții 21 ce se găseau sclavi, de peste zece ani. In afară de asta, Statele Unite se obligau să plătească un tribut anual de 21.600 dolari, Algeriei.

In anul 1800, Statele Unite se găseau în situația de a nu mai putea plăti aceste obligații față de Algeria, sub președinția lui John Adams. Ca atare, forțele de comandă ale Algeriei, l-au determinat pe trimisul special al Statelor Unite, William Bainbrige, să ia cu el pe ambasadorul algerian, în drumul său spre Constantinopol, fluturând steagul algerian, în timp ce se găseau pe un vas american.

Este, credem, necesar faptul de a menționa că cu această ocazie ambasadorul algerian, în afară de anturajul său compus de 100 persoane, plus sclavii, a adus la bordul vasului o adevărată menajerie: 150 de oi, 25 de vaci, 4 lei, 4 tigri, 4 antilope, 12 păsări, 4 cai și struți.

Să revenim acum la alte acte de terorism îndreptate împotriva Statelor Untie.

In anul 1785, un număr de aproximativ 21 de marinari au fost capturați și făcuți prizonieri, depe vasele americane "Maria" și "Dauphin", de către Marocani. Patru ani mai târziu, sub administrația lui George Wasinghton, Statele Unite se găseau în situația de a plăti Marocului, pentru răscumpărarea lor $ 41.000 de dolari de cap de om, plus 25.000 de dolari ca parte a tratatului cu Marócul. In afară de asta, Statele Unite se obligau să plătească anual Marocului, 25.000 de dolari, indefinit.

In 1801, Armata Navală a Statelor Unite, bloca Tripoli, din Libia de azi, după ce această țară, declarase război Statelor Unite. Un an mai târziu, în 1802, Thomas Jefferson, și ministrul economiei Albert Gallantin, au fost de convingerea că această blocadă este mult prea costisitoare, recomandând o contribuție anuală de $83.000, față de Tripoli. In același an însă, Tripoli face prizonier echipajul vasului american "Franklin", luând ca ostateci atât pe căpitanul vasului, cât și alți opt membri din echipaj. Urmare a acestui act de piraterie: $1.000 de cap de om.

In 1803, fregata "Philadelphia", avariază în portul Tripoli, având la bord 307 marinari, ce au fost luați ostatici. Au fost eliberați numai după ce administrația Jefferson a plătit suma de $60.000, drept răscumpărare a lor.

Acestea sunt mărturiile istorice.

De ce deci, de data aceasta, fără a lua în considerare aceste mărturii, se duce o luptă înverșunată și nedreaptă împotriva președintelui Ronald Reagan?...

Adevărul este, și rămâne, că din vânzarea armamentului respectiv Iranului, o bună parte din bani au fost trimiși luptătorilor împotriva tiraniei marxiste din Nicaragua, "Contras". Si asta, firește, "stângiștii" nu o pot uita atât de ușor.

In cuvântarea sa, "State of the Union", Președintele Reagan a admis că: "nu am realizat ceea ce doream și greșeli serioase au fost făcute", luându-și asupră-i întreaga responsabilitate. "Stângiștii" nu s'au mulțumit cu această declarație cinstită, ei vor nimic altceva decât..."Capul lui Moțoc"!... ☐

Nicolae NOVAC